

Stockholms folkskoledirektion

och i samband därmed stående institutioner.

Folkskoledirektionen.

Vasagatan 22, 2-4 tr. (postadress: Box 897, Stockholm 1; postgirokonton nr 1631); t. 22 21 00; sessionstid: en eller flera onsdagar i varje månad under lästerminerna kl. 15,15.

Under 1600-talet inrättades i samtliga huvudstadens församlingar s. k. barndoms- eller kyrkskolor. Dessa skolor underhölls i regel av församlingarna och stodo under kyrkoherdarnas och kyrkorådens uppsikt. Nämnade skolor voro i regel ej att betrakta som primärskolor i egentlig mening. Det förutsattes nämligen i allmänhet, att eleverna erhölet en första undervisning i hemmen eller på annat sätt. Dessa skolor ombildades på 1820-talet till lärdomsskolor eller apologetiskskolor samt ställdes under direktionen för Stockholms stads undervisningsverk.

I flera församlingar inrättades i slutet av 1700-talet och början av 1800-talet s. k. fri- eller fattigskolor, varest kostnadsfri undervisning meddelades åt fattiga barn. Någon enhetligt ordnad folkundervisning i huvudstaden åstadkoms emellertid ej förrän genom 1842 års allmänna folkskolestadga, som föreskrev obligatorisk folkundervisning och upprättandet av folkskolor i varje församling. Denna stadga började emellertid först från år 1847 att i Stockholm allmänna tillämpas. Ända till och med år 1861 skötte var och en av huvudstadens församlingar sitt folkskoleväsende oberoende av de övriga. Församlingen utgjorde ett skoldistrikt.

Genom k. stadgan den 27 september 1861 angående folkundervisningen i Stockholms stad inrättades en för hela staden gemensam överstyrelse för stadens folkskolor, vars ställning och sammansättning m. m. sedermera vid flera tillfällen i olika avseenden förändrats. Genom k. brev den 13 mars 1914 erhölet överstyrelsen för Stockholms stads folkskolor benämningen *Stockholms folkskoledirektion*.

Enligt lag den 15 maj 1903 angående folkskoleväsendet i Stockholm utgör folk- och fortsättningsskoleväsendet i Stockholm en för hela staden gemensam kommunal angelägenhet, som i huvudsak skall handhavas av Stockholms folkskoledirektion. Folkskoleväsendet regleras närmare av k. stadgan den 22 juni 1923 angående folkundervisningen i Stockholm.

Nämnda lag angående folkskoleväsendet i Stockholm innehåller bestämmelse därom att, efter stadsfullmäktiges beprövande, folkskoledirektionen skall bestå av minst nio, högst tjuguen ledamöter. Med anledning härav beslöt stadsfullmäktige den 15 mars 1920 och 9 mars 1925 att direktionen skall utgöras av femton ledamöter. Av dessa utses en av domkapitlet i Stockholms stift, en, tillika ordförande, av stadskollegiet bland borgarråden samt återstående tretton ledamöter av stadsfullmäktige. Ledamot i direktionen (utom den av stadskollegiet valde) väljes för en tid av två år och kan återväljas. Domkapitlet utser suppleant för den av domkapitlet valde ledamoten, varjämte stadsfullmäktige må utse suppleanter för övriga ledamöter till det antal, som anses erforderligt. Stadsfullmäktige beslöt den 19 december 1949 att utse sju suppleanter. Direktionen utser årligen inom sig en vice ordförande. Enligt stadgan angående folkundervisningen i Stockholm äger folkskolornas lärarpersonal utse fyra representanter, varav två folkskollärare, en småskollärare och en av de särskilda lärarna i övningsämnen, att närvara vid direktionens sammanträden med rättighet att, utom beträffande vissa i stadgan angivna ärenden, deltaga i överläggningarna, men ej i besluten, och att få uttaland mening antecknad till protokollet. Dessa representanter jämte lika många suppleanter för dem väljas för två år av lärarkårens ombuds-församling (se sid. 369) bland de hos staden anställda lärare, vilka ej äro ledamöter av direktionen.

Folkskoledirektionen åligger, enligt den av k. m:t den 31 januari 1941 fastställda instruktionen, att handhava huvudstadens folk- och fortsättningsskoleväsende ävensom, där icke annat är stadgat, dess undervisningsväsendet i övrigt, att fullgöra stadens skyldigheter med avseende å de allmänna läroverken, att ägna uppmärksamhet åt behovet av undervisningsväsendets utveckling och hos vederbörande göra de framställningar, som därvid finnas påkallade, samt att ombesörja övriga undervisningsväsendet rörande angelägenheter, vilkas vård av stadskollegiet ått direktionen överlämnas.

I överensstämmelse med föreskrifter i k. stadgan den 16 september 1918 för fortsättnings-skolan och stadsfullmäktiges beslut den 1 mars 1920 fungerar folkskoledirektionen som styrelse för de obligatoriska fortsättnings- och ersättnings-skolor, som inrättats i Stockholm fr. o. m.

höstterminen 1920 (se sid. 368). Enligt § 50 i nämnda stadga äga fortsättningsskolans lärare lokalet utse en representant, jämte suppleant för denne, att närvara vid direktionens sammanträden med samma befogenhet vid behandling av ärenden rörande fortsättningsskolan som folkskollärarpersonalens representanter i fråga om folkskolärenden.

På framställning av folkskoledirektionen har k. m:t den 20 januari 1950 — jämlikt k. kung. den 9 oktober 1914 angående inspektion av folkskoleväsendet i stad, som ej deltagit i landsting — medgivit Stockholms stad fortsatt befrielse tills vidare intill utgången av år 1959 från inspektion av sitt folkskoleväsen genom statens folkskolinspektör, dock skall denna befrielse bl. a. icke gälla granskningen och vitsordandet av folkskoledirektionens ansökningar om statsbidrag.

Folkskoledirektionen, som tidigare utgjort styrelse för skolan för bildbara sinnesslöa barn skall enligt stadsfullmäktiges beslut den 18 mars 1946 jämväl efter tillkomsten av lagen den 30 juni 1944 om undervisning och vård av bildbara sinnesslöa tills vidare vara styrelse för skolan (se sid. 353). Tidigare utövade folkskoledirektionen även ledningen av de kommunala mellanskolorna och högre folkskolorna (praktiska realskolorna). Beträffande dessa skolor och de under år 1939 upprättade kommunala flickskolorna, se sid. 385.

Vidare handhar folkskoledirektionen de förvaltningsuppgifter, som sammanhånga med stadens åligganden i avseende å de allmänna läroverken och det högre tekniska läroverket i Stockholm (jfr sid. 542, 549). Slutligen handlägger direktionen frågor angående förvaltningen av Stockholms borgarskolas och Sjöbefäls[Navigationsskolorna] byggnader (jfr sid. 549).

Folkskoledirektionen äger att å särskilda inom densamma utsedda nämnder, envar bestående av minst fem personer, överlämna att å dess vägnar fatta beslut i vissa ärenden. På grund härav har direktionen utsett dels en ekonominämnd, dels en skolhusnämnd. Ekonominämnden äger besluta angående tillämpning av gällande lönerementen i vissa fall, vissa tjänstledighetsfrågor, upplåtelse av skolkolor, skolmåltidsverksamheten, tilldelning till skolbarn av beklädning, upphandling samt vissa andra ärenden av ekonomisk natur. I övrigt förbereder nämnden ekonomiska ärenden samt frågor angående vissa tjänsteställningar, vilka skola provas av folkskoledirektionen. Skolhusnämnden äger besluta om utförande av underhållsarbeten å skolhus och skolgårdar samt om åtgärder för verkställande av beslutade byggnadsarbeten, varjämte nämnden förbereder sådana skolhusärenden, som skola provas av folkskoledirektionen.

Vidare har direktionen inom sig utsett delegerade för undervisningsärenden, för år 1954 åtta, med uppgift att förbereda vissa tjänstefrågor och frågor av pedagogisk natur. Åt delegerade

har även uppdragits att tills vidare handha enligt § 19 mom. 10 stadgan angående folkundervisningen i Stockholm direktionen eljest tillkommande åligganden med avseende å upprättande av förslag till ordinarie lärartjänster, ävensom frågor om avgång enligt § 48 samma stadga och om befrielse från fortsättningsskoleplikt. Fr. o. m. år 1950 har direktionen, i stället för att tillsätta särskild betygsnämnd, årligen uppdragit åt delegerade för undervisningsärenden att utfärda tjänstgöringsbetyg åt lärare.

I varje territoriell kyrkoförsamling i Stockholm skall finnas ett skolråd. Ledamöter och suppleanter i skolråden väljas i enlighet med lagen den 6 juni 1930 om församlingsstyrelse för en tidsperiod av fyra år av församlingens kyrkofullmäktige. Ledamöter utses till ett antal av lägst fem och högst elva och suppleanter till det antal, som finnes lämpligt. Skolrådet väljer inom sig ordförande och vice ordförande, dock kan kyrkoherden i församlingen, ändock att han icke är ledamot, utses till ordförande. Rörande de olika skolrådens sammansättning, se sid. 372 ff.

Församlings skolråd har enligt stadgan angående folkundervisningen i Stockholm till uppgift att genom framställningar till direktionen m. m. söka främja folkskoleväsendets utveckling såväl inom staden i dess helhet som särskilt inom församlingen. Skolrådet utfärdar, i vissa numera sällan förekommande fall, efter vederbörlig överlärares hörande, tjänstgöringsbetyg åt lärare, handhar fonder för skoländamål samt skall av folkskoledirektionen höras i fråga om ny eller ombyggnad av skolhus i församlingen m. m.¹⁾

Författningar m. m. Instruktion för Stockholms folkskoledirektion, fastställd av k. m:t 31 jan. 1941 (Kf 1940: nr 72). Lag 15 maj 1903 ang. folkskoleväsendet i Stockholm, med ändr. (Kf 1946: sid. 259). K. m:ts förnyade stadga 22 juni 1923 ang. folkundervisningen i Stockholm, med ändr. (Kf 1946: sid. 456; Kf 1947: nr 47, 1948: nr 44, 1951: nr 18, 82, 1952: nr 105, 1953: nr 19). K. m:ts stadga för övningslärare 2 juni 1950, med ändr. (Svf 1950: nr 376, 1951: nr 599, 836, 1952: nr 725). Reglemente för Stockholms folkskolor, fastställt av skolöverstyrelsen 22 aug. 1923 (Kf 1923: nr 42, 1945: nr 35, 1946: nr 86), med ändr. Skolöverstyrelsens kung. 28 febr. 1947 ang. anvisningar rör. anordnande i vissa fall av särsk. avgångsprövning vid folkskola. K. kung. 18 april 1947 ang. behörighet att undervisa i främmande språk i folkskolan. Ordningsstadga 31 maj 1929

¹⁾ Stadsfullmäktige hava den 25 jan. 1954 dels beslutit hos k. m:t anhålla om åtgärder för upphävan av församlingsstyrelselagens bestämmelser om skolråd, dels ock uppdragit åt folkskoledirektionen att utreda frågan om tillskapandet av en skolnämndsorganisation med lokal förankring.

FD

för Stockholms folkskolor. Instruktion 16 dec. 1910 för [överstyrelsens] för Stockholms stads folkskolors nämnder, med ändr. Lag 6 juni 1930 om församlingsstyrelse i Stockholm (Kf 1946: nr 39), med ändr. K. stadga 16 sept. 1918 för fortsättningsskolan, med ändr. (Kfh 1946: sid. 340). Reglemente för Stockholms fortsättningsskolor, fastställt av skolöverstyrelsen 5 mars 1921 (Kf 1921: nr 18).

Stat år 1954. Utgifter: driftbudgeten 115,016,463 kr. (därav engångs 4,716,900 kr.), dessutom förlagsmedel 8,621,780 kr.; kapitalbudgeten, lånemedel, inom linjen 15,572,675 kr., inkomster: driftbudgeten 47,050,635 kr. (därav statsbidrag 44,348,200 kr.).

Folkskoledirektionens ledamöter.

Ordförande

(utsedd av stadskollegiet).

Tomson, R. V., borgarråd, stadsfullm.; t. 540500 (växel); träffas i stadshuset alla vardagar efter överenskommelse.

Vice ordförande.

Månsson, O. P., f. d. instruktör.

Övriga ledamöter.

Arvidson, E. S. Å., fil. d.r.

*Forsberg, K. W. G., ombudsman, stadsfullm.

Färm, H. G. E. A., organisationssekreterare.

Isaacsson, A. J., fil. d.r. (utsedd av domkapitlet).

Jonsson, f. Lundquist, Clary H., fru, stadsfullm.

Josephsson, M. O., fil. lic.

*Julin, f. Liljenbrunn, Gertrud J., ombudsman, stadsfullm.

Lamm, H. E., tjänsteman.

*Lund, B. A., kyrkoherde, stadsfullm.

*Löfberg, S. A., ekonomichef.

*Malmroth, f. Herlitz, Elsa, fru, stadsfullm.

*Malmström, Hj. W., direktör.

*Thörnblom, G. D. R., rektor.

Suppleanter.¹⁾

Ahlén, A. E., civilingenjör, stadsfullm.

*Carlson, K. Sören, ombudsman, stadsfullm.

¹⁾ Enligt folkskoledirektionens beslut skola vid förfall i första hand inträda: för ordföranden samt ledamöterna hrr Josephsson och Löfberg, fru Julin och hr Thörnblom suppleanterna fru Nordfors, hr Widegren, fru Hagstrand, hr Ahlén, fru Wedberg-Larsson och hrr Carlson och Ronner i nu nämnd ordning; för vice ordföranden samt ledamöterna fru Jonsson och hrr Lamm, Forsberg, Malmström, Färm och Arvidson suppleanterna fru Wedberg-Larsson, hrr Carlson och Ronner, fru Nordfors, hr Widegren, fru Hagstrand och hr Ahlén i nu nämnd ordning; för ledamöterna hr Lund och fru Malmroth suppleanterna hr Ahlén, fru Nordfors, hr Widegren, fruarna Hagstrand och Wedberg-Larsson samt hrr Carlson och Ronner i nu nämnd ordning.

Hagstrand, f. Söderborg, Ulla, fru.

Lindström, H., lektor (utsedd av domkapitlet).

*Nordfors, f. Hed-Larson, Marianne K., adjunkt, stadsfullm.

Ronner, G. E., studierektor, stadsfullm.

*Wedberg-Larsson, A. A. Elvira, fru, stadsfullm.

*Widegren, K. R., civilingenjör.

Sekreterare (3,000 kr.).

Söder, A., f. d. överlärare; träffas under terminerna måndagar och torsdagar 14,30—15,30.

Överlärare, anmodad jämlikt stadgan ang. folkundervisningen i Stockholm § 5 mom. 4 att närvara vid folkskoledirektionens sammanträden.

Rehn, A. V.

Suppleant: Garpe, H. O. S.

Lärarpersonalens vid folkskolorna representanter i direktionen

(valda för åren 1954—1955).

Astner, f. Söderlund, Maja, folkskollärare; Annerfors, f. Gustafsson, A. Fridberg M., småskollärare; Forsberg, f. Lidström, Anna Gun, slöjdlärare; Roos, G. E., folkskollärare.

Suppleanter: Bergquist, Alice M. E., folkskollärare; Berthelsson, Ester A., småskollärare; Iis, E. M., folkskollärare; Eriksson, K. E., slöjdlärare.

Lärarkårens vid fortsättningsskolorna representerant i direktionen

(vald för åren 1953—1954).

*Bengtsson, f. Lindstedt, Hildur L. Ch., folkskollärare.

Suppleant: *Ryde, f. Nilson, A. Greta, skolkökslärare.

Folkskoledirektionens nämnder och delegerade m. m.

Delegerade för undervisningsärenden.

Tomson, R. V., ordf.; Arvidson, E. S. Å.; Isaacsson, A. J., vice ordf.; Lamm, H. E.; Lund, B. A.; Löfberg, S. A.; Malmström, Hj. W.; Thörnblom, G. D. R.

Suppleanter: Söder, A. (se ovan).

Ekonominämnden.

Tomson, R. V., ordf.; Jonsson, f. Lundquist, Clary H.; Josephsson, M. O.; Malmström, Hj. W.; Löfberg, S. A.; Malmroth, f. Herlitz, Elsa;

Månsson, O. P., vice ordf.

Suppleanter: Persson, S. B. V.

Skolhusnämnden.

Tomson, R. V., ordf.; Forsberg, K. W. G.;
Färm, H. G. E. A.; Julin, f. Liljenbrunn,
Gertrud J.; Malmroth, f. Herlitz, Elsa; Mäns-
son, O. P., vice ordf.; Thörnblom, G. D. R.
Sekreterare: Olsén, O. G. (se nedan).

Revisorer.

Stadsfullmäktige utse årligen i december fem revisorer jämte tre suppleanter för granskning av folkskoledirektionens, idrotts- och friluftsstyrelsens, styrelsens för de kommunala flickskolorna, styrelsernas för de kommunala praktiska realskolorna, biblioteksnämndens, arkivnämndens samt museinämndens räkenskaper och förvaltning under nästföljande år.

Andersson, J. Eric, spårvägsman, ordf.

Eidem, E. K. H., exportchef.

Enestad, J. I., direktör.

Jonsson, E. A., kassör.

Ögren, G. A., rektor.

Suppleanter:

Ander, E. G. N., läroverksadjunkt.

Dunberg, S., försäkringstjänsteman.

Hudin, A. Greta, vice värdinna, stadsfullm.

Central förvaltning.

Vasagatan 22, 2—4 tr., C.; t. 22 21 00; expeditionstid: 8,30—11,30, 12,30—16,30 (lördagar och dag före helgdag 8,30—11,30, 12—14; 1 juni—24 avg. 8,30—12,45).

Genom beslut av stadsfullmäktige den 13 oktober 1950 har ledningen av folkskoledirektionens centrala förvaltning omorganiserats. I samband därmed har en tjänst såsom skoldirektör inrättats fr. o. m. den 1 januari 1951. För omorganisationens genomförande nödvändiga ändringar i gällande författningar ang. folkskoleväsendet i Stockholm hava sedermera beslutits av k. m. t. Vidare hava stadsfullmäktige den 15 september 1952 godkänt ett av stadskansliets organisationsavdelning framlagt förslag till omorganisation av folkskoledirektionens centrala förvaltning (Utl. 1952: nr 297).

Enligt § 5 mom. 2 stadgan ang. folkundervisningen i Stockholm skall skoldirektören leda stadens folkskoleväsen. I avseende å den pedagogiska ledningen av och tillsynen över undervisningen vid skolorna biträdes han, inom ramen för vad i organisatoriskt, administrativt och ekonomiskt avseende fastställts i gällande författningar samt i direktionens beslut och stat, av en förste folkskolinspektör jämte ett antal inspektörer.

Skoldirektören är skyldig att vara tillstädes vid folkskoledirektionens sammanträden och äger att deltaga i överläggningarna men ej i besluten

med rätt för honom att, där han så önskar, få sin uttalade mening antecknad i protokollet.

Stat år 1954. (Central förvaltning.) Utgifter: driftbudgeten 2,793,600 kr. (därav engångs 4,700 kr.), dessutom förlagsmedel 8,621,780 kr.; inkomster: driftbudgeten 578,285 kr.

(Allmänna läroverk m. m.) Utgifter: driftbudgeten 6,789,149 kr. (därav engångs 1,143,100 kr.); kapitalbudgeten, lånemedel, inom linjen 1,955,000 kr.; inkomster: driftbudgeten 201,600 kr.

(För skolorna gemensamma anslag.) Utgifter: driftbudgeten 15,814,227 kr.; inkomster: driftbudgeten 1,218,400 kr. (därav statsbidrag 675,000 kr.).

Skoldirektör (B 21).

Ekman, E. V. (förrordn. t. o. m. ^{31/10} 1957); träffas efter överenskommelse per tel. 9—9,30.

Kansliet.**Sekreterare (31).**

Olsén, O. G.; Persson, S. B. V.; Skagerberg, A. E. (Ex.).

Aktuarie (26).

Vakant, *tf.* Bergkwist, S. R. J.

Förste kontorsskrivare (16)

(nuv. inneh. 18).

Wallander, Karin J. M. (registrator).

En kontorsskrivare, tre kanslibiträden, två kontorsbiträden.

Inspektionsavdelningen.¹⁾

Vasagatan 22, 3 tr., C.; t. 22 21 00; expeditionstider, se ovan.

Förste folkskolinspektören utövar närmast under skoldirektören den pedagogiska ledningen av och tillsynen över undervisningen vid skolorna. Vid sidan av förste folkskolinspektören finnas tre folkskolinspektörer samt en gymnastikinspektör, två slöjdsinspektörer (för den manliga resp. kvinnliga slöjden) och en skolköksinspektör. Den omfördelning av arbetsuppgifterna inom inspektionen, som blivit en följd av omorganisationen av direktionens centrala förvaltning, är avsedd att instruktionsmässigt fastställas, sedan den nya organisationen någon tid praktiskt prövats.

För närvarande äro dessutom följande konsulenter förordnade, nämligen två sångkonsulenter med uppgift att handleda folk- och småskollärare i deras sångundervisning, en gymnastikkonsulent såsom instruktör och råd-

¹⁾ Stadsfullmäktige hava den 15 febr. 1954 fattat beslut rör. utökning m. m. fr. o. m. den 1 juli 1954 av inspektionsavdelningen (Utl. 1954: nr 56).

FD

givare åt de manliga folkskollärarna vid undervisningen i gymnastik med lek och idrott samt en konsulent för undervisningen i fysik och kemi.

Beträffande överlärare för specialklasserna och kuratorer för hjälpklasserna, se nedan.

Instruktioner m. m. [Instruktion 25 nov. 1910 för förste folkskolinspektören vid Stockholms folkskolor (Kf 1910: nr 99). Instruktion s. d. för [andre] folkskolinspektören vid Stockholms folkskolor (Kf 1910: nr 100). Instruktioner 14 dec. 1903 för slöjd-[föreståndaren]inspektören, slöjd-[föreståndarinnan]inspektisen och gymnastik-[instruktören]inspektören vid Stockholms folkskolor (Kf 1903: sid. 447).] K. kung. 9 okt. 1914 ang. inspektion av folkskoleväsendet i stad, som ej deltagar i landsting, med ändr. (Kfh 1946: sid. 454). Ambetskrivelse från eklelesiastikdepartementet till skolöverstyrelsen 20 jan. 1950 ang. inspektion av folkskoleväsendet i Stockholm.

Förste folkskolinspektör (B 17).

Dahlkvist, A. R. T. (förordn. t. o. m. ^{31/10} 1957); träffas måndagar och torsdagar 14,30—15,30.

Folkskolinspektörer (B 13).

Blomqvist, G.; **Holm**, C. M.; **Edstam**, A. M. (Anna-Maja), stadsfullm. (Ex.); träffas måndagar och torsdagar 14,30—15,30.

Gymnastikinspektör (29).

Amylong, Tora; träffas å direktionens lokal måndagar och torsdagar 14,30—15,30; dessutom i bostaden per telefon alla vardagar 6,30—7,30, 67 29 94.

Skolköksinspektör (29).

Bergström, Carin L.; träffas å direktionens lokal måndagar och torsdagar 14,30—15,30; dessutom i bostaden per telefon alla vardagar 7—8, 32 80 95.

Slöjdinspektörer (29).

Berggren, A. E.; träffas å direktionens lokal måndagar och torsdagar 14,30—15,30; dessutom i bostaden per telefon alla vardagar 6,45—7,45, 42 20 19;

Arvidsson, f. Sandgren, Sylvia M.; träffas å direktionens lokal måndagar och torsdagar 14,30—15,30; dessutom i bostaden per telefon alla vardagar 6,30—7,30, 41 02 03.

En kontorsskrivare, ett kontorsbiträde.

Överlärare för specialklasserna.

Norman, H. T.; träffas å specialklassernas expedition i Kungsholms skola, Mariebergsgatan 34, 1 tr. t. h., måndagar och onsdagar 14—15, fredagar 8—9, t. 50 62 92.

Kuratorer för hjälpklassundom (800 kr. utan rörligt tillägg).

Wallquist, A. P. V., tf. överlärare, **Jonsson**, J. A., folkskollärare; träffas å hjälpklassernas expedition i Kungsholms skola, Mariebergsgatan 34, måndagar 18,30—19,30, t. 50 62 92 samt i regel i bostaden per telefon tisdagar 17—18, resp. 25 17 31 och 46 84 18; **Gauffin**, f. Engmark, **Kerstin** A. M., folkskollärare, **Hedin**, Anna-Lisa, småskollärare; träffas å samma expedition torsdagar 18,30—19,30 samt i regel i bostaden per telefon måndagar 17—18, resp. 46 55 33 och 52 38 86.

Kuratorer för fortsättningsskolornas elever

(250 kr. utan rörligt tillägg).

Källqvist, Inga M., diakonissa, Lästmakargatan 30, t. 11 29 29; träffas i regel varje dag 8—9.

Josefson, S. E., folkskollärare, träffas i regel i bostaden, Lötmogatan 9, alla vardagar 6,30—7 samt onsdagar 19—20, t. 19 20 98.

Konsulent för fritidsverksamheten (4,200 kr.).

Söderholm, J. H. E., folkskollärare; träffas å direktionens lokal måndagar och torsdagar 13,30—15,30 samt i regel i bostaden Orrspelsvägen 22, Bromma, onsdagar 18—19,30, t. 26 37 06.

Ekonomiavdelningen.

Vasagatan 22, 3 tr., C.; t. 22 21 00.

Ekonomidirektör (B 15)

(tillika föredragande i ekonomiärenden).

Göransson, B. T.; träffas 14—15 (lördagar samt under juni—aug. 10—11).

Kamrerssektionen.

Kamrerare (31).

Lindahl, O.

Städningsinspektör (23).

Hansson, A. B. N.

Kammarsskrivare (21).

Isberg, f. Magnusson, A. Torborg.

Kontorsassistenter (18).

Strömbom, Annie I.; en vakant (Ex.), tf. **Svensson**, Lilly H. F.

Förste kontorsskrivare och kassör
(16) (felräkningsp. 450 kr.).

Vakant, *tf.* Barklund, Astrid M. E.

Förste kontorsskrivare (16).

Gehlin, Märta A. J. (skrivbyrån); Waern, Signe A. (lokalupplätelser).

Förste expeditionsvakt (12).

Augustsson, N. Å. L. R.

Två kontorsskrivare, fyra kanslibiträden, åtta kontorsbiträden, tre telefonister.

En expeditivsvakt, fyra expeditivsvaktsbiträden.

Inköpssektionen.

Kamrerare (28).

Lundeqvist, S. A.

Kammarsskrivare (21).

Vakant, *tf.* Oddner, F. M.

Kontorsassistent (18).

Vakant.

Två kontorsskrivare, tre kanslibiträden, tre kontorsbiträden, två förrädsbiträden.

Beklädnadssektionen.

(Jfr sid. 372.)

Assistent (18).

Vakant, *tf.* Ericsson, Göta O. N. M.

En biträdande assistent, ett kanslibiträde, ett kontorsbiträde.

Skolmältidssektionen.

Inspektör (23)

Mellin, Märta D.

Biträdande inspektör (21).

Brandel, f. Mäsén, Gurli M.

Assistent (19).

Arhén, Gärda M. M.; Tholerus, f. Bergwall, Ester M. F.; Truedson, E. O. Solvig (Ex.).

Ett kanslibiträde, två kontorsbiträden.

Hälskortsgruppen.

Kammarsskrivare (21).

Ericsson, B. G.

En kontorsskrivare, ett kontorsbiträde.

Personalavdelningen.

Vasagatan 22, 4 tr., C.; t. 22 21 00.

Sekreterare (31).

Ceder, C. T.

Två kontorsskrivare, ett kanslibiträde, ett kontorsbiträde.

Lönesektionen.

Förste kammarsskrivare (23).

Svanberg, C.-A.

Kammarsskrivare (21).

Bergkwist, S. R. J., tjl. (se sid. 363), *tf.* Berg, S. A. A.; Cronholm, C. A., tjl. (se sid. 123), *tf.* Andersson, Ingrid E.

Kontorsassistenter (18).

Ericsson, Göta O. N. M., tjl. (se ovan); Påls-son, L. N. O.; en vakant.

Förste kontorsskrivare (16).

Andersson, Ingrid E., tjl. (se ovan), *tf.* Ahnström, E. M. V. (Frida)

En kontorsskrivare, elva kanslibiträden, ett kontorsbiträde.

Utredningssektionen.

Förste kammarsskrivare (23).

Skagerberg, A. E., tjl. (se sid. 363), *tf.* Borgström, L. L. E.

Förste kontorsskrivare (16).

Lindström, Karin M.

En kontorsskrivare, tre kanslibiträden, tre kontorsbiträden.

Byggnadsavdelningen.

Vasagatan 22, 3 tr., C.; t. 22 21 00.

Byggnadsintendent (37).

Ek, C. G. R.; träffas å folkskolektionens lokal i regel måndagar, tisdagar och torsdagar 15—16 samt onsdagar 13—16.

Värmeledningskontrollant (25).

Stråhle, G.

Målningskontrollant (20).

Wärnberg, S. T.

Ritare (19).

Egnell, f. Ekberg, Barbro E.; Sahlén, G. A. (Ex.).

En kontorsskrivare, två kanslibiträden.

Underhållssektionen.

Ingenjörer (31).

Lindblad, S. Y. F.

Biträdande ingenjörer (25).

Hagrot, E. A.; Hjorth, N. G.

Underingenjör (23).

Engström, L. J.-O., tjl., tf. Liljestrand, S. B. A.

Förste verkmästare (21).

Grundström, H. T. N.; Liljestrand, S. B. A., tjl.
(se ovan); en vakant (Ex.), tf. Nordgren, S. A.

Nybyggnadssektionen.

Ingenjör (31).

Herlin, K. A.

Nybyggnadskontrollanter (26).

Elmqvist, J. G. A.; Frisell, J. O. V.

Åtta nybyggnadskontrollanter.

Skolhälsovårdsavdelningen.

Vasagatan 22, 2 tr., C.; t. 22 2100.

Skolöverläkaren skall bl. a. hava den närmaste ledningen av och tillsynen över skol-läkares och skolsköterskors arbete samt över skolornas sundhetsförhållanden och anordningar för barnens fysiska fostran. Han skall vidare under folkskoledirektionen ansvara för åtgärder vid inträffade fall av epidemiska sjukdomar, handlägga tjänsteärenden angående skolläkare och skolsköterskor samt förbereda ärenden rörande skolhälsovården för föredragning i folkskoledirektionen. Skolöverläkaren tjänstgör dessutom såsom skolläkare inom ett skolläkardistrikt (se sid. 367). Överläkaren för den mentalhygieniska verksamheten har främst till uppgift att övervaka uttagningen av barn, som anmälts för intagning i hjälp-, observations- eller s. k. läsklasser eller i Katarina västra skola. Han skall även övervaka skolmognadsproven för nybörjare och övriga mentalhygieniska anordningar inom skolan samt vara konsulterande läkare beträffande psykiska rubbningar hos eleverna.

Författningar. K. kung. 15 juli 1944 med bestämmelser ang. den statsunderstödda hälsovården vid folk- och småskolor samt bögre folkskolor, med ändr. (Kfh 1946: sid. 482, Svf 1947: nr 235, 1948: nr 319, 1949: nr 414, 1952: nr 39, 150, 597).

Skolöverläkare (B 19).

Hjärne, U. G. E. (förordn. t. o. m. ³⁰/₆ 1956); träffas å folkskoledirektionens lokal, måndagar och torsdagar 14,30—15,30.

Överläkare (B 19)

(för den mentalhygieniska verksamheten vid Stockholms folkskolor och övriga kommunala skolor).

Ramer, K. T.; träffas å folkskoledirektionens lokal, måndagar och torsdagar 14,30—15,30.

Läkare (33)

(för den mentalhygieniska verksamheten).

Rodhe, G., träffas per tel. 61 52 25 vardagar 8—8,45.

Assistent (skolöversköterska) (17).

Lindqvist, Hanna V.

Ett kanslibiträde.

Folkskolornas läkarvård.

Läkarvård för folkskolorna inrättades i Stockholm fr. o. m. år 1898.

För den allmänna hälsovården äro anställda skolläkare, som hava sin verksamhet förlagd till ett eller flera överlärdistrikter.

Skolläkaren har till huvudsakliga åligganden att undersöka alla nyinskrivna barn samt alla barn i fjärde och åttonde klasserna, att underkasta barn, vilka på grund av sitt hälsotillstånd böra stå under särskild uppsikt, ytterligare undersökning så ofta sådan erfordras, att hänvisa barn till specialläkare och polikliniker m. m., att besluta om barns befrielse helt eller delvis från skolarbetet, att utfärda intyg för särskild undervisning, att varje vårtermin verkställa undersökning av barn, som avgå från skolan, särskilt med hänsyn till yrkesrådgivning, att hålla mottagningar i skolan för att undersöka till honom hänvisade barn och i förekommande fall ge lämplig vårdanvisning, att föra s. k. hälsokort angående barnens hälsotillstånd och kroppsbefäffhet, att biträda med undersökning och urval av barn, som skola sändas till skollovskoloni, att vid fall av smittsam sjukdom i skolan vidtaga åtgärder till förekommande av smittans spridning, att ägna uppmärksamhet åt skolans hygieniska förhållanden samt att årligen avgiva redogörelse över sin verksamhet.

Calmette-vaccination av elever, vilka därtill anmälas av mälsmännen, äger numera rum.

Läkarvården i skolorna har under senaste år även omfattat skärmbildsundersökning av lungor.

Dessutom finnas anställda specialläkare för undersökning av sjukdomar i öron, näsa och hals, för ögonsjukdomar, för talrubbningar, för ortopediska sjukdomar, ävensom en konsulterande läkare för underlivs sjukdomar hos flickorna. För hörselklasserna är likaledes särskild läkare anställd. Slutligen finnas vid folkskolorna polikliniker för behandling av ögonsjukdomar, talrubbningsfel, sjukdomar i öron, näsa och hals samt skoltandkliniker (se sid. 498). För astmasjuka skolbarn finnes skolhemmet för astmasjuka (se sid. 474). För speciell

hjärtundersökning ha skolläkarna möjlighet att i förekommande fall hänvisa till den s. k. hjärtstationen vid kronprinsessan Lovisas vårdanstalt för sjuka barn.

Vidare äro anställda femtiosju skolsköterskor för den allmänna hälsovården, en skolsköterska för sjukdomar i öron näsa och hals och en skolsköterska för audiometerundersökningar. Skolsköterskorna hava till uppgift att biträda skolläkarna, genom hembesök övervaka att skolläkarnas ordinationer följas, meddela behandling i enklare fall efter läkares anvisning etc.

De utgående arvodena till skol- och specialläkarna vid folkskolorna äro beräknade efter 3,45 kr. per barn och år utan rörligt tillägg till läkarna för den allmänna hälsovården, 45 öre per barn och år jämte rörligt tillägg till läkarna för ögonsjukdomar, 24 öre per barn och år jämte rörligt tillägg till läkarna för sjukdomar i öron, näsa och hals samt 20 öre per barn och år jämte rörligt tillägg till läkaren för ortopediska sjukdomar.

Författningar. Instruktion 16 dec. 1942 för skolläkare vid Stockholms folkskolor (Kf 1942: nr 90). Instruktion 22 dec. 1932 för hjälpklassläraren. Instruktion 16 dec. 1942 för skolsköterska vid Stockholms folkskolor (Kf 1942: nr 91).

Skolläkare.

För allmän läkarvård.

(Läkarna ha vissa bestämda dagar s. k. veckomottagningar i skolorna.)

Ottander, C. O. C. (Kungsholms överlärdistr.).
 Naglo, O. N. O. (Kristinebergs, Fredhalls och Essingens överlärdistr.).
 Hjärne, U. G. E., skolöverläkare (se sid. 366) (Adolf Fredriks överlärdistr.).
 Gyllencreutz, Sara A. H. (Gustav Vasa och Matteus överlärdistr.).
 Gunther, J. G. A. (Storkyrkans skola).
 Salén, S. (Klara skola).
 Bauer-Albrechtson, E. A. R. (Jakobs och Johannes skolor).
 Lundblom, A. F. (Engelbrekts överlärdistr.).
 Rollof, L. S.-I. (Gärdets, Hedvig Eleonora och Oscars överlärdistr.).
 Wejdling, K. A. E. (Katarina överlärdistr.).
 Pettersson, H. T. (Eriksdals överlärdistr.).
 Svedenius, C. G. (Sofia överlärdistr.).
 Anzén, G. G. (Maria överlärdistr.).
 Fredbärj, K. T. (Högalids överlärdistr.).
 Jacobsson, E. G. (Årsta överlärdistr.).
 Lindström, B. G. (Skanskvarns och Björkhagens överlärdistr.).
 Wallin, L. J. V. (Hammarby och Nytorps överlärdistr.).
 Bergman, B. W. (Tallkrogens skola, Enskede och Hökarängens överlärdistr.).
 Blomgren, C. J. F. (Gubbängens överlärdistr., Enskedefältets och Stureby skolor).

Lichtenstein, H. (Sköndals överlärdistr.).
 Lindstedt, A. H. (Örby och Solberga skolor).
 Sjöberg, H. (Långbrodals och Västberga överlärdistr.).
 Kellson, Inda (Skarpnäcks överlärdistr., Kämpetorps och Hökmossens skolor).
 Rodhe, G. (Midsommarkransens överlärdistr.) (se sid. 366).
 Kärger, B. H. (Hägerstensåsens överlärdistr.).
 Silverstolpe, f. Laurell, Brita (Västertorps överlärdistr.).
 Engström, A. H. (Mälarhöjdens och Blommensbergs överlärdistr.).
 Hulting, N. C. G. (Aspuddens överlärdistr.).
 Sylvan, H. O. K. (Alviks och Riksby överlärdistr.).
 Sterner, L.-G. K. F. (Bromma södra överlärdistr.).
 Bellander, N. G. (Abrahamsbergs överlärdistr. och Norra Ångby skola).
 Melin, K.-A. (Södra Ångby överlärdistr.).
 Frödin, A. H. (Bällstalunds och Vällingby skolor).
 Thorfinn, J. E. F. (Spånga överlärdistr.).
 Wahlström, f. Malmberg, Annie M. (fortsättningskolorna för flickor).

För specialvård¹⁾.

Läkare för ögonsjukdomar.

Olson, O. G. (Kungsholms, Kristinebergs, Fredhalls, Essingens, Alviks, Bromma södra, Abrahamsbergs, Riksby, Södra Ångby, Norra Ångby, Vällingby och Spånga överlärdistr.).
 Dahlqvist, E. E. (Essie) (Adolf Fredriks, Storkyrkans, Klara, Jakobs och Johannes, Engelbrekts, Gärdets, Hedvig Eleonora och Oscars, Katarina, Hammarby, Nytorps, Skarpnäck—Kärtröps, Enskede och Björkhagens överlärdistr. samt fortsättningskolorna).
 Björk, Å. J. V. (Eriksdals, Högalids, Skanskvarns, Stureby, Långbrodals, Solberga, Midsommarkransens, Västberga, Hägerstensåsens, Västertorps, Mälarhöjdens, Aspuddens och Blommensbergs överlärdistr.).
 Lagerlöf, O. C. B. (Gustav Vasa och Matteus, Sofia, Maria, Årsta, Gubbängens, Sköndals, Hökarängens och Enskedefältets överlärdistr.).

Läkare för hörselklasserna.

Holmgren, L. K. A.

Läkare för sjukdomar i öron, näsa och hals.

Koch, C. Hj. L. (Kungsholms, Adolf Fredriks, Gustav Vasa och Matteus, Engelbrekts och

¹⁾ Specialläkarna med undantag av ortopeden anlitas även för eleverna i de högre kommunala skolorna.

FD

Spånga överlärdistr., Jakobs och Johannes skolor samt Vällingby överlärdistr.)

Hambräus, C. M. (Eriksdals, Skanskvarns, Hammarby, Nytorps, Skarpnäck—Kärtrorps, Björk Hagens, Enskede, Gubbängens, Sköndals och Enskedefältets överlärdistr. samt folkskoleseminariets övningsskola).

Fahlén, T. G. H. H:son (Högalids, Stureby, Långbrodals, Solberga, Midsommarkransens, Västberga, Hägerstensåsens, Västertorps och Blommensbergs överlärdistr.).

Barr, B. O. (Storkyrkans och Klara skolor, Gärdets, Hedvig Eleonora och Oscars, Katarina, Sofia, Maria och Årsta överlärdistr. samt Katarina västra skola).

Yberg, N. H. (Kristinebergs, Fredhälls, Essingens, Alviks, Bromma södra, Abrahamsbergs, Riksby, Södra Ångby och Norra Ångby överlärdistr.).

Floberg, L.-E. V. (Gubbängens, Sköndals, Hökarängens, Västberga, Hägerstensåsens, Mälarhöjdens och Aspuddens överlärdistr. samt fortsättningsskolorna).

Läkare för ortopediska sjukdomar.

Lundblom, A. F.

Läkare för talrubbingar

(7,344 kr.).

Kågén, G. B.

Läkare för underlivssjukdomar hos flickorna.

Morén, M. (Maja).

Femtioju skolsköterskor, två öronpoliklinikbiträden.

Skolornas tandvård.

Se sid. 497.

Försättnings- och ersättningsskolorna.

Obligatorisk 2-årig fortsättningsskola har jämlikt stadsfullmäktiges beslut den 1 mars 1920 varit inrättad fr. o. m. höstterminen 1920. Enligt k. m:ts stadga den 16 september 1918 för fortsättningsskolan har fortsättningsskolan till uppgift att »grundlägga och förbereda de ungas utbildning för deras levnadsyrke och befordra deras framtida medborgerliga duglighet, allt under det den syftar till att vidga deras allmänna bildning och främja deras sedliga utveckling». Under läsåren 1920—1944, då Stockholms folkskolor hade sju obligatoriska klasser, gällde den bestämmelsen, att elever, som med fullständigt avgångsbetyg lämnat sjunde klassen eller på annat sätt förvärvat motsvarande kunskaper och ej åtnöto annan undervisning, som kunde anses motsvara fortsättningsskolans utbild-

ning, voro pliktiga att inträda i fortsättningsskola. Sedan folkskolan i Stockholm fr. o. m. läsåret 1944/45 gjorts obligatoriskt 8-årig, gäller den bestämmelsen att lärjungar, som med fullständigt avgångsbetyg genomgått folkskolans åttonde klass eller i annan skola förvärvat motsvarande kunskaper, därmed också ha fullgjort sin fortsättningsskolplikt. Försättningsskolan bevisas numera huvudsakligen av barn, som på grund av överårighet icke äro skyldiga att genomgå åttonde klassen, samt av från andra skoldistrikt inflyttade barn, vilka före inflyttningen till Stockholm erhållit avgångsbetyg från sjuårig folkskola men icke hunnit genomgå fortsättningsskolan i sina förra skoldistrikt. Huruvida undervisning i annan läroanstalt skall medföra fullständig eller partiell befrielse från fortsättningsskolan, avgöres av folkskoleledningen i dess egenskap av fortsättningsskolstyrelse i Stockholm. Försättningsskoleplikten upphör i varje fall, då den skolpliktige fyllt 18 år.

Försättningsskolans undervisning skall i Stockholm omfatta högst 440 undervisningstimmar, fördelade på två år med högst 33 veckor årligen och med 6 à 7 veckotimmar. Eleverna bevisas skolan en förmiddag i veckan. De få i regel själva välja den veckodag, som med hänsyn till arbetsanställningen är mest lämplig. Undervisningen i de särskilda skolavdelningarna är dels av yrkesbestämd karaktär och avsedd att giva förberedande yrkesutbildning åt sådana elever, som hava anställning i eller ämna ägna sig åt visst yrke, dels av allmän karaktär och inriktad på meddelandet av fortsatt allmänbildning. I överensstämmelse härmed äro skolorna fördelade på följande linjer; för gossar: fortsättningsskola för allmän utbildning; för flickor: fortsättningsskola för 1) husligt arbete, 2) sömnadsarbete, 3) handel samt 4) allmän utbildning.

För de lärjungar, som vid skolålderns slut erhållit tillstånd att avgå från folkskolan, men som på grund av bristande fattningsförmåga eller av annan orsak ej kunnat inhämta hela folkskolekursen, hava upprättats obligatoriska ersättningsskolor enligt i fortsättningsskolestadgan givna föreskrifter. För ersättningsskolorna gälla i tillämpliga delar samma bestämmelser i fråga om skolplikt som för fortsättningsskolorna (se ovan). Enligt beslut av k. m:ten 1 juni 1945 har medgivande lämnats Stockholms skoldistrikt att anordna egentlig fortsättningsskola för lärjungar, som på grund av ålder avgå från klass VII vid Stockholms folkskolor och sålunda icke erhålla avgångsbetyg enligt folkskolestadgan § 47.

Försättnings- och ersättningsskoleavdelningar voro tidigare anordnade i flertalet folkskolor och underställda resp. överlärare, men numera undervisas gossar från samtliga överlärdistrikt i Adolf Fredriks skola (Saltmätargatan 2) och flickor i Klara skola (Klara Västra Kyrkogata 14—16). Ledning och tillsyn över de sålunda

centraliserade fortsättnings- och ersättningsskolorna handhaves av en av folkskolinspektörerna.

Antalet elever i fortsättnings- och ersättningsskolorna år höstterminen 1953 sammanlagt 304, varav 173 gossar, fördelade på 9 avdelningar och 131 flickor, fördelade på 8 avdelningar.

Att i den mån så påkallas stå till folkskolektionens förfogande vid åtgärder, som avse stöd åt nuvarande och framtida elever vid fortsättnings- och ersättningsskolorna, äro tillsatta två kuratorer, en manlig och en kvinnlig.

Folkskolorna.

Beträffande folkskolornas organisation, arbetssätt och förhållanden hänvisas till folkskolektionens berättelse, som tryckes i stadsfullmäktiges bihangsserie.¹⁾

Hela staden utgör ett skoldistrikt, uppdelat i ett antal överlärardistrikt.

Under Mälarhöjdens överlärardistrikt finnas av Stockholms stad helt eller delvis genom anslag å barnavårdsnämndens stat bekostade folkskolor vid tre av barnavårdsnämndens barnhem, nämligen barnhemmen Eolshäll, Barnbyn Skå, och Johannelund samt vid Stockholms stadsmissions barnhem vid Bortorp, Stjärnhov (jfr sid. 299) och genom anslag å sjukhusdirektionens stat vid barnsanatoriet Hamra, Tullinge, samt genom anslag å folkskolektionens stat vid skolkolonien Älvestorp i Grythyttans socken, den sistnämnda avsedd för kläna barn, som där skola erhålla konvalescentvård i förening med undervisning. Vidare finnes vid Epidemijukhuset på sjukhusdirektionens stat anställd en folkskollärare.

Överläraren har närmaste ansvaret för undervisningen vid folkskolan inom sitt distrikt. I de skolhus, där överläraren icke har sin huvudexpedition, äro för ordningens övervakande särskilda tillsynslärare utsedda.

Överläraren och de vid skolorna i hans distrikt tjänstgörande lärarna utgöra distriktets lärarkollegium, i vilket överläraren är ordförande. Varje lärarkollegium utser inom sig ett ombud för varje helt eller påbörjat tiotal av ledamöternas antal. Dessa ombud utgöra tillsammans lärarkårens ombuds-församling, som minst en gång varje år på kallelse av direktionens ordförande sammanträder med direktionens och skolrådets ledamöter samt folkskolinspektörerna, övriga inspektörer och överlärarna för överläggning om frågor angående folkskoleväsendet.

¹⁾ Fullständiga, uppgifter rörande lärarpersonalen återfinnas i en av folkskolektionen varje läsår utgiven matrikel.

Barns skolålder räknas från och med det kalenderår, under vilket barnet fyller 7, till och med det, under vilket barnet fyller 14 år. Lärjunge, som före skolålderns slut inhämtat för avgång erforderliga kunskaper, äger rätt att bli va från skolgång befriad, dock icke före det kalenderår, under vilket han fyller 13 år. Har lärjunge icke vid skolålderns slut inhämtat för erhållande av avgångsbetyg stadgat kunskapsmätt, är han, såvitt han ej saknar erforderlig fattningsgåva eller hindras från skolgång genom sjukdom eller lyte, skolpliktig till och med det läsår, som utlöper under det kalenderår, då lärjungen fyller 15 år.

Folkskolan i Stockholm omfattar sedan 1944 åtta obligatoriska årsklasser, av vilka de två lägsta utgöra småskolestadiet.

Den årliga undervisningstiden i folkskolan utgör 39 veckor. Den dagliga undervisningstiden omfattar i regel 4—6 undervisningstimmar å 45 minuter. Lärjungarna i varje klass äro fördelade på klassavdelningar. Lärjungantalet i varje avdelning av normalklass bör i klasserna 1—2 av folkskolan ej understiga 24 eller överstiga 30, i folkskolans övriga klasser ej understiga 30 och ej överstiga 40. I årsklasserna 1—4 av folkskolan bildas i regel blandade avdelningar av gossar och flickor. I övrigt bildas särskilda goss- och särskilda flickavdelningar; dock må undantagsvis blandade avdelningar anordnas även i folkskolans högre klasser. Antalet undervisningsavdelningar vid Stockholms folkskolor uppgår höstterminen 1953 till inalles 2,420 med tillsammans 65,556 skolbarn.

Sedan 1947 pågår försök med en nioårig enhetsskola inom folkskolans ram, varvid emellertid den nionde klassen tills vidare skall vara frivillig. Försöket har påbörjats med införande av engelska språket från och med femte klassen. När eleverna i försöksavdelningarna genomgått sjuåtte klassen, har tillfälle beretts dem att för de återstående tre läsåren välja mellan en teoretisk linje, avseende i huvudsak den nuvarande realskolans utbildning, och en praktisk linje med förgreningar åt olika yrkesområden.

Några klassavdelningar i Blommensbergs skola ha sedan 1947 konstituerats som en försökskola, benämnd Örnasskolan, i och för systematisk prövning av tillvägagångssätt och metoder, som mera konsekvent ansluta sig till arbetsskolans idé. Björkhagens, Västberga, Nytorps, Hammarby, Hägerstensåsens, Skarpnäcks, Solberga och Västertorps skolor utgöra sedan 1949, 1950, 1951 resp. 1953 försökskolor med likartat syfte men äro organiserade enligt 1946 års skolkommissions riktlinjer för en nioårig enhetsskola.¹⁾

Från 1947 finnas på försök inom folkskolans

¹⁾ Aug. av stadsfullmäktige den 25 jan. och 15 febr. 1954 fattade beslut rör. utvidgad försöksverksamhet m. m. se Utl. 1954: nr 4 och 56.

ram inrättade förskoleavdelningar för barn, som inträtt i skolpliktsåldern men icke nått tillräcklig kroppslig eller andlig utveckling för att kunna tillgodogöra sig folkskolans undervisning. Förskolans ändamål är att under ett år bereda dessa barn vård och sysselsättning av sådan art och omfattning, som främjar utvecklingen av deras kropps- och själskrafter och i möjligaste mån gör dem skickade att sedermera i vanlig takt tillgodogöra sig skolkurserna.

Sedan år 1939 finnas försöksvis upprättade sängklasser, vilka karakteriseras av att 4—5 veckotimmar inom timplanen disponeras för säng, vartill utom timplanen komma körövningar under 1 veckotimma. I motsvarande mån är timtalet nedsatt för andra ämnen, främst slöjd. Kurserna ha dock icke beskrivits i något ämne. Sängklasserna omfatta klasserna III—IX, och äro från och med klass V delade på två linjer: den allmänna linjen omfattande klasserna V—VIII samt språklinjen omfattande klasserna V—IX och motsvarande femåriga realskola, varvid klass IX, där realexamen avlägges, utgör en folkskolas högre avdelning.

Hjälpklasser för intellektuellt efterblivna barn inrättades år 1905 och finnas till ett antal av 107 klassavdelningar. För dessa hjälpklasser tillämpas särskild undervisningsplan, anpassad för åtta årsklasser. Antalet barn i hjälpklassavdelning bör ej överstiga 15.

Sedan år 1943 finnas anställda kuratorer för hjälpklassundgomdom, f. n. fyra stycken med uppgift att bl. a. stå till förfogande för samråd rörande de avgångna hjälpklass elevernas levnadsbänor och arbetsanställningar (se sid. 364).

Specialklasser för barn med läs- och skrivsvårigheter, s. k. läsklasser, inrättades 1938 och finnas till ett antal av 90 klassavdelningar. År 1949 inrättades i Eriksdalskolan och år 1950 i Engelbrekts, Maria och Västberga skolor läskliniker under ledning av en specialutbildad folkskollärare.

Observationsklasser för psykopatiska barn med normal intelligens inrättades 1933 och finnas till ett antal av 15 klassavdelningar.

Hjälp-, läs- och observationsklasserna stå sedan 1947 under ledning av en särskild överlärare för specialklasserna.

Beträffande skolan för bildbara sinnesslöa barn, se sid. 384.

För barn, som på grund av sjuklighet eller lyte icke lämpligen kunna deltaga i folkskolans undervisning, anordnas genom direktionens försorg särskild undervisning, i regel omfattande en timme om dagen.

Friluftsklasser för vissa tuberkulösa barn finnas inrättade sedan 1914 och omfatta 2 klassavdelningar, förlagda till för ändamålet särskilt inredda lokaler i Eriksdals och Högalids skolor.

Hörselsvagklasser finnas inrättade sedan 1922 och omfatta 8 undervisningsavdelningar.

Beträffande de högre folkskolorna, se sid. 388, och beträffande fortsättnings- och ersättningsskolorna, se sid. 368.

Undervisning i kvinnlig slöjd meddelas i de tre lägsta klasserna åt såväl gossar som flickor, fr. o. m. fjärde klassen endast åt flickor. Gossarna deltaga fr. o. m. fjärde klassen i någon art av gosslöjd, trä-, metall- eller pappslöjd och bokbinderi. Sistnämnda slöjdart är anordnad i endast ett fåtal skolor.

Undervisning i hushållsgöromål meddelas åt flickorna i folkskolans sjunde och åttonde klasser, samt femte och sjätte hjälpklasserna. En del av gossarna i åttonde klassen och i vissa fall i sjunde klassen åtnjuta undervisning i hushållsgöromål.

Beträffande läroämnena och lärokurser i de olika normal- och specialklasserna hänvisas till det genom direktionens försorg tryckta häftet »Läroplaner för Stockholms folkskolor».

Frivillig teoretisk och praktisk undervisning i trädgårdsskötsel meddelas i ett antal skolträdgårdar under den varmare årstiden. Därjämte tillhandahållas från trädgårdarna för skolans behov krukväxter samt växter för undervisningen i naturkunnet och teckning.

I de före år 1944 färdigställda skolhusen finnas gymnastiksal, i vilka barnen erhålla undervisning 1—4 timmar i veckan. I de nyaste skolhusen finnas endast vissa provisoriskt inredda gymnastiklokaler att tillgå. Gymnastikskor och gymnastikkläder tillhandahållas genom direktionens försorg åt barn, som icke kunna anskaffa sådana. Övningarna ledas i allmänhet av vederbörande klasslärare. Till hjälp vid gymnastikundervisningen äro emellertid anställda ett antal fackutbildade gymnastiklärare. Förutom vanliga friskgymnastik anordnas i flertalet folkskolor s. k. hållningsgymnastik, avsedd för sådana barn, som äro behäftade med ryggradsdeformiteter. Fr. o. m. läsåret 1941/1942 anordnas särskilda friluftsdagar. Friluftsspel och idrottsövningar förekomma dels under vissa av friluftsdagarna, dels under vissa årstider i stället för gymnastik; materiel för spel och idrottsövningar anskaffas genom direktionens försorg, och lekplatser hava anordnats i skilda delar av staden (jfr även under idrotts- och friluftsstyrelsen sid. 210). I de före 1943 byggda skolhusen äro inrättade skolbad med simbassänger; därjämte beredes ett stort antal barn tillfälle till sjöbad och simövningar i vissa av Stockholms stads badinrättningar och friluftsbad (se sid. 214). Dessutom är fr. o. m. år 1922 simundervisning allmänt genomförd. Den bedrivs i skolans simbassänger, företrädesvis med eleverna i folkskolans fjärde och femte klasser. Vid varje skola finnes en uppsättning skidor, avsedda för eleverna. Vid vissa skolor äro på stadens bekostnad skridskobanor anordnade, varjämte i viss utsträckning utnyttjas de allmänna skridskobanorna (jfr sid. 213). Under den varmare årstiden förekomma utflykter och skolresor

dels i staden och dess omgivningar, dels, för vissa äldre årsklasser, till olika trakter av landet. (Beträffande landsvistelse för barn, se sid. 571.)

Med anslag av stadsfullmäktige anordnar folkskoleledningen sedan år 1906 undervisning i instrumental musik med blåsinstrument vid skolor, till vilka instrument, ursprungligen mestadels på enskild väg, blivit anskaffade. Hornmusikkårer finnas vid flertalet skolor. Sedan år 1949 har anslag beviljats även till stråkorkestrar.

Sedan år 1947 göras försök med teaterföreställningar i de kommunala skolorna, där numera ett betydande antal scener stå till förfogande i skolornas samlingssalar. Föreställningarna förläggas till tiden efter undervisningstidens slut för dagen. Till förfogande står ett antal företrädesvis yngre skådespelare. Verksamheten omfattar dels en avdelning för den yngre skolgolmdomen med repertoar hämtad ur sagolitteraturen, scener ur historien och liknande, dels en avdelning för den äldre skolgolmdomen med stycken hämtade ur såväl den klassiska som moderna repertoaren. Under ett år spelas på var och en av de tillgängliga scenerna fyra pjäser, varav två för den yngre och två för den äldre publiken. Skådespelarna medföra egna dekorationer, kostymer, strålkastare och övrig utrustning. Föreställningarna äro avgiftsfria för eleverna.

I anslutning till den ordinarie skolundervisningen anordnas föreläsningar av skolfilm, varjämte genom radioapparater tillgodogöras de för skolor anordnade radioföredragen. Centralradioanläggningar finnas i ett par av de senast byggda skolhusen.

Utöver de vanliga skolfilmsvisningarna beredes eleverna i folkskolornas högre klasser tillfälle att få se pedagogiskt och kulturellt värdefulla långfilmer. Skälet för upptagande av denna verksamhet är, att ungdomen redan på ett jämförelsevis tidigt stadium bör få intresse för film av mera högtstående och värdefullt slag än den, som i regel visas vid barnföreställningarna på biograferna. Visningarna äga rum i folkskolornas samlingssalar. För ändamålet äro anskaffade två portabla ljudfilmsagregat.

Under åtskilliga år hava vidtagits särskilda åtgärder i syfte att vägleda från folkskolan avgående elever vid val av fortsatt, mer yrkesbestämmd skolutbildning. Denna verksamhet har genom av stadsfullmäktige beviljat anslag kunnat utvidgas till att avse jämväl val av yrke. Verksamheten bedrives i form av upplysningsföredrag och därtill anknuten enskild rådgivning, varjämte genom folkskoleledningens försorg utarbetade broschyrer med råd och anvisningar rörande fortsatt skolutbildning och yrkesval utdelas till elever i avgångsklasserna samt i fortsättningsskolorna. Denna verksamhet bedrives i samverkan med arbetsförmedlingens ungdomsförmedling. I viss utsträckning anlitas Stockholms högskolas psykotekniska institut för psy-

kologiska anslagsundersökningar av från folkskolan avgående elever.

Vid samtliga skolor finnas lärarbibliotek. Biblioteken omfattade den 1 januari 1954 inalles omkring 60,000 band. För lärarnas fortbildning hava med stadsfullmäktiges understöd årligen anordnats föredrag och sammanhängande kurser.

Vid skolorna finnas lärjungebibliotek, vilkas sammanlagda bokantal den 1 januari 1954 uppgick till cirka 290,000 band. Av böcker ur lärjungebiblioteken äro i klassavdelningarna anordnade mindre klassbibliotek.

Sedan 1942 är fritidsverksamhet anordnad på eftermiddags- och kvällstid för ungdom i åldern 14—18 år, omfattande bl. a. träslöjd, gymnastik m. m., sömnad och klädvård, musik, hemvård och matlagning, metallslöjd, barnavård, engelska, dramatik och teckning. Sedan hösten 1943 omfattar fritidsverksamheten även — för elever i folkskolans sjunde och åttonde klasser — yrkesorienterande praktiskt arbete i Stockholms stads yrkesskolor. Eleverna få därvid 4 timmar i veckan under 32 veckor arbeta antingen i ett yrke under hela tiden eller i fyra skilda yrken under 8 veckor i vardera. En form av fritidsverksamhet äro de sedan 1906 anordnade läsaftnarna i skolbiblioteken, varvid tillfälle bereds barnen till östörd läxläsning samt läsning av litteratur ur skolbiblioteken.

Från hösten 1944 har fritidsslöjd för äldre anordnats, omfattande trä- och metallslöjd samt bokbinderi.

För elever i folkskolans högsta klasser och fortsättningsskolan anordnas föredrags- och musikaftnar, till vilka jämväl lärare och föräldrar inbjudas. Särskilda medel äro beviljade för anordnande i skolorna av föräldraaftnar med föredrag över frågor, som röra lärjungarnas fostran.

Sedan år 1947 utger folkskoleledningen tidskriften »Hemmet och skolan», vilken avses utkomma med två nummer per termin, med syfte att stärka kontakten mellan barnens målsmän och skolan.

Skolmältider ha sedan år 1885 anordnats för behövande skolbarn. Genom k. kung. den 28 juni 1946, ändrad genom k. kung. den 21 februari 1947, har stadgats om statsbidrag till anordnande av skolmältider fr. o. m. den 1 juli 1946, med villkor att skolmältiden står öppen för alla lärjungar, som önska deltaga däri. I enlighet härmed har nu ordnats skolmältider, tillgängliga för alla lärjungar. Antalet i skolmältiderna deltagande lärjungar var i november 1953 65,400 i folkskolan och 31,000 i övriga skolor. Matkostnaderna för skolmältider till skolbarn hava under år 1953 uppgått till ca 7,5 milj. kr.

År 1937 infördes i skolorna förmånen av fri förbrukningsmaterial. År 1946 tillkom dylik förmån beträffande fria läroböcker.

Beträffande beklädnad av behövande skolbarn gäller fr. o. m. år 1942, att föräldrar

och målsmän, som icke äga tillgång att bekosta barnens skolgång, skola genom skoldistriktets försorg erhålla understöd (se Utl. 1942: nr 62). På grund härav omhänderhar folkskoleledningen fr. o. m. samma år anslag, varifrån bekostas kläder, skodon och skoreparationer åt behövande skolbarn.

Författningar. K. kung. 31 okt. 1919 ang. undervisningsplan för rikets folkskolor, med ändr. K. m:t resp. skolöverstyrelsen har för Stockholms folkskolor fastställt ett antal tim- och kursplaner, gällande för viss tid eller tills vidare. Instruktion för överlärare i Stockholms stads skoldistrikt, fastställd av skolöverstyrelsen 22 juli 1930 (Kf 1930: nr 45). Instruktioner för tillsyn[ing]slärare vid Stockholms folkskolor, fastställda av folkskoleledningen 29 april 1932. Instruktion för överläraren för specialklasserna, fastställd av skolöverstyrelsen den 9 juni 1948. Stadgar för Stockholms folkskolors bibliotek, fastställda av folkskoleledningen 30 maj 1930, jämförda med folkskoleledningens beslut 24 febr. 1939. K. kung. 24 jan. 1930 ang. understödjande av folkbiblioteksväsendet, (Kfh 1946: sid. 628), med ändr. K. kung. 30 juni 1942 med vissa bestämmelser angående hjälpundervisning i folk- och småskolor, med ändr. Instruktioner för vaktmästare (jämte vissa städskor), värmeledningsskötare och baderskor vid Stockholms folkskolor, fastställda av folkskoleledningen 15 febr. 1929. K. kung. 23 april 1948 ang. statsbidrag till avlöande av folk- och småskollärare m. m., med ändr. K. kung. 10 aug. 1950 om statsbidrag till avlöande av övningslärare i folkskolan. K. kung. 14 juni 1946 ang. statsbidrag för tillhandahållande av fria läroböcker m. m. åt lärjungar vid folk- och småskolor, med ändr. K. kung. 30 juni 1947 ang. statsbidrag till viss undervisningsmateriel vid folk- och småskolor. K. kung. 28 juni 1946 ang. statsbidrag till skolmåltider, med ändr. K. kung. 6 mars 1936 ang. statsbidrag till byggnader för folkskoleväsendet. (Kfh 1946: sid. 475), med ändr. K. kung. 4 juni 1948 ang. statsbidrag till provisoriska skolbyggnader för folkskoleväsendet. K. kung. 30 juni 1947 ang. statsbidrag för anordnande av skolskjutsar åt skolpliktiga barn, med ändr. K. kung. 12 april 1946 ang. vissa särskilda besparingsåtgärder inom folkskoleväsendet. K. kung. 6 juni 1947 med vissa bestämmelser ang. lärjungarnas fördelning på läraravdelningar vid folk- och småskolor m. m. K. cirkulär 29 maj 1942 till skolöverstyrelsen m. fl. med föreskrifter rör. friluftsdagar i folkskolan m. m.

Avlöningar och pensioner utgå enligt gällande statliga och kommunala författningar (se Stockholms stads utgifts- och inkomststat sid. VIII och följ.).

Stat år 1954. (Folkskolorna.) Utgifter: driftbudgeten 78,236,389 kr. (därav engångs 3,508,700 kr.), kapitalbudgeten, lånemedel, inom

linjen 13,617,675 kr.; inkomster: driftbudgeten 39,107,700 kr. (därav statsbidrag 37,883,200 kr.).

Skolträdgårdarna.

Föreståndare (3,500 kr.).

Lindqvist, O. J., folkskollärare; träffas i bostaden per telefon i regel 17—17,30, 47 13 92.

Trädgårdsmästare (18).

Olsson, K. S.

Kungsholms överlärardistrikt.

Distriktet räknar höstterminen 1953 inalles 88 undervisningsavdelningar med 2,409 skolbarn, fördelade på skolan Mariebergsgatan 34 och skolan Garvargatan 4.

Kungsholms församlings skolråd
(för åren 1952—1955).

Parmmätargatan 3, K.

Aourell, O. E., bokhandlare, kyrkofullm.; **Froste, f. Rydman, E. Cecilia**, fru; **Gauffin, E. F. G.**, rådmann, kyrkofullm., ordf.; **Hermansson, K. T. E.**, f. d. vaktmästare, kyrkofullm.; **Lindblom, Edith M.**, fröken, kyrkofullm.; **Qvarfordt, f. Svensson, Hedvig A. K.**, fru, kyrkofullm.; **Sejlitz, C. A. S.** C:son, avdelningschef, kyrkofullm., kassaförvaltare; **Stig, H. F.**, järnhandlare.

Suppleanter: **Bengtsson, f. Svensson, Tyra E.**, fru; **Blomkvist, K. V. H.**, verkställare; **Ewetz, S. R.**, organisationschef; **Johnson, f. Löfberg, Kerstin M.**, förste kansliskrivare; **Lundberg, Bertha J.**, konsulent; **Millqvist, C. R.**, avdelningschef; **Rathsman, E. F. N.**, kamrerare, kyrkofullm.; **Spångberg, Ingrid H.**, läroverksadjunkt.

Sekreterare.

Öhman, G. B., byråchef, t. 22 45 00 (tjänstetel.), 21 50 43 (bostaden).

Överlärare.

Elmqvist, B. K. E.; träffas å exp. i skolan Mariebergsgatan 34, n. b., K., i regel alla läsdagar 7,45—8,30, måndagar och torsdagar 13,30—14, t. 50 53 18; å exp. i skolan Garvargatan 4, K., fredagar 12,15—12,30, t. 50 37 06.

Skolvaktmästare (13).

Karlsson, J. M.

Tre skolvaktmästare, två kanslibiträden.

Kristinebergs överlärardistrikt.

Distriktet räknar höstterminen 1953 inalles 43 undervisningsavdelningar med tillsammans 1,157 skolbarn. Skolan är belägen vid Kristinebergsparken.

S:t Görans församlings skolråd

(för åren 1952—1955).

Arbetargatan 21, K.

Eén, O. B. L., f. d. föreståndare; **Engberg**, Hj. A. A., typograf; **Fredriksson**, C. V., brigadör, kyrkofullm.; **Löwenström**, f. Jensen, Anna Lisa, fru; **Michaëlsson**, K. Hj. N., f. d. förste byråsekreterare, kyrkofullm., kassaförvaltare; **Molin**, E. A., överlärare; **Rothstein**, f. Rothstein, M. A. M. (Greta), rektor, kyrkofullm., vice ordf.; **Steher**, A. L., folkskollärare, ordf.

Suppleanter: **Carlén**, f. Berggren, G. M. (Gerd), fru; **Hjelmström**, f. Lindgren, Astrid M., fru; **Jonsson**, Jane G. E., affärsbiträde, kyrkofullm.; **Jävert**, f. Hedenstrand, Ragnhild, fru; **Kronvall**, Anna Lisa, ämneslärarinna, kyrkofullm.; **Olsson**, A. A., cementarbetare; **Pravitz**, f. Strömberg, Karin M., fru, kyrkofullm.; **Wahlberg**, G., folkskollärare, kyrkofullm.

Sekreterare.

Häggqvist, L., kansliråd; t. 34 24 50 eller 2245 00 (växel).

Överlärare.

Bjurulf, K. R. V.; träffas å exp. i skolan Kristinebergsparken, K., alla läsdagar 7,45—8,30 samt måndagar och torsdagar 13,30—14, t. 500259.

Skolvaktmästare (13).

Parwe, N. G.

Två skolvaktmästare (därav en halvtidsanställd), ett kanslibiträde.

Fredhälls överlärardistrikt.

Distriktet räknar höstterminen 1953 inalles 43 undervisningsavdelningar med tillsammans 1,212 skolbarn. Skolan är belägen Viktor Rydbergs Gata 1.

S:t Görans församlings skolråd.

Se under Kristinebergs överlärardistrikt.

Överlärare.

Blomquist, K. S., tjl., *tf.* **Högberg**, S. G.; träffas å exp. i skolan Viktor Rydbergs Gata 1, K., alla läsdagar utom onsdagar 7,45—8,30 samt måndagar och torsdagar 13,45—14,15, t. 53 21 26.

Skolvaktmästare (13).

Stjernström, G. R.; **Eriksson**, E. Hj.

Ett kanslibiträde.

Essingens överlärardistrikt.

Distriktet räknar höstterminen 1953 37 undervisningsavdelningar med tillsammans 961 skolbarn, fördelade på skolan Essingestråket 24, Stora Essingen och skolan Luxgatan 23, Lilla Essingen.

Bromma församlings skolråd.

Se under Alviks överlärardistrikt.

Överlärare.

Vakant, *tf.* **Stigmar**, O. G.; träffas å exp. i skolan Essingestråket 24, K., alla läsdagar 7,45—8,30 samt dessutom måndagar och onsdagar 13,30—14, t. 53 97 39 och i skolan Luxgatan 23, K., tisdagar 12—12,30 och torsdagar 12,30—12,50, t. 52 57 88.

Skolvaktmästare (13).

Carlsson, E. G. (Stora Essingen); **Björkman**, S. T. (Lilla Essingen).

En skolvaktmästare, ett kanslibiträde.

Adolf Fredriks överlärardistrikt.

Distriktet räknar höstterminen 1953 inalles 54 undervisningsavdelningar med tillsammans 1,589 skolbarn. Skolan är belägen Tegnérsgatan 44—46.

Adolf Fredriks församlings skolråd

(för åren 1952—1955).

Kammakargatan 30, Va.

Arntyr, S. O., ingenjör, kyrkofullm.; **Brandt**, P. A., överkontrollör, kyrkofullm., vice ordf.; **Lagergren**, Maria S. V., fröken; **Lindblom**, K. G., professor, kyrkofullm.; **Lindman**, K. S. S., förste aktuarie, kyrkofullm.; **Lundin**, C. J., f. d. postmästare, kyrkofullm.; **Sääf-Bergqvist**, Ellen M., socialassistent, kyrkofullm.; **Tollin**, D. F. N., kyrkoherde, kyrkofullm., ordf.; **Wennersten**, Å. E., bankrevisor, kyrkofullm.

Suppleanter: **Bergholtz**, Inga E. K., kurator; **Christensson**, Anna U., vävlärarinna, kyrkofullm.; **Dahlin**, E. K., ingenjör; **Norberg**, H. Elisabet, inspektis; **Samuelsson**, f. Arenander, S. N. G. Ingeborg, kansliskrivare, kyrkofullm.; **Svanberg**, I. F., köpman, kyrkofullm.; **Söderqvist**, Svea E. L., kassör, kyrkofullm.; två vakanta.

Sekreterare.

Ekströmer, L. E. M., förste byråsekreterare;
t. 22 24 00.

Överlärare.

Wiberg, A.; träffas å exp. i skolan Tegnérsgatan
44-46, Va., alla lördagar 7,45—8,30 samt
måndagar och torsdagar 13,30—14, t. 32 39 14.

Skolvaktmästare (13).

Zetterberg, B. Hj.

Två skolvaktmästare (därav en halvtids-
anställd), ett kanslibiträde.

Gustav Vasa och Matteus överlärar- distrikt.

Distriktet räknar höstterminen 1953 inalles
70 undervisningsavdelningar med tillsammans
1,971 skolbarn, fördelade på skolan Karlbergs-
vägen 34 och skolan Vanadisvägen 16. I sist-
nämnda skola finnes dessutom en förskolavdel-
ning med 15 barn.

Gustav Vasa församlings skolråd (för åren 1952—1955).

Västmannagatan 63, Va.

Dannhem, G. A., folkskollärare, kyrkofullm.;
Eriksson, E. J. T., byråsekreterare, kyrko-
fullm.; Janér, f. Wingqvist, Elisabet L., fru,
kyrkofullm.; Ljunggren, f. Netzen, Ruth M.
S., fru, kyrkofullm.; Lund, B. A., kyrkoherde,
stadsfullm., kyrkofullm., ordf.; Lund, E. V.,
skrädderiidkare, kyrkofullm.; Ohlsson, f. Au-
gustadotter, Elin C., fru, kyrkofullm.; Run-
mark, A. R., bokförläggare, kyrkofullm., vice
ordf.; Thorsell, H. G., byggmästare, kyrko-
fullm.

Suppleanter: Bjelkner, f. Ullman, H. Birgit C.,
föreståndarinna, kyrkofullm.; Falk, E. Ch.
(Emy), kassörska.

Sekreterare.

Reuterswärd, B. E., kansliråd; t. 61 98 28.

Matteus församlings skolråd

(för åren 1952—1955).

Västmannagatan 92, Va.

Ericsson, O. E., kamrerare, kyrkofullm., vice
ordf.; Larsson, f. Jansson, M. M. (Greta),
fru; Lindahl, f. Michaelson, Anny S., fru;
Norgren, B. R., köpman, kyrkofullm., kassa-
förvaltare; Reicke, M. A., disponent; Wik-
mark, T. R., komminister, ordf.; en vakant.

Suppleanter: Alm, Ingrid E., fil. kand., kyrko-
fullm.; Bjurling, Maria, fröken; Christiansson,
M. E. (Greta), fil. lic.; Forsberg, A. B. (Britta),
fröken, kyrkofullm.; Grönning, A. M. (Greta),
kontorist; Lindkvist, J. R., revisor, kyrkofullm.;
Svalhammar, G. E. E., spårvägsman.

Sekreterare.

Attermark, J. H. T., direktör; t. 44 93 55
(tjänstetel.), 33 52 14 (bostaden).

Överlärare.

Rehn, A. V.; träffas å exp. i skolan Karlbergsvägen
34, Va., i regel onsdagar 12,30—13 samt lör-
dagar 7,45—8,30, t. 32 53 03; å exp. i skolan
Vanadisvägen 16, Va., alla lördagar utom
lördagar 7,45—8,30 samt måndagar och tors-
dagar 13,45—14,15, t. 33 92 51.

Skolvaktmästare (13).

Bennö, S. A. R. (Karlbergsvägen 34); Carlsson,
H. Hj. (Vanadisvägen 16).

Tre skolvaktmästare, ett kanslibiträde.

Storkyrkans, Klara, Jakobs och Johan- nes överlärardistrikt.

Distriktet räknar höstterminen 1953 inalles
58 undervisningsavdelningar med tillsammans
1,364 skolbarn, fördelade på skolan Svartman-
gatan 20—22, skolan Klara Västra Kyrkogata
14—16, skolan Brunnsgatan 11 och skolan Ros-
lagsgatan 61.

Storkyrkoförsamlingens skolråd

(för åren 1952—1955).

Stortorget 1, C.

Appelgren, H. F. G., maskinist, kyrkofullm.;
Bergström, Hilda O., affärsidkarska, kyrko-
fullm.; Engström, K.-E., polisöverkonstapel,
kyrkofullm., vice ordf.; Ernström, C. W.,
inspektör, kyrkofullm.; Hebert, f. Henze, Ebba,
småskollärare, kyrkofullm.; Jansson, K. T., in-
genjör; Klang, T. K., redaktör, kyrkofullm.;
Moberg, f. Anderson, Gertrud M., kassörska,
kyrkofullm.; Nystedt, B. O., pastor primarius
och domprost, ordf.

Suppleanter: Blomberg, f. Nilsson, Iris L. M.,
fru, kyrkofullm.; Fellenius, A. E. Caroline,
gymnastikdirektör; Haneryd, S. G., tjänsteman,
kyrkofullm.; Holm, f. Hyllman, Ellen I. T.,
fru; Landberg, f. Lundeborg, A. F. E. (Lisa),
fru; Lindkvist, F. O., vaktmästare, kyrko-
fullm.; Sjögren, f. Herrström, E. Ch. Mar-
gareta, fru, kyrkofullm.; Wihard, E. R., direk-
tör, kyrkofullm.

Sekreterare och kassaförvaltare.

Tunberg, L. W. T., förste kanslisekreterare; t.
10 70 71 (tjänstetel.), 21 46 66 (bostaden).

Klara församlings skolråd

(för åren 1952—1955).

Brunkebergsgatan 10, C.

Bladh, A. F., f. d. yrkeslärare, kyrkofullm.; Brehn-
mark, G. L., maskinmästare, kyrkofullm.;

Brännström, O. H., f. d. poliskommissarie, kyrkofullm., kassaförvaltare; **Pravitz**, J. M. E. (Maja), ritare, kyrkofullm.; **Södergren**, N. A., aktuarie, kyrkofullm., vice ordf.; **Winge**, E. H., överbibliotekarie, kyrkofullm., ordf.

Suppleanter: **Juneheim**, E. A., maskinist; **Oldmark**, f. Hörberg, A. M. (Anna-Greta), fru, kyrkofullm.; **Paulson**, S.-H. P., kallarmästare, kyrkofullm.; **Wilander**, f. Dahlstedt, Gurli J., fru, kyrkofullm.

Sekreterare.

Broberg, R. H. J., byråchef; t. 61 31 09 eller 22 45 00.

Jakobs församlings skolråd

(för åren 1952—1955).

Jakobsgatan 2, C.

Bureus, B. G. E., amiralitetspredikant, kyrkofullm., ordf.; **From**, Lydia L., f. d. lärarinna, vice ordf.; **Hedberg**, E. Å. G., tapetserare, kyrkofullm.; **Karlsson**, A. S. E. (Jenny), föreståndarinna, kyrkofullm.; **Kock**, G. L. B., fil. lic.; **Malmar**, f. Lindroth, Lily L., advokat, kyrkofullm.

Suppleanter: **Lundqvist**, f. Wallmark, Elsa K., fru, kyrkofullm.; **Ottesjö**, P., vaktmästare, kyrkofullm.; **Sandberg**, R. S., fastighetsarbetare.

Sekreterare.

Cederstrand, O., förste kanslisekreterare; t. 37 29 60.

Johannes församlings skolråd

(för åren 1952—1955).

Kammakargatan 12, Va.

Eriksson, Elsa T., fröken; **Gustavsson**, K. G., tjänsteman, kyrkofullm., ordf.; **Johansson**, F. R. L., tjänsteman, kyrkofullm., vice ordf.; **Schulzberg**, Annie E. Ch., föreståndarinna, kyrkofullm.; **Ståhlbrand**, H. M., frisörmästare, kyrkofullm.; **Tholander**, Anna M., f. d. kamrerare; **Öster**, K. B., komminister.

Suppleanter: **Andersson**, f. Walldén, Jenny I., fru; **Christiansen**, f. Elmqvist, I. (Idina), sekreterare, kyrkofullm.; **Jennel**, C. A. W., prokurist, kyrkofullm.; **Näverfelt**, A. S., förste aktuarie, kyrkofullm.; **Strindhammar**, H. G. L., konditoriarbetare.

Sekreterare.

Tisell, A. H. C.-G., stadsfiskal; t. 20 14 35.

Överlärare.

Vakant, *tf.* **Wallquist**, A. P. V.; träffas å exp. i skolan Svartmangatan 20—22, C., måndagar 7,45—8,30 samt torsdagar 10—10,45, t. 21 42 70; å exp. i skolan Roslagsgatan 61, n. b., Va., onsdagar och torsdagar 7,45—8,30 samt tisdagar 10—10,45 t. 32 53 06; å

exp. i skolan Brunnsgatan 11, C., lördagar 7,45—8,30, t. 11 69 15; å exp. i skolan Klara Västra Kyrkogata 14—16, C., måndagar 9—9,30, t. 10 65 15.

Skolvaktmästare (13).

Ohlsson, B. O., en vakant (Svartmangatan 20—22); **Wistrand**, T. H. (Klara Västra Kyrkogata 14—16); **Nilsson**, C. H. (Brunnsgatan 11); **Säfsström**, J., **Karlsson**, B., en vakant (Roslagsgatan 61).

TVå skolvaktmästare (därav en säsongsanställd), ett skolvaktmästarbiträde, ett kanslibiträde.

Engelbrekts överlärardistrikt.

Distriktet räknar höstterminen 1953 inalles 61 undervisningsavdelningar med 1,560 skolbarn, fördelade på Engelbrekts skola, Valhallavägen 76, Ekshagens skola, Ekshagsvägen 2 och 4, samt Hjorthagens skola, Jägmästargatan 25 och 2 B.

Engelbrekts församlings skolråd

(för åren 1952—1955).

Östermalmsgatan 20, Ö.

Bolander, f. Persson-Hallengren, Signe M., fru, kyrkofullm.; **Drake af Hagelsrum**, Gunhild, byrådirektör, kyrkofullm., vice ordf.; **Dyrssen**, f. Linton, G. Gunhild M., fru, kyrkofullm.; **Ekstedt**, G. O. A., byråassistent, kyrkofullm.; **Karlsson**, f. Olsson, I. Signe C., postbiträde, kyrkofullm.; **Nerell**, Å. N. J., direktör, kyrkofullm., ordf.

Suppleanter: **Brundin**, Signe M., kontorist, kyrkofullm.; **Eeg-Olofsson**, R. G., med. dr., kyrkofullm.; **Kähr-Hallehn**, Astrid M. E., redaktör, kyrkofullm.; **Nylén**, E. W., direktör; **Thoren**, f. Törnqvist, Sigrid K. Ch., fru; **Wilderström**, Karin A. Ch., skolöverstandläkare, kyrkofullm.

Sekreterare.

Victor, J. C., revisionssekreterare, t. 55 21 33.

Överlärare.

Gunnerbeck, A. G.; träffas å exp. i skolan Valhallavägen 76, Ö., i regel varje läsdag utom torsdagar 7,45—8,30, måndagar och torsdagar 13,30—14, t. 21 10 29 och 21 78 47; å exp. i skolan Jägmästargatan 25, Hjorthagen, torsdagar 7,45—8,30, t. 61 22 25.

Skolvaktmästare (13).

Björk, S. L. (Valhallavägen 76); **Karlsson**, F. J. (Jägmästargatan 2 B).

Tre skolvaktmästare, ett kanslibiträde.

Gärdets överlärardistrikt.

Distriktet räknar höstterminen 1953 inalles 58 undervisningsavdelningar med tillsammans 1,768 skolbarn. Skolan är belägen Banérgatan 56.

Oscars församlings skolråd (för åren 1952—1955).

Fredrikshovsgatan 3, Ö.

Hoff, J., kyrkoherde, ordf.; Malmroth, f. Herlitz, Elsa, fru, stadsfullm., kyrkofullm., vice ordf.; Norrby, O. T. N., komminister, kyrkofullm.; Rosén, Ingrid M., folkskollärare, kyrkofullm., kassaförvaltare; Sjöquist, D. G., f. d. byrådirektör, kyrkofullm., kassaförvaltare; Öhlander, F. L., köpman, kyrkofullm.

Sekreterare.

Liljedahl, G. E., jur. kand.; t. 21 62 85 eller 54 00 00.

Överlärare.

Kaleen, G. E., träffas å exp. i skolan Banérgatan 56, Ö., i regel varje läsdag 7,45—8,30 samt måndagar och torsdagar 13,30—14, t. 60 13 10.

Skolvaktmästare (13).

Hult, Y. O.

Två skolvaktmästare, ett kanslibiträde.

Hedvig Eleonora och Oscars överlärardistrikt.

Distriktet räknar höstterminen 1953 inalles 50 undervisningsavdelningar med tillsammans 1,329 skolbarn fördelade på skolorna Linnégatan 37 och 54 samt Nybrogatan 19, småskoleseminariets övningskola Riddargatan 5 och skolan å Djurgården.

Hedvig Eleonora församlings skolråd

(för åren 1952—1955).

Storgatan 7, Ö.

Berglind, J. H., överlärare, kyrkofullm.; Ekelund, E. S., förste byråinspektör, kyrkofullm.; Erdmann, f. Malm, E. K. G. (Gertie), fru, kyrkofullm., vice ordf. och kassaförvaltare; Eriksson, U. G. E., folkskollärare, kyrkofullm.; Erman, A. J. F. I., redaktör, stadsfullm., kyrkofullm., ordf.; Hellström, A. Märta V., affärsbiträde, kyrkofullm.; Janzon, S. U., advokat; Johansson, F. N., maskinist, kyrkofullm.; Ådin, S. A., urmakare, kyrkofullm.

Sekreterare.

Thuresson, A. V. U. W., hovrättsassessor; t. 60 45 17.

Oscars församlings skolråd.

Se under Gärdets överlärardistrikt.

Överlärare.

Berglind, J. H., träffas å exp. i skolan Linnégatan 54, Ö., alla läsdagar 7,45—8 samt därjämte måndagar och torsdagar 11,45—12,30,

t. 61 42 98; i Djurgårdens skola onsdagar 11,30—12,15, t. 61 33 02.

Skolvaktmästare (13).

Larsson, G. W. (Linnégatan 54).

En skolvaktmästare, ett kanslibiträde, ett skolvaktmästarbiträde.

Katarina överlärardistrikt.

Distriktet räknar höstterminen 1953 inalles 64 undervisningsavdelningar med 1,722 skolbarn, fördelade på Katarina norra skola, skolan Tjörhovsgatan 15—17 och Katarina södra skola, Sofiagatan 2. I sistnämnda skola finnes dessutom en förskolavdelning med 14 barn.

Katarina församlings skolråd

(för åren 1952—1955).

Högbergsgatan 15, Sö.

Elmblad, M. A., juvelerare, kyrkofullm.; Hellsten, N. E., major, kyrkofullm.; Lindström, O. H., amanuens, kyrkofullm.; Olsson, f. Forsberg, Maud I. D., fru, kyrkofullm.; Schaerling, R. Elsa M., f. d. kontorschef, kyrkofullm.; Sjöden, f. Troborg, Tora E., fru, kyrkofullm.; Svensson, A. R., kontorist, kyrkofullm., ordf.; Söderström, K. H., tf. kammarskrivare, kyrkofullm.; Wahlström, O. F., speditionschef, kyrkofullm., vice ordf.; Westberg, E. G., gravör, kyrkofullm.

Suppleanter: Dahlin, K. A., e. o. kyrkoadjunkt, kyrkofullm.; Fredblad, f. Hellgren, Helga K. K., f. d. folkskollärarinna, kyrkofullm.; Hägglund, f. Ridenstam, Vera M., fru, kyrkofullm.; Karlsson, J. B. A., maskinmontör; Lind, N., ingenjör, kyrkofullm.; Lindahl, K. G. T., skräddarmästare; Lundqvist, f. Appelgren, Elin V., fru; Olsson, J. A., förste kontorist, kyrkofullm.; Rahmqvist, K. V., folkskollärare, kyrkofullm.; en vakant.

Sekreterare.

Löwgren, C. E., advokat; t. 42 34 48, 40 58 36.

Överlärare.

Örtendal, J. R. V.; träffas å exp. i skolan Tjörhovsgatan 15—17, Sö., i regel måndagar, onsdagar och fredagar 7,45—8,30, t. 41 35 05; å exp. i skolan Sofiagatan 2, Sö., i regel torsdagar och lördagar 7,45—8,30, t. 43 02 09.

Skolvaktmästare (13).

Hagelberg, H. (Tjörhovsgatan 15—17); Franzén, B. (Sofiagatan 2).

Tre skolvaktmästare, ett kanslibiträde.

Eriksdals överlärardistrikt.

Distriktet räknar höstterminen 1953 inalles 54 undervisningsavdelningar med 1,487 skolbarn. Skolan är belägen Ringvägen 58.

Katarina församlings skolråd.

Se under Katarina överlärardistrikt.

Överlärare.

Regfors, K. A., tjl., *tf. Ajne*, f. Svensson, S. Julia I.; träffas å exp. i skolan Ringvägen 58, *Sö.*, i regel alla läsdagar 7,45—8,30 samt måndagar och torsdagar 13,45—14,15, t. 40 23 17.

Skolvaktmästare (13).

Smedberg, G. O. E.

Tre *skolvaktmästare* (därav en halvtidsanställd), ett *kanslibiträde*.

Sofia överlärardistrikt.

Distriktet räknar höstterminen 1953 inalles 47 undervisningsavdelningar med tillsammans 1,249 skolbarn. Skolan är belägen Skånegatan 117.

Sofia församlings skolråd

(för åren 1952—1955).

Skånegatan 117, *Sö.*

Bengtsson, A. L., posttjänsteman, kyrkofullm., ordf.; **Berggren, f. Norén**, Rut E., kansliskrivare, kyrkofullm.; **Fridén, G. N. G.**, arkitekt, kyrkofullm., vice ordf.; **Hellner-Ronner, E.** Martha, social kurator; **Johansson, G. L.**, verk-mästare, kyrkofullm.; **Söderström, C. G. S.**, uppbördsman; **Wedberg, P. F. L.**, bageriarbetare; **Werner, A. E.**, bryggeriarbetare, kyrkofullm.; **Zetterström, Anna S.**, kanslibiträde, kyrkofullm.; **Öberg, J.**, avdelningschef, kyrkofullm.

Sekreterare.

Agvald, R. V., överlärare; t. 40 29 89 (jfr nedan).

Överlärare.

Agvald, R. V.; träffas å exp. i skolan Skånegatan 117, *Sö.*, måndagar och onsdagar 7,30—8, övriga läsdagar 7,45—8,30 samt måndagar och torsdagar 13,30—14, t. 43 13 38.

Skolvaktmästare (13).

Svensson, H.

Tre *skolvaktmästare* (därav en halvtidsanställd), ett *kanslibiträde*.

Maria överlärardistrikt.

Distriktet räknar höstterminen 1953 inalles 57 undervisningsavdelningar med tillsammans 1.556 skolbarn, fördelade på skolan Ringvägen 23¹⁾ och de båda skolorna Timmermansgatan 28.

¹⁾ Enligt k. m:ts resolution den 20 juni 1924 ang. delning av Maria Magdalena församling skall skolan vid Ringvägen, ehuru belägen inom Högalids församlings område, anses tillhöra Maria Magdalena församling.

Maria Magdalena församlings skolråd

(för åren 1952—1955).

S:t Paulsgatan 10, *Sö.*

Anderberg, G. H. A., tjänstedirektör, kyrkofullm., ordf.; **Holmberg, E. A. N.**, portvakt, kyrkofullm.; **Käll, Tora W.**, tjänsteman, kyrkofullm.; **Larsson, B. A.**, affärsföreståndare, kyrkofullm., vice ordf.; **Lindbäck, f. Hilderström**, Ellen J. fru, kyrkofullm.; **Malmqvist, E. H.**, lagerchef, kyrkofullm.; **Rafstedt, E. A. E.**, banktjänsteman, kyrkofullm., kassaförvaltare; **Sjöblom, J. A.**, byråsekreterare, kyrkofullm.

Sekreterare.

Orre, O. S. W., direktör, stadsfullm.; t. 41 25 54, kontoret 42 81 30.

Överlärare.

Wikberg, S.; träffas å exp. i skolan Ringvägen 23, *Sö.*, i regel alla läsdagar utom onsdagar 8—8,30 samt måndagar och torsdagar 13,45—14, t. 43 02 10; å exp. i skolan Timmermansgatan 28, *Sö.*, onsdagar 8—8,30, t. 41 35 06.

Skolvaktmästare (13).

Laworsky, R. (Ringvägen 23); **Björklund, E. J. E.** (Timmermansgatan 28).

Tre *skolvaktmästare*, ett *kanslibiträde*.

Högalids överlärardistrikt.

Distriktet räknar höstterminen 1953 inalles 57 undervisningsavdelningar med tillsammans 1,638 skolbarn. Skolan är belägen Folkskolegatan 11—13.

Högalids församlings skolråd

(för åren 1952—1955).

Högalids prästgård, Högalidsberget, *Sv.*

Collin, J. E., förbundssekreterare; **Friberg, A. M.** Eleonora, folkskollärare, kyrkofullm.; **Jansson, f. Pettersson**, Margit L. fru; **Larsson, J. L.**, f. d. inspektör, kyrkofullm., vice ordf. och kassaförvaltare; **Lindén, f. Asp**, Valborg S., korrespondent, kyrkofullm.; **Lundqvist, f. Larsson**, Mary, fru, kyrkofullm.; **Mogård, J. A. B.**, kontraktsprost, ordf.; **Personne, J.-E. M.**, byråsekreterare, kyrkofullm.; **Skoglund, J. H.**, kamrerare, kyrkofullm.

Suppleanter: **Eriksson, f. Wahlström**, Majken V., fru; **Hansson, S. G.**, tjänsteman; **Karlsson, f. Ohlsson**, A. E. A. (Lisa), fru; **Ståhl, f. Hjelmqvist**, Ester K. E., fru, kyrkofullm.; **Törnqvist, K. A.**, chaufför; **Wallenbeck, Annie V. E.**, föreståndarinna, kyrkofullm.; **Åberg, H. S.**, verk-mästare.

Sekreterare.

Steenberg, K. J. E., f. d. folkskolinspektör; t. 40 36 02.

Överlärare.

Henström, U. K. A.; träffas å exp. i skolan Folkskolegatan 11—13, *Sv.*, i regel alla lördagar 9—9,30 samt måndagar och torsdagar 13,45—14, t. 68 85 50.

Skolvaktmästare (13).

Nilsson, J. I.

Två skolvaktmästare, ett kanslibiträde.

Årsta överlärardistrikt.

Distriktet räknar höstterminen 1953 inalles 71 undervisningsavdelningar med tillsammans 1,984 skolbarn fördelade på Årsta skola, Hjälmarsvägen 16 och Årstagårdens skola, Svärdlångsvägen 15.

Brännkyrka församlings skolråd.

Se under Långbrodals överlärardistrikt.

Överlärare.

Wedlund, K. E.; träffas å exp. i skolan Hjälmarsvägen 16, Johanneshov, varje lördag utom tisdagar 7,45—8,15 samt måndagar och onsdagar 12—12,30, t. 45 85 32, å exp. i skolan Svärdlångsvägen 15, Johanneshov, tisdagar 7,45—8 samt 10—10,30 och torsdagar 12,45—13,30, t. 18 15 30.

Skolvaktmästare (13).

Andersson, Å. (Årsta skola); **Sundquist, S. G. W.** (Årstagårdens skola).

Två skolvaktmästare, två kanslibiträden.

Skanskvarns överlärardistrikt.

Distriktet räknar höstterminen 1953 inalles 54 undervisningsavdelningar med tillsammans 1,538 skolbarn, fördelade på Skanskvarns skola, Gullmarsvägen 60, och provisoriska lokaler, Götgatan 106 samt Årstaplan 5.

Enskede församlings skolråd

(för åren 1952—1955).

Andersson, E. O., ingenjör, kyrkofullm.: **Antelius, A. E.**, handelsresande; **Brodd, f. Lidén, Anna S.**, fru, stadsfullm.; **Eriksson, E. G. F.**, stereotypör, ordf.; **Haglund, K. S.**, boktryckare, kyrkofullm., vice ordf.; **Hanson, P.-O.**, redaktör, stadsfullm.; **Hult, G. W. C.**, tjänsteman, kyrkofullm.; **Loffman, f. Olsson, Elsa J.**, fru, kyrkofullm.; **Nilsson, S. J.**, tf. överlärare, kassaförvaltare; **Strand, f. Naisiainen, Irja**, fru.

Suppleanter: **Andersson, G. A. E.**, avdelningschef; **Brandt, H. K. F.**, typograf, kyrkofullm.; **Brolin, f. Lundh, Ingrid A.**, fru; **Eneman, f. Calén, A. E.** (Evy), fru, kyrkofullm.; **Forsberg, H. V.**, direktörsassistent; **Fransson, J. H.**, försäljare; **Gustin, P. S.**, tulltjänsteman, kyrkofullm.; **Holmberg, N. E.**, reklamchef, kyrkofullm.; **Jonsson, S. A.**, assistent, kyrkofullm.; **Wahrolén, f. Holmberg, Ebba-Greta M.**, fru.

Sekreterare.

Seiréus, O. R., klockare; t. 49 26 55.

Överlärare.

Sandén, A. H.; träffas å exp. i skolan Gullmarsvägen 60, Johanneshov, alla lördagar 7,45—8,15 samt onsdagar 13—13,30, t. 48 31 10.

Skolvaktmästare (13).

Röjmar, K.-E. (Skanskvarns skola).

En skolvaktmästare, ett kanslibiträde.

Hammarby överlärardistrikt.

Distriktet räknar höstterminen 1953 inalles 47 undervisningsavdelningar med tillsammans 1,265 skolbarn. Skolan är belägen Finn Malmgrens Väg 11.

Enskede församlings skolråd.

Se under Skanskvarns överlärardistrikt.

Överlärare.

Åkerlund, J. T.; träffas å exp. i skolan Finn Malmgrens Väg 11, Johanneshov, tisdagar, torsdagar och lördagar 7,45—8,30 samt måndagar och onsdagar 13,30—14, t. 49 94 80.

Skolvaktmästare (13).

Wiklund, W.; **Johansson, P. T. E.**

Ett kanslibiträde.

Nytorps överlärardistrikt.

Distriktet räknar höstterminen 1953 inalles 51 undervisningsavdelningar med tillsammans 1,416 skolbarn. Skolan är belägen Paternostervägen.

Enskede församlings skolråd.

Se under Skanskvarns överlärardistrikt.

Överlärare.

Bengtsson, Signe V.; träffas å exp. i skolan Paternostervägen, Johanneshov, i regel alla lördagar 7,45—8,30, tisdagar 14—15 samt torsdagar 19—20.

Skolvaktmästare (13).

Lundberg, R. J.; t. 48 50 07.

En *skolvaktmästare*, ett *kanslibiträde*.**Björkhagens överlärardistrikt.**

Distriktet räknar höstterminen 1953 60 undervisningsavdelningar med tillsammans 1,632 skolbarn. Skolan är belägen Karlskronavägen 10.

Enskede församlings skoloråd.

Se under Skanskvarns överlärardistrikt.

*Överlärare.*Vakant, *tf.* **Sterner**, V. K. I.; träffas å exp. i skolan Karlskronavägen 10, Johanneshov, i regel varje läsdag 7,45—8,30, samt tisdagar och torsdagar 12,30—13,30, t. 49 96 05.*Skolvaktmästare (13).*

Hagander, F. S. F.

En *skolvaktmästare*, ett *kanslibiträde*.**Skarpnäcks överlärardistrikt.**

Distriktet räknar höstterminen 1953 inalles 55 undervisningsavdelningar med tillsammans 1,565 skolbarn, fördelade på Skarpnäcks skola, Kärtrorpsvägen 95 och 64, provisoriska lokaler, Kärtrorpsvägen 55 och 93 samt Kyrkogårdsvägen 43.

Enskede församlings skoloråd.

Se under Skanskvarns överlärardistrikt.

*Överlärare.***Hultsjö**, E. H., träffas å exp. i skolan, Kärtrorpsvägen 95, Johanneshov, varje läsdag 7,45—8,30 samt måndagar och torsdagar 13,30—14, t. 49 20 45.*Skolvaktmästare (13).***Brogården**, S. E. M.; **Johansson**, A. I.Ett *skolvaktmästarbiträde*, ett *kanslibiträde*.**Enskede överlärardistrikt.**

Distriktet räknar höstterminen 1953 40 undervisningsavdelningar med tillsammans 949 skolbarn, fördelade på Enskede skola, Stockholmsvägen 30 och Mossens gårds skola, Tallkrogsvägen 66.

Enskede församlings skoloråd.

Se under Skanskvarns överlärardistrikt.

*Överlärare.***Wirsén**, G. R. A.; träffas å exp. i skolan Stockholmsvägen 30, Enskede, i regel alla läsdagar 7,45—8 samt 9—10 utom tisdagar och lördagar, t. 49 10 62.*Skolvaktmästare (1 kl.) (13).***Hedman**, O. G. E. (Enskede skola).Tre *skolvaktmästare* (därav en halvtidsanställd), ett *första kontorsbiträde*.**Gubbängens överlärardistrikt.**

Distriktet räknar höstterminen 1953 65 undervisningsavdelningar med tillsammans 1,665 skolbarn, fördelade på Gubbängens skola, Gubbängsvägen 61 och Lövlunds skola, Getfotsvägen 52.

Enskede församlings skoloråd.

Se under Skanskvarns överlärardistrikt.

*Överlärare.***Mogard**, E. W.; träffas å exp. i Gubbängens skola, Gubbängsvägen 61, Enskede, i regel varje läsdag utom tisdagar 7,45—8, dessutom måndagar och onsdagar 12—12,30 samt å expeditionen i Lövlunds skola, Getfotsvägen 52, tisdagar 8—8,30.*Skolvaktmästare (13).***Lejon**, S. A., **Johansson**, K. R. (Gubbängens skola).Ett *skolvaktmästarbiträde* (Lövlunds skola), ett *kanslibiträde* (Gubbängens skola).**Sköndals överlärardistrikt.**

Distriktet räknar höstterminen 1953 34 undervisningsavdelningar med tillsammans 790 skolbarn, fördelade på Perstorpsvägen 75—77, Bogårdsvägen 45, Farstavägen och Söndagsvägen 40.

Enskede församlings skoloråd.

Se under Skanskvarns överlärardistrikt.

*Överlärare.*Vakant, *tf.* **Nilsson**, S. J.; träffas å exp. Persstorpsvägen 75—77, Enskede, i regel varje läsdag utom tisdagar 7,45—8,30, tisdagar 7,45—8 och 10—10,55 samt torsdagar 10—10,55, t. 94 46 25.*Skolvaktmästare (13).***Forslin**, E. V.Ett *skolvaktmästarbiträde*, ett *kanslibiträde*.**Hökarängens överlärardistrikt.**

Distriktet räknar höstterminen 1953 57 undervisningsavdelningar med tillsammans 1,519 skolbarn, fördelade på Fagersjövägen, Cigarrvägen 14—16 och 9, Hauptvägen 43, 35 och 61 samt Söndagsvägen 40.

Enskede församlings skoloråd.

Se under Skanskvarns överlärardistrikt.

Överlärare.

Boberg, A. G.; träffas å exp. Fagersjövägen, Enskede, alla dagar 7,50—8,30 samt måndagar och onsdagar 13,30—14, t. 94 29 06.

Skolvaktmästare (13).

Dahlqvist, G. R.; **Lundman, K. E. L.**

Ett *expeditionsvaktsbiträde*, ett *kansli-biträde*.

Enskedefältets överlärardistrikt.

Distriktet räknar höstterminen 1953 58 undervisningsavdelningar med tillsammans 1,641 skolbarn, fördelade på Enskedefältets skola, Soc-kenvägen 370, och Tallkrogens skola, Torögatan, Käggehölmavägen och Hågeravägen.

Enskede församlings skolråd.

Se under Skanskvarns överlärardistrikt.

Överlärare.

Bengtsson, H. J. A.; träffas å exp. i skolan Soc-kenvägen 370, Enskede, i regel varje läsdag 7,45—8,30 och måndagar 14—14,30, t. 49 20 72.

Skolvaktmästare (13).

Strand, B. L. (Enskedefältets skola); **Haglund, C. G.** (Tallkrogens skola).

Två *skolvaktmästare*, ett *kanslibiträde*.

Stureby överlärardistrikt.

Distriktet räknar höstterminen 1953 inalles 67 undervisningsavdelningar med tillsammans 1,801 skolbarn, fördelade på Stureby skola, Bastuhagsvägen 20, Örby skola, Huddingevägen 425, Sol-berga gamla skola, Götalandsvägen, skollokalerna Gimmerstavägen 6—8 och Slöjdskolan, Göta-landsvägen.

Enskede församlings skolråd.

Se under Skanskvarns överlärardistrikt.

Överlärare.

Lundgren, D. E. V.; träffas å exp. i skolan Bastu-hagsvägen 20, Enskede, i regel varje läsdag 7,45—8,30 samt onsdagar 14—14,30, t. 47 55 26, samt å exp. Huddingevägen 425, Älvsjö, lördagar 10—10,45, t. 47 00 25.

Skolvaktmästare (13).

Boberg, A. G., **Petersson, H. L.** (Stureby skola); **Gustavsson, S. I.**, **Lindqvist, S. O.** (Örby skola).

Två *kanslibiträden*.

Långbrodals överlärardistrikt.

Distriktet räknar höstterminen 1953 inalles 57 undervisningsavdelningar med tillsammans 1,697

skolbarn, fördelade på Långbrodals skolor, Västerängsvägen 19 och Sländvägen 1 samt skollokalerna Herrängsvägen 21.

Brännkyrka församlings skolråd

(för åren 1952—1955).

Aldener, K. G. H., överlärare, kyrkofullm., vice ordf.; **Bielkelöv, Inga**, korrespondent, kyrkofullm.; **Bjurström, N. H. V.**, köpman, kyrkofullm.; **Collin, I. M.** (Ingermaja), kurator, kyrkofullm.; **Eriksson, K. V.**, byggnadssnickare; **Jansson, G. A.**, snickare; **Jonsson, J. A. W.**, slöjdlärare, kassaförvaltare; **Larsson, L. R. H.**, kopparslagare; **Olsson, Ingrid M.**, barnträdgårdslärarinna; **Wärnberg, S. T.**, målningsskontrollant, kyrkofullm., ordf.

Suppleanter: **Bolin, K.**, maskinmästare, kyrkofullm.; **Busck, C.-G. C.**, ingenjör, kyrkofullm.; **Florén, f.** Ström, **Hildur C.**, fru, kyrkofullm.; **Nilsson, C. J. E.**, lagerarbetare; **Pettersson, G. R.**, förrädsförmän, kyrkofullm.; **Svenson, S. V.**, chefredaktör, kyrkofullm.; **Westermarck, f.** Ekstrand, **Irma A.**, fru; **Zetterberg, E. J.**, tjänsteman, kyrkofullm.; **Öberg, G. S.**, spår-vägskonduktör; en vakant.

Sekreterare.

Flygare, B. O., förste byråsekreterare; t. 47 27 22 eller 22 60 00 (växel).

Överlärare.

Rynnel, H. E.; träffas å exp. i skolan Västerängs-vägen 19, Älvsjö, måndagar och torsdagar 8—9, t. 47 39 01; å exp. skolan Sländvägen 1, Älvsjö, onsdagar 8—9, t. 47 15 56.

Skolvaktmästare (13).

Björkman, C. O., **Lennvall, Å.** (skolan, Västerängs-vägen 19); **Nilsson, L.-E.** (skolan, Sländvägen 1).

Tre *skolvaktmästare*, ett *skolvaktmästarbiträde*, ett *kanslibiträde*.

Solberga överlärardistrikt.

Distriktet räknar höstterminen 1953 inalles 66 undervisningsavdelningar med tillsammans 1,879 skolbarn, fördelade på Solberga skola, Folkparks-vägen 83—91, och Kämpetorps skola, Älvsjö-vägen.

Brännkyrka församlings skolråd.

Se under Långbrodals överlärardistrikt.

Överlärare.

Aldener, K. G. H.; träffas å exp. Folkparksvägen 83—91, Hägersten, varje läsdag utom torsdagar 9—9,30 samt torsdagar 12—12,30, t. 45 13 84 samt å exp. i Kämpetorps skola, Älvsjövägen, Älvsjö, torsdagar 9—10, t. 47 59 11.

Skolvaktmästare (13).

Åkerlund, G. A. (Solberga skola); Gustafsson, S. S. (Kämpetorps skola).

Två skolvaktmästarbiträden, två kansli-biträden.

Midsommarkransens överlärardistrikt.

Distriktet räknar höstterminen 1953 inalles 45 undervisningsavdelningar med tillsammans 1,131 skolbarn, fördelade på Midsommarkransens skola, Södertäljevägen och Årsta gamla skola.

Brännkyrka församlings skolråd.

Se under Långbrodals överlärardistrikt.

Överlärare.

Vakant, *tf.* Lindholm, L. F.; träffas å exp. i Midsommarkransens skola vid Södertäljevägen, Hägersten, varje läsdag utom onsdagar 7,45—8 och onsdagar 13,30—14, t. 45 14 01; å exp. i Årsta gamla skola vid Sockenvägen, postadress: Stockholm 9, onsdagar 7,45—8, t. 45 01 51.

Skolvaktmästare (13).

Öberg, E. E. (Midsommarkransens skola).

Två skolvaktmästare, ett kanslibitråde.

Västberga överlärardistrikt.

Distriktet räknar höstterminen 1953 inalles 48 undervisningsavdelningar med tillsammans 1,375 skolbarn. I skolan finnes dessutom en förskolavdelning med 14 barn samt en läsklinik. Skolan är belägen vid Klensmedsvägen 2.

Brännkyrka församlings skolråd.

Se under Långbrodals överlärardistrikt.

Överlärare.

Cederstrand, Greta M. J.; träffas å exp. i Västberga skola vid Klensmedsvägen 2, Hägersten, i regel alla läsdagar 8—8,30 dessutom måndagar och torsdagar 13—13,30, t. 45 85 35.

Skolvaktmästare (13).

Nilsson, C. E.; Kimsjö, S. G.

Ett kanslibitråde.

Hägerstensåsens överlärardistrikt.

Distriktet räknar höstterminen 1953 inalles 71 undervisningsavdelningar med tillsammans 1,900 skolbarn fördelade på Hägerstensåsens skola, Sedelvägen och Hökmossens skola, Dymlingsgränd.

Brännkyrka församlings skolråd.

Se under Långbrodals överlärardistrikt.

Överlärare.

Frankman, L.; träffas å exp. i skolan vid Sedelvägen, Hägersten, alla läsdagar 7,45—8 dessutom torsdagar 13—13,30, t. 45 47 40; å exp. i Hökmossens skola vid Dymlingsgränd, Hägersten, måndagar 13—13,30, t. 19 54 20.

Skolvaktmästare (13).

Karlsson, R. L. (Hökmossens skola); Elfström, F. W. L. (Hägerstensåsens skola).

En skolvaktmästare, ett skolvaktmästarbitråde, två kanslibiträden.

Västertorps överlärardistrikt.

Distriktet räknar höstterminen 1953 inalles 49 undervisningsavdelningar med tillsammans 1,263 skolbarn. Skolan är belägen Störtloppsvägen 2, Hägersten.

Brännkyrka församlings skolråd.

Se under Långbrodals överlärardistrikt.

Överlärare.

Larsén, A.; träffas å exp. i skolan Störtloppsvägen 2, Hägersten, i regel alla läsdagar 7,45—8 samt därjämte tisdagar och torsdagar 12—12,30, t. 46 47 03.

Skolvaktmästare (13).

Bergström, H. S.

En skolvaktmästare, ett kanslibitråde.

Mälarhöjdens överlärardistrikt.

Distriktet räknar höstterminen 1953 inalles 29 undervisningsavdelningar med tillsammans 853 skolbarn. Skolan är belägen Lugntorpsvägen 2.

Till överlärardistriktet hör dessutom skolorna vid barnhemmen Eolshäll, Barnbyn Skå, Johannelund och Bostorp, vid Hamra sanatorium och Älvestorps koloniskola, inalles 16 undervisningsavdelningar med tillsammans 188 skolbarn.

Brännkyrka församlings skolråd.

Se under Långbrodals överlärardistrikt.

Överlärare.

Garpe, H. O. S.; träffas å exp. i skolan Lugntorpsvägen 2, Hägersten, i regel varje läsdag 7,45—8,30 samt tisdagar 13,30—14,30, t. 46 00 29.

Skolvaktmästare (13).

Persson, K. E.

En skolvaktmästare, ett kanslibitråde.

Aspuddens överlärardistrikt.

Distriktet räknar höstterminen 1953 inalles 61 undervisningsavdelningar med tillsammans 1,706

FD

skolbarn. Skolan är belägen Blommensbergsvägen 166.

Brännkyrka församlings skoloråd.

Se under Långbrodals överlärardistrikt.

Överlärare.

Hillman, B. A.; träffas å exp. i skolan Blommensbergsvägen 166, Hägersten, i regel alla läsdagar 7,45—8 samt därjämte måndagar och torsdagar 13,30—14, t. 19 32 24.

Skolvaktmästare (13).

Lindvall, K. L.

En skolvaktmästare, ett kanslibiträde.

Blommensbergs överlärardistrikt.

Distriktet räknar höstterminen 1953 inalles 48 undervisningsavdelningar med tillsammans 1,228 skolbarn, fördelade på Blommensbergs skola, Blommensbergsvägen och Liljeholmens skola, Liljeholmsvägen.

Brännkyrka församlings skoloråd.

Se under Långbrodals överlärardistrikt.

Överlärare.

Larson, Ch. L.; träffas å exp. i skolan vid Blommensbergsvägen, Sv., i regel alla läsdagar 7,45—8,30 samt därjämte måndagar och torsdagar 13—14, t. 45 20 65.

Skolvaktmästare (13).

Reuttlert, E. A. Q. (Blommensbergs skola).

Tre skolvaktmästare (därav en säsonganställd), ett kanslibiträde.

Alviks överlärardistrikt.

Distriktet räknar höstterminen 1953 inalles 55 undervisningsavdelningar med tillsammans 1,353 skolbarn. I skolan finnas dessutom två förskolavdelningar med 25 elever. Skolan är belägen Tranebergsvägen 73.

Bromma församlings skoloråd (för åren 1952—1955).

Ahlborg, G. E., tf. förste byråsekreterare, kyrkofullm.; Blom, S. D., byråchef, kyrkofullm., ordf.; Borén, E. V., verktygsarbetare, kyrkofullm.; Christensen, f. Gillberg, Signe C., fru; Karlöf, E. A., tf. ekonomidirektör; Nilsson, N. K. A., polisman, kyrkofullm., vice ordf.; Sandvall, F. G., f. d. förste baningenjör; Wikholm, f. Karlsson, Karin L., fru, kyrkofullm.; Wikström, f. Lundström, Birgit, rektor, kyrkofullm.

Suppleanter: Bendix, C. B. C., direktör, kyrkofullm.; Blomquist, A. B. O., byrådirektör; Forsmark, f. Bjellman, Anna C., fru, kyrkofullm.; Haldén, J. O. F., direktör, kyrkofullm.;

Hedenby, f. Forsberg, Wanda M. E., fru; Lorentzi, J. H. B., direktör, kyrkofullm.; Ström, K. E. W., kontorist.

Sekreterare.

Sjöholm, B. E., kanslichef; t. 37 14 30 eller 54 03 85 (växel).

Överlärare.

Lundström, f. Johansson, Karin E.; träffas å exp. i skolan Tranebergsvägen 73, Bromma, i regel alla läsdagar 8—8,30, dessutom måndagar och torsdagar 13,30—14, t. 25 67 26.

Skolvaktmästare (13).

Gustafson, C. G.; t. 25 67 20.

Tre skolvaktmästare (därav en halvtidsanställd), ett kanslibiträde.

Bromma södra överlärardistrikt.

Distriktet räknar höstterminen 1953 inalles 58 undervisningsavdelningar med tillsammans 1,630 skolbarn, fördelade på Ålstens skola, Nyängsvägen 72—80, Smedslättens skola, Drömstigen 32, Olovslunds skola, Olovslundsvägen, samt Nockebyhovs skola, Tyska Bottens Väg 42.

Bromma församlings skoloråd.

Se under Alviks överlärardistrikt.

Överlärare.

Gustafson, E. G. K.; träffas å exp. i skolan Nyängsvägen 72—80, Bromma, i regel måndagar, tisdagar, onsdagar och fredagar 8—8,30 dessutom torsdagar 13—13,30, t. 25 42 50 (personl.), 25 41 29 (exp.), i skolan Olovslundsvägen, Bromma, i regel måndagar 13—13,30 och torsdagar 9—9,30, t. 25 37 80 (exp. och vaktm.).

Skolvaktmästare (13).

Nilsson, P. I. (Olovslunds skola); Adolfson, J. O. (Ålstens skola).

Ett kanslibiträde, tre skolvaktmästarbiträden.

Abrahamsbergs överlärardistrikt.

Distriktet räknar höstterminen 1953 inalles 56 undervisningsavdelningar med tillsammans 1,482 skolbarn. Skolan är belägen Gustav III:s Väg.

Bromma församlings skoloråd.

Se under Alviks överlärardistrikt.

Överlärare.

Wide, E. E., stadsfullm.; träffas å exp. i skolan Gustav III:s Väg, Bromma, i regel varje läsdag 7,45—8,30, måndagar och torsdagar 12—13 samt efter överenskommelse per tel. 25 78 01.

Skolvaktmästare (13).

Lasses, S. E., Blomstrand, K. R.

Ett kanslibiträde.

Riksby överlärardistrikt.

Distriktet räknar höstterminen 1953 inalles 73 undervisningsavdelningar med tillsammans 1,971 skolbarn, fördelade på Riksby skola, Riksbysvägen 40—48, Åkeshovs slott och Ulvsunda skola, Johannesfredsvägen.

Bromma församlings skolråd.

Se under Alviks överlärardistrikt.

Överlärare.

Björvall, E. T.; träffas å exp. i skolan Riksbysvägen 40—48, Bromma, i regel varje läsdag 8—8,30, t. 25 38 82; å exp. i skolan Johannesfredsvägen, Bromma, måndagar och torsdagar 12—12,30, t. 26 13 45.

Skolvaktmästare (13).

Parwe, S. O. (Riksby skola); **Fridlund**, C. U. (Ulvsunda skola).

En *skolvaktmästare*, ett *skolvaktmästarbiträde*, ett *kanslibiträde*.

Södra Ängby överlärardistrikt.

Distriktet räknar höstterminen 1953 inalles 58 undervisningsavdelningar med tillsammans 1,639 skolbarn fördelade på Södra Ängby skola, Blackebergsvägen 331, Blackebergs skola, Björnsonsgatan 132 och provisoriska skollokalerna Grundtvigsgatan 9, 41—43 och 49.

Bromma församlings skolråd.

Se under Alviks överlärardistrikt.

Överlärare.

Olsén, C. I. T.; träffas å exp. i skolan Blackebergsvägen 331, Bromma, måndagar, tisdagar, onsdagar, fredagar och lördagar 8—8,30 t. 37 36 89, å exp. i skolan Björnsonsgatan 132, Bromma, torsdagar 8—9, t. 37 44 43 samt å annan tid efter överenskommelse.

Skolvaktmästare (13).

Wiklund, S. G. (Södra Ängby skola); **Hedberg**, S. A. F. (Blackebergs skola).

Två *skolvaktmästare*, ett *kanslibiträde*.

Norra Ängby överlärardistrikt.

Distriktet räknar höstterminen 1953 inalles 46 undervisningsavdelningar med tillsammans 1,318 skolbarn, fördelade på skolan Vultejusvägen, Bromma kyrkskola, Doktor Abrahams Väg och Bällstalunds skola, Bällstavägen.

Bromma församlings skolråd.

Se under Alviks överlärardistrikt.

Överlärare.

Sternbeck, B. A. K.; träffas å exp. i skolan Vultejusvägen, Bromma, i regel måndagar och onsdagar 7,45—8,30 samt måndagar och tisdagar 12—13, t. 37 00 51; å exp. i Bällstalunds skola, Bällstavägen, Mariehäll, torsdagar 7,45—8,30, t. 28 30 22.

Skolvaktmästare (13).

Åström, P. T. (skolan Vultejusvägen); **Bjälkstedt**, E. R. (Bällstalunds skola).

Två *skolvaktmästare*, ett *kanslibiträde*.

Vällingby överlärardistrikt.

Distriktet räknar höstterminen 1953 inalles 18 undervisningsavdelningar med tillsammans 505 skolbarn. Skolan är belägen Ångermannagatan.

Spånga församlings skolråd.

Se under Spånga överlärardistrikt.

Överlärare.

Vakant, *tf.* **Dahl**, J. W.; träffas å exp. i skolan Ångermannagatan, Stockholm-Vällingby, varje läsdag 7,45—8,30, t. 37 09 70.

Två *skolvaktmästare*, ett *kanslibiträde*.

Spånga överlärardistrikt.

Distriktet räknar höstterminen 1953 inalles 66 undervisningsavdelningar med tillsammans 1,710 skolbarn, fördelade på Bromstens skola, Carl Barks Väg 10, Hässelby skola, Riddersviksvägen 23, Solhems skola, Hässelbyvägen 8—10 och Sundbyskolan, Småbrukarvägen.

Spånga församlings skolråd

(för åren 1952—1955).

Enblad, f. Lindstedt, C. M. H. (Maj), handarbetslärarinna; **Forslund**, J. A., förutv. statsråd, ordf.; **Höök**, f. Johansson-Lagerbjelke, Signe R. I., fru; **Karlson**, Tore E., skyddsombudsman, stadsfullm.; **Kristiansson**, E. A. E. (Anna-Lisa), fil. lic., kyrkofullm.; **Landgren**, J. G., tjänsteman, kyrkofullm.; **Leveaux**, f. Ohlsson, E. Ch. (Ella), fru; **Marell**, G. V., byråagronom; **Nånberg**, N. R., lagerarbetare; **Persson**, C. A. A., ingenjör, kyrkofullm., kassör.

Suppleanter: **Beijer**, B.-O., byråassistent, kyrkofullm.; **Eriksson**, A. T., kommunalarbetare; **Hansson**, f. Hansson, K. A. G. (Allie), fru; **Kåsjö**, J. B., trädgårdsmästare; **Lundquist**, C. O., folkskollärare; **Lundström**, f. Lindqvist, M. K. (Märta), fru; **Mattsson**, H. G., ombudsman; **Nygren**, f. Svensson, Astrid L., fru; **Sköldqvist**, C. S., trädgårdsmästare; **Spring**, f. Lilja, A. K. (Anna-Stina), fru.

Sekreterare.

Sollander, E. R., advokatfiskal; t. 25 41 57.

FD

Överlärare.

Martiin, J.; träffas å exp. i Solhems skola Hässelbyvägen 10, Spånga, i regel måndagar, onsdagar, torsdagar och fredagar 7,45—8, måndagar 13—14 samt annan tid efter överenskommelse, t. 36 02 18; å exp. i Bromstens skola, Carl Barks Väg 10, Spånga, tisdagar 7,45—8,30, t. 36 26 98; å exp. i Hässelby skola Riddersviksvägen 23, Hässelby villastad, lördagar 7,45—8,30, t. 38 12 62.

Skolvaktmästare (13).

Lindqvist, I. B. (Solhems skola); **Franzén, N. A.** (Hässelby skola).

Trå skolvaktmästare, ett kanslibitråde.

Katarina västra skola.

(Externatskola för psykiskt efterblivna barn.)

Katarina Västra Kyrkogata 10, Sö.;
t. 41 92 33 (expeditionen); t. 42 42 05 (snickeri- och vävavd.); t. 40 90 75 (sömnads-, sko- och läderavd.).

I enlighet med av folkskoledirektionen framlagt förslag beslöt stadsfullmäktige den 19 december 1923 att i Stockholm skulle upprättas en skola för bildbara sinnesslöa barn. Skolan, som trådde i verksamhet fr. o. m. år 1925, är anordnad som externat, d. v. s. eleverna bo i sina hem.

Under åren 1925—1938 var skolan inrymd i fastigheten Götgatan 48 samt tidvis i ett annex på Kungsholmen och ett annex på Södermalm. År 1938 flyttade skolans samtliga avdelningar till fastigheten Sturen större 1 vid Katarina Västra Kyrkogata 10. För närvarande har skolan ett godkänt platsantal av 230. Fr. o. m. höstterminen 1948 finnes vid skolan en fortsättningsbetonad yrkesskola för barn, som avslutat egentliga skolundervisningen. Den har fyra avdelningar, nämligen en avdelning för pojkar med utbildning i maskinsnickeri (tempoarbeten), en avdelning för pojkar med utbildning i skomakeri och läderarbeten, en avdelning för flickor med utbildning i konfektionssömnad samt en avdelning för pojkar och flickor med undervisning i vävning, maskinstickning, borstbinderi och diverse småslöjd. Sammanlagt undervisas för närvarande 36 elever i dessa yrkesskolavdelningar.

Skolan i sin helhet har för närvarande 19 skolavdelningar, inberäknat en försöksklass och en arbetsskoleklass (manuella linjen) samt 4 yrkesskolavdelningar. Barnantalet är 205. Förutom i läsämnen meddelas undervisning i trä- och metallslöjd samt i kvinnlig slöjd och husligt arbete för flickorna. Fr. o. m. år 1948 äro facklärare anställda i gymnastik, rytmik, manlig och kvinnlig slöjd. Kurator med deltidstjänst har varit anställd sedan 1948. I samband med skolan är anordnat ett eftermiddagshem för barn, som

äro i behov av omhändertagande efter skoldagens stut på grund av mödrarnas förvärvsarbete o. dyl.

Sedan höstterminen 1952 resp. 1953 har skolan försöksklassavdelningar vid Drottningholmsvägen 338, Bromma, resp. Hökmossens folkskola.

Jfr Styrelsen för vård och undervisning av psykiskt efterblivna, sid. 353.

Författningar. Lag 30 juni 1944 om undervisning och vård av bildbara sinnesslöa (Kfh 1946: sid. 1299), med ändr. K. kung. 22 dec. 1944 ang. tillämpningen av lagen 30 juni 1944 om undervisning och vård av bildbara sinnesslöa, med ändr. K. reglemente 22 dec. 1944 för statsunderstödda skolor för bildbara sinnesslöa, med ändr. K. mts brev till skolöverstyrelsen 14 sept. 1946 ang. vissa anvisningar rörande undervisningen och vården av bildbara sinnesslöa. K. kung. 30 juni 1948 om statsbidrag till avlöning åt föreståndare för samt vissa lärare vid sinnesslöskolorna och epileptikerskolorna, med ändr. K. kung. 29 juni 1945 ang. statsbidrag till driftkostnader vid anstalter för bildbara sinnesslöa och vid epileptikeranstalter (Kfh 1946: sid. 1310), med ändr. K. kung. 30 juni 1944 ang. statsbidrag till uppförande eller inrättande av anstalter för bildbara sinnesslöa.

Avlöningar och pensioner utgå enligt gällande statliga och kommunala författningar (se Stockholms stads utgifts- och inkomststat för år 1954 nr 1 A, sid. VIII och följ.).

Stat år 1954. Utgifter: driftbudgeten 641,824 kr. (därav engångs 11,500 kr.); inkomster: driftbudgeten 292,650 kr. (därav statsbidrag 249,400 kr.).

Styrelse.

Folkskoledirektionen.

Rector (Ca 25).

Vakant, tf. **Sehlin, Signe L.**; träffas å skolans exp., Katarina Västra Kyrkogata 10, Sö.; t. 41 92 33, i regel alla läsdagar 9—9,45 samt dessutom måndagar och torsdagar 12—12,45.

Läkare

(se sid. 366).

Ramer, K. T.

Kurator

(1,000 kr. utan rörligt tillågg).

Söderberg, N. E., folkskollärare; träffas å skolans expedition tisdagar 18—19 samt i regel i bostaden per tel. 46 34 82 (Snöbollsgränd 4, Hågersten) onsdagar 17—18.

Skolvaktmästare (13).

Malmberg, F. B.

Ett kanslibitråde, ett skolvaktmästarbitråde.

Kommunala flickskolorna.

Kommunerna äro jämlikt stadgan den 24 september 1928 för kommunala flickskolor bemyndigade att upprätta kommunala flickskolor. Sådana skola ha till ändamål att, utöver omfånget för folkskolans verksamhet, bereda kvinnliga lärjungar, som genomgått lägst fjärde klassen av folkskola, anordnad enligt någon av denna skolas A- eller B-former, eller på annat sätt förvärvat motsvarande kunskaper, tillfälle till inhämtande av ett högre mått av allmän medborgerlig bildning med hänsyn till den kvinnliga ungdomens egenart samt att därvid tillika i större eller mindre utsträckning förbereda lärjungarna för praktisk verksamhet, särskilt inom hemmets område. Kommunal flickskola skall vara anordnad med såväl sjuårig lärokurs, anknuten till folkskolans fjärde klass, som sexårig lärokurs, anknuten till folkskolans sjätte klass. De båda kurserna kunna upprättas antingen som var för sig fristående eller som med varandra förenade. De äro i de fem högsta klasserna identiskt lika. Sexåriga kursens första klass motsvarar sjuåriga kursens andra klass. Samläsning mellan de båda kurserna kan i viss utsträckning förekomma. Inom de två högsta klasserna skall undervisningen vara anordnad antingen på både en teoretisk och en praktisk utbildningslinje eller på endera av dessa linjer. Numera förekomma även ett antal försökslinjer. Kommunal flickskola skall stå öppen för lärjungar, oberoende av deras hemorter. Undervisningen är i Stockholm fr. o. m. höstterminen 1947 avgiftsfri.

Skolgången avslutas icke med någon examen. Den kompetens, som medföljer godkänt avgångsbetyg från högsta klassen, och som, utom vad beträffar inträde å gymnasium, överensstämmer med realexamens kompetenser, har därför ingen författningenlig benämning men brukar i fråga om teoretisk linje kallas normalskolekompetens. En däremot varande behörighet är efter särskilda beslut av k. m:t förenad med godkänt avgångsbetyg från praktisk linjes högsta klass.

De kommunala flickskolorna i Stockholm upprättades, enligt beslut av k. m:t den 9 juni 1939, den 1 juli samma år genom att kommunen övertog flertalet enskilda högre flickskolor i Stockholm (se närmare härom Bih. 1937: nr 77, Utl. 1938: nr 118). Ursprungligen organiserades sex skolor, nämligen Södermalms, Bromma, Kungsholmens, Vasastadens, Normalmals och Östermalms kommunala flickskolor. Genom delning av den förstnämnda tillkom den 1 juli 1953 Sofia kommunala flickskola.

Enligt det av skolöverstyrelsen fastställda reglementet för skolorna ha dessa gemensam styrelse men var sin rektor liksom ock i förekommande fall tillsynslärare. Styrelsen består av fem ledamöter, som jämte två suppleanter väljas, från och med år 1940 för fyra år, av stadsfullmäktige, samt av en bland sko-

lornas rektorer med en annan av rektorerna som suppleant, de två sistnämnda utsedda av skolöverstyrelsen. Minst två ledamöter och minst två suppleanter skola vara kvinnor. Rektor, som icke är ledamot av styrelsen, är skyldig närvara vid styrelsens sammanträden och har yttranderätt. Kassarörelse och bokföring, upprättande av avlöningslistor och statsbidragsrekvisitioner, upphandlingar och reparationsarbeten å skolfastigheterna, ävensom beredning och fördragning av ekonomiska ärenden handhavas enligt avtal mellan folkskoledirektionen och styrelsen av folkskoledirektionens expedition.

För varje skola förordnar skolöverstyrelsen en inspektor. Rektorstjänst skall enligt en år 1951 genomförd författningsändring efter ledigkuggörande samt efter förslag av skolstyrelsen tillsättas av skolöverstyrelsen och kan innehavas även av ordinarie lärare vid vissa andra läroanstalter. Har skola manlig rektor, förordnar styrelsen bland de tjänstgörande lärarinnorna en tillsynslärare. För lokalt skild skolavdelning kan styrelsen förordna en bland lärarna som ställföreträdande rektor, vilken åtnjuter kommunalt arvode. Folkskolornas överläkare har under skolornas styrelse det närmaste överinseendet över och ledningen av skolhälsovården. Av styrelsen utses sju skolläkare, en för varje skola, och tre heltidanställda skolsköterskor.

Skolornas område, som är gemensamt och utgöres av Stockholms stad, må av styrelsen uppdelas i lärjungedistrikt för de särskilda skolorna. Sådant uppdelning har hittills ej vidtagits.

Teoretisk linje förekommer vid alla skolorna, praktisk linje tills vidare endast vid skolan å Normalm.

De kommunala flickskolorna omfatta höstterminen 1953 inalles 150 avdelningar med 4,933 lärjungar. Fr. o. m. höstterminen 1941 upprättas begynnelseklasser av 6-årig linje endast vid skolorna å Södermalm och Normalm såsom fristående. Vid delningen av Södermalms flickskola har den 6-åriga linjen överförs till Sofia flickskola. Beträffande de olika skolavdelningarnas lokala förläggningar, se nedan under de särskilda skolorna.¹⁾

Vid samtliga skolavdelningar finnas skolbibliotek.

Under år 1950 beslöt stadsfullmäktige som donation emottaga stiftelsen Västra Edsviks flickkoloni. Genom denna donation har folkskoledirektionen erhållit möjlighet att bereda kostnadsfri sommarvistelse åt medellösa och kläna kvinnliga elever, i första hand vid Stockholms flick- och samrealskolor.

Författningar. Reglemente för de kommunala flickskolorna i Stockholm, fastställt av skolöverstyrelsen 28 juni 1945 (Kf 1945: nr 31). K. stadga 24 sept. 1928 för kommunala flicksko-

¹⁾ Fullständiga uppgifter ang. lärarpersonalen m. m. återfinnas i en av skolorna årligen utgiven katalog.

FD

lor (Svf 1928: nr 426), med ändr. (se Kfh 1946: sid. 578 och Svf 1945: nr 729, 1946: nr 558, 1948: nr 87, 1949: nr 126, 1951: nr 56, 61, 589, 647 samt 1952: nr 112). K. stadga 2 juni 1952 för övningslärare (Svf 1950: nr 376), med ändr. Skrivelse från skolöverstyrelsen 29 juni 1939 rör. undervisningsplan för skolorna, med ändr.

Avlöningar och pensioner utgå enligt gällande statliga författningar (se Stockholms stads ntgifts- och inkomststat för år 1954: nr I A, sid. X).

De utgående arvoden till läkarna vid de kommunala flickskolorna äro beräknade efter 3,45 kr. per elev och år utan rörligt tillägg.

Stat år 1954. Utgifter: driftbudgeten 7,179,726 kr. (därav engångs 9,000 kr.); inkomster: driftbudgeten 3,636,240 kr. (därav statsbidrag 3,529,600 kr.).

Styrelse och dess expedition.

Styrelse

(för åren 1952—1955).

Carlson, K. Sören, ombudsman, stadsfullm.; **Heckscher, f.** Vieckhoff, Anna Britta, fru; **Jonsson, f.** Lundquist, Clary H., fru, stadsfullm.; **Söderberg, Gertie**, rektor; **Tengnér, f.** Gawell, Lilly F., rektor (representant för rektorerna), vice ordf.; **Tomson, R. V.**, borgarråd, stadsfullm., ordf.

Suppleanter: **Hägglund, f.** Ridenstam, Vera M., fru; **Kellgren, f.** Englund, Kerstin, fru; **Rothstein, f.** Rothstein, M. A. M. (Greta), rektor (representant för rektorerna).

Sekreterare (2,628 kr.).

Öije, E. J. V., rektor vid St Görans samreal-skola; träffas å styrelsens expedition, Fridhems-gatan 17, K.; t. 50 40 79, dagligen 9—9,30 (under ferier torsdagar 11,30 12,30).
Ett kanslibitråde (med halvtidstjänstgöring).

Revisorer.

Gemensamma för folkskolektionen m. fl. (se sid. 363).

Södermalms kommunala flickskola.

Skolan är organiserad med 7-årig linje och omfattar höstterminen 1953 25 klassavdelningar, alla förlagda till skolfastigheten Timmermansgatan 21. Antalet lärjungar är 862.

Inspektör.

Zetterquist, M. F., kyrkoherde.

Rektor (Cb 11).

Tengnér, f. Gawell, Lilly F.; träffas å rektors-expeditionen, Timmermansgatan 21, Sö.; t.

40 65 29, under lästerminerna varje läsdag utom lördagar 12,30—13.

Ett kanslibitråde.

Läkare.

Appelberg Ulfsparre, Elsa I.; t. 50 88 80.

En skolsköterska.

Skolvaktmästare (13).

Ahl, E. G.; t. 41 65 15.

Ett expeditionsvaktsbiträde.

Sofia kommunala flickskola.

Sofia kommunala flickskola motsvarar de avdelningar av Södermalms kommunala flickskola, som tidigare voro förlagda till Sofia folkskola och skollokalerna Soflagatan 2. Skolan omfattar höstterminen 1953 23 klassavdelningar med 717 elever.

Inspektör.

Nordenson, f. Lagercrantz, Clare, fru.

Rektor (Cb 13).

Björkquist, f. Andrén, Margit; träffas å rektors-expeditionen, Skånegatan 117, Sö.; t. 41 41 18, varje läsdag utom lördagar 10—10,30.

Ett kanslibitråde, ett skolvaktmästarbiträde.

Läkare.

Vakant, *tf.* **Appelberg Ulfsparre, Elsa I.**; t. 50 88 80.

En skolsköterska.

Bromma kommunala flickskola.

Bromma kommunala flickskola, förutvarande Äppelvikens elementarskola, är organiserad med 7-årig linje och omfattar höstterminen 1953 20 avdelningar, förlagda till fastigheten Alviksvägen 97, Bromma. Antalet lärjungar är 640.

Inspektör.

Holmgren, F. J. D., kontraktsprost.

Rektor (Cb 10).

Wikström, f. Lundström. Birgit; träffas å rektors-expeditionen, Alviksvägen 97, Bromma; t. 25 19 62, varje läsdag utom lördagar 9,15—9,45.

Ett kanslibitråde.

Läkare.

Appelberg Ulfsparre, Elsa I.; t. 50 88 80.

En skolsköterska (gemensam med Vasa-stadens kommunala flickskola).

Skolvaktmästare (13).

Jacobsson, F. A. H.; t. 25 19 62 (ankn.).

Ett skolvaktmästarbiträde.

Kungsholmens kommunala flickskola.

Kungsholmens kommunala flickskola motsvarar förutvarande Stiftelsen Kungsholms elementarskola för flickor samt Kungsholms läroverk för flickor. Den omfattar en 7-årig linje och har höstterminen 1953 25 avdelningar, förlagda till skolfastigheten vid Västerbroplan vid Rålambshov. Antalet lärjungar är 819.

Inspektor.

Västén, f. Brunsberg, F. E. Margareta, läroverkskonsulent.

Rektor (Cb 13).

Rothstein, f. Rothstein, M. A. M. (Greta); träffas å rektorsexpeditionen, Rålambshovsskolan, K.; t. 50 09 52, under lästerminerna lördagar 13—13,30.

Ett kanslibitråde.

Läkare.

Naglo, O. N. O.; t. 50 00 70.

En *skolsköterska* (gemensam med Essingens folkskola).

Skolvaktmästare (13).

Wistrand, S. G.; t. 50 09 52 (ankn.).

Ett *skolvaktmästarbiträde*.

Vasastadens kommunala flickskola.

Vasastadens kommunala flickskola motsvarar förutvarande Wallinska skolan, Åhlinska skolan samt Vasa högre flickskola. Kommunala flickskolan omfattar höstterminen 1953 19 avdelningar, vilka äro förlagda till skolfastigheten i St Eriksparken. Antalet lärjungar är 629.

Inspektor.

Ankar, G. A., f. d. kontraktsprost.

Rektor (Cb 10).

Heimbürger, Karin; träffas å rektorsexpeditionen, St Eriksparken, Va.; t. 33 63 71, under lästerminerna måndag—fredag 10,15—11.

Ett *kanslibitråde*.

Läkare.

Dahlquist, Irma E. W.; t. 20 45 01.

En *skolsköterska* (gemensam med Bromma kommunala flickskola).

En *skolvaktmästare*, ett *skolvaktmästarbiträde*.

Norrmalms kommunala flickskola.

Norrmalms kommunala flickskola motsvarar förutvarande Ateneums för flickor elementarskoleavdelning, Brummerska skolan och Anna-skolan-Detthowska skolan. Den är organiserad

med fristående 7- och 6-årig linje med fast linjindelning å högstadiet. Skolan omfattar höstterminen 1953 20 avdelningar, av vilka 13 äro förlagda i fastigheten Johannesgatan 18 och 7 till förhyrda lokaler, Eriksbergsgatan 10, med ett sammanlagt lärjungeantal av 653.

Inspektor.

Stenbeck, f. Kinberg, K. Märta A., fru.

Rektor (Cb 11).

Ramstedt, Agnes H.; träffas å rektorsexpeditionen, Johannesgatan 18, C.; t. 10 36 90, under lästerminerna varje lördag utom lördagar 12,30—13.

Ett *kanslibitråde*.

Ställföreträdande rektor

(Ca 27 jämte tilläggsarvode 504 kr.).

Avdelningen Eriksbergsgatan 10, Ö.

Dandenell, Märta A. J.; t. 11 55 35.

Läkare.

Nordenfelt, P. J.; t. 60 33 52.

En *skolsköterska* (gemensam med Östermalms kommunala flickskola); t. 20 53 17, måndagar, onsdagar och torsdagar 9—10.

Skolvaktmästare (13).

Hillerudh, E. G. E. (Johannesgatan 18); t. 20 60 27.

Ett *skolvaktmästarbiträde*.

Östermalms kommunala flickskola.

Östermalms kommunala flickskola motsvarar förutvarande Lyceum för flickor, Oskars högre flickskola, Margaretaskolan och Anna Sandströms skola utom förstnämnda skolas gymnasium, vilket kvarstår som självständigt skolföretag. Den är organiserad med 7-årig linje samt med teoretisk lärokurs. Skolan omfattar höstterminen 1953 18 avdelningar, samtliga i den till kommunen överlätna skolfastigheten Banérgatan 38—40. Lärjungeantalet är 613.

Inspektor.

Bolin, f. Jonson, A. M. (Greta), fru.

Rektor (Cb 10).

Beckman, O. Elsa; träffas å rektorsexpeditionen, Banérgatan 38—40, Ö.; t. 62 48 63, under lästerminerna varje lördag utom lördagar 15—15,30.

Ett *kanslibitråde*.

Läkare.

Gyllencreutz, Sara A. H.; t. 20 80 20.

En *skolsköterska* (gemensam med Norrmalms kommunala flickskola).

Skolvaktmästare (13).

Forss, G. E.; t. 61 44 84.

Kommunala praktiska realskolorna.

År 1919 inrättades högre folkskolor som en självständig organiserad överbyggnad på folkskolan. Reglemente för dessa högre folkskolor fastställdes av k. m:t den 6 februari 1920.

Jämlikt k. m:ts förnyade stadga den 7 juni 1934 för högre folkskolor, äro kommunerna numera bemyndigade att på sätt nämnda stadga föreskriver upprätta högre folkskolor. Sådan högre folkskola skall hava till ändamål att, såsom överbyggnad till den egentliga folkskolan, bereda ungdom, som genomgått egentlig folkskola eller på annat sätt vunnit motsvarande kunskaper, tillfälle att inhämta ett högre mått av allmänt medborgerlig och praktisk bildning, utan att de unga därigenom dragas från sina vanliga levnadsförhållanden eller nödig övning i praktiskt arbete. Högre folkskola må, allt efter förhållandena, kunna anordnas antingen såsom allmän högre folkskola, i vilken undervisningen erhåller en mera allmän läggning, eller såsom yrkesbestämd högre folkskola, i vilken undervisningen inriktas på visst yrke eller viss yrkesgrupp.

De högre folkskolorna i Stockholm voro jämlikt k. brev den 15 augusti 1933 tills vidare anordnade som fyraåriga *praktiska mellanskolor*, samtliga byggande på sexårig folkskolekurs. Dessa skolor erhöilo i enlighet med gällande reglemente namnen Stockholms stads handelsmellanskola, Stockholms stads tekniska mellanskola samt Stockholms stads hushållstekniska mellanskola. Skolorna benämnas fr. o. m. den 1 juli 1952 *kommunala praktiska realskolor* (kommunala tekniska realskolan, kommunala handelsrealskolan och kommunala hushållstekniska realskolan). Skolöverstyrelsen har fastställt undervisningsplaner för skolorna. Vid avgången från högsta klassen avlägga eleverna vid skolan praktisk realexamen.

För varje skola skall finnas en särskild styrelse. Enligt gällande reglemente skall sådan styrelse bestå av, förutom skolans tjänstgörande rektor, fyra ledamöter jämte två suppleanter. Dessa utses av folkskoledirektionen för en tid av fyra år enligt i reglementet lämnade närmare bestämmelser och enligt stadsfullmäktiges beslut den 2 december 1935. Kassarörelse och bokföring handhavas tills vidare enligt särskilt avtal av folkskoledirektionen. Skolorna övervakas därjämte av en inspektor, som förordnas av skolöverstyrelsen. För den närmaste ledningen av skolorna förordnas av skolöverstyrelsen en rektor. Därjämte äger skolstyrelsen vid handelsrealskolan förordna en kvinnlig lärare som tillsynslärare, om skolan har manlig rektor, eller en manlig lärare såsom tillsynslärare, om skolan har kvinnlig rektor.

Skolhälsovården ombesörjes under ledning av folkskolornas överläkare av en skolläkare för

varje skola samt av heltidsanställda skolsköterskor, som förordnas av skolstyrelsen. Därjämte kunna eleverna remitteras till de vid folkskolorna anställda skolläkarna för specialvård.

Antalet avdelningar inom de praktiska realskolorna är höstterminen 1953 inalles 70 med tillsammans 2,166 lärjungar. Beträffande de olika avdelningarnas förläggning se nedan under de särskilda skolorna.¹⁾

Vid praktiska realskolorna finnas skolbibliotek, omfattande vid 1954 års ingång vid handelsrealskolan 9,437 band, vid tekniska realskolan 6,742 band och vid hushållstekniska realskolan 8,380 band.

Författningar. Reglemente för Stockholms stads praktiska mellanskolor och högre folkskolor, fastställt av k. m:t 23 aug. 1935 (Kf 1935: nr 25). K. stadga 7 juni 1934 för högre folkskolor, med ändr. (Kfh 1946: sid. 810).

Avlöningar och pensioner utgå enligt gällande statliga och kommunala författningar (se Stockholms stads utgifts- och inkomststat för år 1954: nr I A, sid. X).

De utgående arvoden till läkarna vid de praktiska realskolorna äro beräknade efter 3,45 kr. per elev och år utan rörligt tillägg.

Handelsrealskolan.

Handelsrealskolan omfattar 26 avdelningar, av vilka 14 äro förlagda till Klara skola och 12 till Eriksdalskolan. Antalet elever utgör tillsammans 806.

Stat år 1954. Utgifter: driftbudgeten 1,254,297 kr. (därav engångs 6,400 kr.); inkomster: driftbidragen 702,800 kr. (därav statsbidrag 698,600 kr.).

Styrelse

(för åren 1952—1955).

Skolans rektor (se nedan), sekr.: **Ahlén, A. E.**, civilingenjör, stadsfullm.; **Nyberg, J.**, lektor, vice ordf.; **Tomson, R. V.**, borgarråd, stadsfullm., ordf.; **Wallin, H. E.**, f. d. kassör, kassaförvaltare.

Suppleanter: **Eriksson, K.**, f. d. försäkringsdirektör; **Karlsson, Hans G. B.**, ombudsman, stadsfullm.

Revisorer.

Gemensamma för folkskoledirektionen m. fl. (se sid. 363).

Inspektor.

Settergren, G. C. A., direktör.

Rektor (Cb 13).

Henning, K. S., tjl., *tf. Fygnér, Hilda D.*; träffas under terminerna å rektorsexpeditionen, Klara

¹⁾ Fullständiga uppgifter rörande lärarpersonalen återfinnas i de av resp. skolor årligen utgivna katalogerna.

Västra Kyrkogata 14—16, C., t. 11 84 20, säkrast tisdagar och fredagar 10—10,30 samt å rektorsexpeditionen, Ringvägen 66, Sö., t. 42 21 30 säkrast måndagar och torsdagar 10—10,30.

En *vaktmästare* (vid skolan Ringvägen 66, gemensam med hushållstekniska realskolan), två *kanslibiträden* med deltidstjänstgöring.

Läkare.

Wahlström, f. Malmberg, Annie M.; t. 61 01 01.

Två *skolsköterskor* (av vilka en är gemensam för handelsrealskolan och hushållstekniska realskolan).

Tekniska realskolan.

Tekniska realskolan omfattar 22 avdelningar, av vilka 12 äro förlagda till Engelbrekts skola och 10 till Maria skola. Antalet elever utgör tillsammans 692.

Stat år 1954. Utgifter: driftbudgeten 1,100,053 kr. (däraf engångs 26,500 kr.); inkomster: driftbudgeten 620,400 kr. (statsbidrag).

Styrelse

(för åren 1952—1955).

Skolans rektor (se nedan), sekr.; Berthelius, F., f. d. överingenjör, vice ordf. och kassaförvaltare; Hansson, A. B. N., städningsinspektör; Svensson, G. A., byggmästare; Tomson, R. V., borgarråd, stadsfullm., ordf.

Suppleanter: Fredborg, C. H. E., civilingenjör; Lindström, M. S., rektor.

Revisorer.

Gemensamma för folkskoleledningen m. fl. (se sid. 363).

Inspektör.

Thorelli, H. W. R., direktör.

Rektor (Cb 13).

Lönholm, J. M. E.; träffas å rektorsexpeditionen, Valhallavägen 76, Ö., t. 11 84 14, under terminerna säkrast tisdagar, onsdagar, torsdagar och oftast fredagar 10,15—10,45. Expeditionen öppen alla läsdagar 9—11 samt 12,15—16.

En *vaktmästare*, ett *kanslibitråde*.

Läkare.

Ekehorn, J. E. G.; t. 50 40 77 (bostaden 25 57 39).

Två *skolsköterskor* (gemensamma för de praktiska realskolorna).

Hushållstekniska realskolan.

Hushållstekniska realskolan omfattar 22 avdelningar, av vilka 13 äro förlagda till Västmannagatan 19 och 10 till Ringvägen 66. Antalet elever utgör tillsammans 668.

Stat år 1954. Utgifter: driftbudgeten 1,207,198 kr. (däraf engångs 7,000 kr.); inkomster: driftbudgeten 692,560 kr. (däraf statsbidrag 692,000 kr.).

Styrelse

(för åren 1952—1955).

Skolans rektor (se nedan), sekr.; Göransson, f. Rylander, Inez O., rektor; Kjederqvist, Anna H. M., rektor; Ramstedt, Eva J. A., f. d. lektor, vice ordf.; Tomson, R. V., borgarråd, stadsfullm., ordf.

Suppleanter: Andreen, E. Andrea, f. d. överläkare; Kastman, M. M. (Greta), rektor.

Revisorer.

Gemensamma för folkskoleledningen m. fl. (se sid. 363).

Inspektör.

Lilliehöök, f. Berndes, Eleonor M., f. d. ordf. i Sveriges husmodersföreningars riksförbund.

Rektor (Cb 13).

Söderberg, Gertie; träffas å rektorsexpeditionen, Västmannagatan 19 (uppgång C), Va., t. 30 32 67, under terminerna måndagar, tisdagar, onsdagar och torsdagar 11,30—12 samt å expeditionen, Ringvägen 66, Sö., t. 42 21 30, fredagar 12,15—13. Expeditionen, Västmannagatan 19, hålles öppen alla läsdagar (utom lördagar) 9—12 och 13—15 samt lördagar 9—12.

En *vaktmästare* (vid skolan Ringvägen 66, gemensam med handelsrealskolan), ett *kanslibitråde*, en *expeditionsvakt*.

Läkare.

Allewin, Sofia Ch.; t. 32 07 70.

En *skolsköterska* (gemensam för de praktiska realskolorna).

Kommunala gymnasier.

Gymnasiet i Brännkyrka.

(Förenat med samrealskolan i Brännkyrka, se sid. 546).

Efter framställning av staden har k. m:t den 15 augusti 1952 medgivit, att ett kommunalt gymnasium må från och med läsåret 1952/53 förenas med samrealskolan i Brännkyrka under de villkor, som angivas i kungl. brev den 24 september 1937 angående i förening med allmänt läroverk stående kommunalt gymnasium. Dessa villkor innebära bl. a., att den närmaste ledningen av gymnasiet skall utövas av läroverkets

FD

rektor och att den för realskolan fungerande lokalstyrelsen skall tjänstgöra som lokalstyrelse även för det kommunala gymnasiet.

Höstterminen 1953 äro fem avdelningar upprättade, nämligen av fyraårigt latingymnasium första och andra ringen, av fyraårigt realgymnasium första och andra ringen och av fyraårigt gymnasium allmän linje första ringen. Elevantalet är sammanlagt 146.

Författningar. K. brev 24 sept. 1937 ang. i förening med läroverk stående kommunalt gymnasium, med ändr. Avlöningsreglemente för lärare vid Stockholms stads kommunala gymnasier, fastställt av stadsfullmäktige 19 juni 1952 (Kf 1952: nr 57).

Avlöningar och pensioner utgå enligt gällande statliga författningar (se Stockholms stads utgifts- och inkomststat för år 1954: nr I B, sid. 432).

Rektor (2,016 kr.).

Lindberg, G. A.; träffas å rektorsexpeditionen, Majdalsvägen 10, Hägersten, t. 45 11 04 under lästerminerna varje lördag 12—12,40 samt torsdagar 19,30—20,30.

Gymnasiet i Blackeberg.

(Förenat med samrealskolan i Blackeberg, se sid. 547.)

Efter framställning av staden har k. m:t den 21 augusti 1953 medgivit, att ett kommunalt gymnasium må från och med läsåret 1953/54 förenas med samrealskolan i Blackeberg under de villkor, som angivas i kungl. brev den 24 september 1937 angående i förening med allmänt läroverk stående kommunalt gymnasium. Dessa villkor innebära bl. a., att den närmaste ledningen av gymnasiet skall utövas av läroverkets rektor och att den för realskolan fungerande lokalstyrelsen skall tjänstgöra som lokalstyrelse även för det kommunala gymnasiet.

Höstterminen 1953 äro tre avdelningar upprättade i första ringen, en av fyraårigt latingymnasium, en av fyraårig allmän linje samt en av fyraårigt realgymnasium, med sammanlagt 90 elever.

Författningar. K. brev 24 sept. 1937 ang. i förening med läroverk stående kommu-

nalt gymnasium, med ändr. Avlöningsreglemente för lärare vid Stockholms stads kommunala gymnasier, fastställt av stadsfullmäktige 19 juni 1952 (Kf 1952: nr 57).

Avlöningar och pensioner utgå enligt gällande statliga författningar (se Stockholms stads utgifts- och inkomststat för år 1954: nr I B, sid. 432).

Rektor (1,758 kr.).

Thörnblom, G. D. R.; träffas å rektorsexpeditionen, Wergelandsgatan 16, Bromma, t. 37 08 04, under lästerminerna alla lördagar utom tisdagar och fredagar 9,50—10,10.

Gymnasiet i Gubbängen.

(Förenat med samrealskolan i Gubbängen, se sid. 547.)

Efter framställning av staden har k. m:t den 21 augusti 1953 medgivit, att ett kommunalt gymnasium må från och med läsåret 1953/54 förenas med samrealskolan i Gubbängen under de villkor, som angivas i kungl. brev den 24 september 1937 angående i förening med allmänt läroverk stående kommunalt gymnasium. Dessa villkor innebära bl. a., att den närmaste ledningen av gymnasiet skall utövas av läroverkets rektor och att den för realskolan fungerande lokalstyrelsen skall tjänstgöra som lokalstyrelse även för det kommunala gymnasiet.

Höstterminen 1953 äro två avdelningar upprättade, en i första ringen av fyraårigt latingymnasium och en i första ringen av fyraårigt realgymnasium, med sammanlagt 52 elever.

Författningar. K. brev 24 sept. 1937 ang. i förening med läroverk stående kommunalt gymnasium, med ändr. Avlöningsreglemente för lärare vid Stockholms stads kommunala gymnasier, fastställt av stadsfullmäktige 19 juni 1952 (Kf 1952: nr 57).

Avlöningar och pensioner utgå enligt gällande statliga författningar (se Stockholms stads utgifts- och inkomststat för år 1954: nr I B, sid. 432).

Rektor (2,016 kr.).

Norman, N. G.; träffas å rektorsexpeditionen, Fagersjövägen, Enskede, t. 94 22 82, under terminerna varje lördag 12—12,30.

Stockholms stads lärlings- och yrkesskolstyrelse och i samband därmed stående institutioner.

Lärlings- och yrkesskolstyrelsen.

Polhemsgatan 35—39 (postadress: Stockholm 18); telefoner och expeditionstid: se nedan. Styrelsens sammanträden hållas i yrkesskolornas centralbyggnad, Polhemsgatan 35—39, i regel andra tisdagen i varje månad under lästerminerna.

Stadens lärlings- och yrkesskolor sorterade till en början under folkskoledirektionen, men den 19 november 1917 beslöt stadsfullmäktige upprättande av en fristående nämnd för ledningen av desamma, nämligen Stockholms stads yrkesskolenämnd, för vilken instruktion fastställdes av k. mt den 31 december 1917. I samband med den kommunala omorganisationens genomförande år 1920 upphävdes emellertid denna instruktion. I dess ställe utfärdade k. mt den 19 mars 1920 endast en särskild föreskrift rörande sammansättningen av yrkesskolenämnden, som samtidigt erhöi den förändrade benämningen *Stockholms stads lärlings- och yrkesskolestyrelse*. Då särskild instruktion saknas, är k. mts förnyade stadga för den kommunala yrkesundervisningen den 4 november 1921 direkt normerande för styrelsens verksamhet.

Särskilda föreskrifter rörande sammansättningen av styrelsen hava sedermera meddelats genom k. brev till överståthållarämbetet den 31 januari 1941, den 28 november 1947 och den 19 augusti 1949.

Jämlikt nyssnämnda stadga den 4 november 1921 (yrkesskolestadgan) äro kommunerna bemyndigade att upprätta vissa skolor för yrkesundervisning. Förvaltningen av de enligt nämnda stadga av staden anordnade lärlings- och yrkesskolorna samt handläggningen av därmed sammanhängande ärenden handhaves av lärlings- och yrkesskolstyrelsen, som även har att bereda frågor om anslag av stadens medel till institutioner eller enskilda för bedrivande av yrkesskolundervisning samt handhava förvaltningen av härför beviljade anslag.

Lärlings- och yrkesskolstyrelsen består fr. o. m. den 1 januari 1948 av ordförande, som utses av stadskollegiet bland borgarråden, sju ledamöter, som för två år i sänder väljas av stadsfullmäktige, samt direktören hos styrelsen. För de av stadsfullmäktige utsedda ledamöterna väljas för samma tid sju suppleanter att vid för-

fall för någon eller några av de ordinarie ledamöterna inträda i styrelsen. Styrelsen utser årligen inom sig en vice ordförande.

Tillsynen över undervisningen inom flertalet yrken utövas under styrelsens överinseende av särskilda nämnder, bestående av, förutom resp. skolas rektor, direktören hos styrelsen samt tre för två år valda personer, av vilka en tillika ordförande utses av styrelsen och de två andra av vederbörande arbetsgivar- resp. arbetarorganisation. Undantag härifrån utgöra *dels* nämnden för flygmekanikerskolan, vilken nämnd består av en av styrelsen utsedd ordförande, direktören hos styrelsen och rektorn för skolan samt fyra ledamöter, därav en för flygvapnet som arbetsgivarnas representant och en för personalen vid desamma samt en för det civila flyget (ab. Aerotransport) som arbetsgivarnas representant och en för försvarsvärkens civila personals förbund som arbetarnas representant, *dels* nämnden för restaurangskolan, som består av en av styrelsen utsedd ordförande, direktören hos styrelsen och rektorn vid skolan samt två representanter för arbetsgivarna och två för de yrkesanställda, *dels* nämnderna för affärsbiträdes- och kontoristskolorna, vilka utgöras av direktören hos styrelsen och skolornas rektor samt fem för två år av styrelsen valda ledamöter, av vilka en, som styrelsen därtill utser, skall vara nämndens ordförande. Av de valda ledamöterna skall eljest inom nämnden för affärsbiträdeskolorna en vara representant för arbetsgivarna och en representant för de yrkesanställda inom detaljhandeln samt inom nämnden för kontoristskolorna, en vara representant för arbetsgivarna och en för de yrkesanställda inom kontorsvärlden. Dessa nämnder hava till uppgift att tillse, att utbildningen leder till en verklig yrkeskunskap. För detta ändamål skall nämnd till styrelsen avgiva de förslag, som befinnas påkallade samt i övrigt avgiva yttrande i frågor, som av styrelsen hänskjutas till nämnden. Av nämnderna vidtagna åtgärder skola vid styrelsens nästföljande sammanträde anmälas och av styrelsen godkännas.

Närmast under lärlings- och yrkesskolstyrelsen utövas ledningen och inspektionen av styrelsens verksamhet av en direktör med uppgift tillika att handha den ekonomiska förvaltningen, bereda hos styrelsen förekommande ärenden och förestå dess expedition. Direktören är förman för rektorer, överlärare, lärare och övriga befatt-

Lys

ningshavare med rätt att inspektera all undervisning.

Ledningen av de olika skolorna utövas under styrelsens och resp. skolnämnders inseeende av fyra av överstyrelsen för yrkesutbildning utsedda rektorer, därav en vid skolorna för industri och hantverk utom skolorna för klänningssömmerskor, damskräddare, hattmodister och konfektionssömmerskor, en rektor vid nyssnämnda sömnadsskolor jämte sömnadskurser för hemmets behov, en vid skolorna för husligt arbete och en vid skolorna för handel.

Uppskikt över lärlings- och yrkesskolornas verksamhet utövas av tre av överstyrelsen för yrkesutbildning förordnade inspektorer.

Författningar. K. mts förnyade stadga 4 nov. 1921 för den kommunala yrkesundervisningen (KfH 1946: sid. 485), med ändr. Reglemente för Stockholms stads skolor för yrkesundervisning, fastställt av skolöverstyrelsen 10 sept. 1926, med ändr. (Kf 1926: nr 51, 1928: nr 87, 1942: nr 81, 1944: nr 80, 1947: nr 85, 1949: nr 31, 1951: nr 2, 1952: nr 47). K. brev 31 jan. 1941 med särskild föreskrift rörande sammansättningen av Stockholms stads lärlings- och yrkesskolstyrelse, med ändr. (Kf 1940: nr 73, 1947: nr 73, 1949: nr 32). K. kung. 4 nov. 1921 ang. statsunderstöd till kommunala och enskilda anstalter för yrkesundervisning (KfH 1946: sid. 510), med ändr.

Stat år 1954. Utgifter: driftbudgeten 11,761,354 kr. (däruv engångs 665,687 kr.), dessutom förlagsmedel 320,000 kr., kapitalbudgeten, lånemedel, i linjen 320,000 kr., inom linjen 360,000 kr.; inkomster: driftbudgeten 4,450,295 kr.

Lärlings- och yrkesskolstyrelsens ledamöter.

Ordförande

(utsedd av stadskollegiet).

Tomson, R. V., borgarråd, stadsfullm.; t. 54 05 00 (växel); träffas i stadshuset alla vardagar efter överenskommelse.

Vice ordförande.

Eriksson, Arthur W., metallarbetare, stadsfullm.

Övriga ledamöter.

Direktören (självskr.).

***Bergström, E.**, byråsekreterare, stadsfullm.

***Carlson, K. Sören**, ombudsman, stadsfullm.

Edstam, A. M. (Anna-Maja), extra folkskolinsektör, stadsfullm.

Hagström, f. Svensson, Anna M., studierektor, stadsfullm.

***Karlsson, Andreas**, förbundsordförande, stadsfullm.

Lundgren, K. A., lönesekreterare.

Suppleanter.¹⁾

Ahlm, J. A., metallarbetare.

Andersson, Sten S., ombudsman, stadsfullm.

***Carlson, f. Olsson, Elna S. E.**, fru.

***Hamrin, Bell I.**, kassörska.

Larsson, B. M., möbelsnickare.

Lysell, J. O. R., direktör.

***Örnmarker, G. A. E.**, förste assistent.

Sekreterare (3,492 kr.).

Flodén, H. T., borgarrådssekreterare (se sid. 123).

Lärlings- och yrkesskolstyrelsens delegerade.

Delegerade för prövning av ansökningar till lediga befattningar.

Tomson, R. V., ordf.; **Eriksson, Arthur W.**; **Hagström, f. Svensson, Anna M.**; **Karlsson, Andreas**.

Delegerade för inköps- och statfrågor.

Tomson, R. V., ordf.; **Eriksson, Arthur W.**; **Hagström, f. Svensson, Anna M.**

Delegerade för flitpengar.

Edstam, A. M. (Anna-Maja) (kvinnliga); **Carlson, K. Sören** (manliga).

Delegerade för behandling av frågor rörande växlingsklasser.

(Jfr sid. 394.)

Tomson, R. V., ordf.; **Eriksson, Arthur W.**; **Karlsson, Andreas**; **direktören**.

Av arbetsgivar- och arbetarorganisationer utsedda delegerade för behandling av frågor rörande växlingsklasser.

(Jfr sid. 394.)

För mekanikerskolan: **Jonsson, J. E.**, överingenjör; **Jonsson, R. L.**, f. d. ombudsman.

För elektrikerskolan: **Thunqvist, S. E.**, direktör; **Larsson, K. W.**, elektrisk montör.

¹⁾ Vid förfall för ledamöterna skola suppleanterna inträda i följande ordning: för ordföranden och ledamöterna hr Bergström och fröken Edstam suppleanterna hr Örnmarker, fröken Hamrin, hr Larsson och Lysell, fru Carlson, hr Andersson och Ahlm, för ledamöterna hr Eriksson, Andreas Karlsson, Lundgren och Sören Carlson suppleanterna fru Carlson, hr Andersson, Ahlm och Örnmarker, fröken Hamrin, hr Larsson och Lysell, samt för ledamöten fru Hagström suppleanterna hr Lysell och Örnmarker, fröken Hamrin, hr Larsson, fru Carlson samt hr Andersson och Ahlm.

För smedskolan: **Lundgren, S. A.**, ingenjör;
Lund, H., förman.

För svetsarskolan: **Hedlund, S. J.**, ingenjör;
Ekström, H., svetsare.

För målarskolan: **Nilsson, H.**, ombudsman;
Moberg, K. L., ombudsman.

För bilmekanikerskolan: **Ahlrot, G. E.**, civilingenjör; **Benedicks, B. T.**, ombudsman.

För bleck- och plåtslagarskolan: **Lindell, N. E. G.**, ombudsman; **Karlsson, K. G.**, ombudsman.

För skräddarskolan: **Lidvall, O. F.**, skräddarmästare; **Strömberg, A. G. Y.**, ombudsman.

Delegerade för prövning av ansökningar från elever vid handelsskolorna om befrielse från och nedsättning i terminsavgifter.

Edstam, A. M. (Anna-Maja); **Carlson, K. Sören**, rektor.

Revisorer.

Stadsfullmäktige utse årligen i december tre revisorer jämte två suppleanter för granskning av lärlings- och yrkesskolstyrelsens räkenskaper och förvaltning under nästföljande år.

Eckerström, E. L. T., ombudsman, ordf.

Lindgren, Ingeborg I., bryggeriarbeterska.

Lorentz, J. H. B., direktör.

Suppleanter:

Hedlund, E. Å., förste byråsekreterare.

Laurin, L.-E., byråingenjör.

Central förvaltning.

Lärlings- och yrkesskolstyrelsens expedition.¹⁾

Polhemsgatan 35—39 (postadress: Stockholm 18; postgirokonton nr 3031; t. 520340; expeditionstid: 8,30—11,30, 12,30—16,30 (lördagar och dag före helgdag 8,30—11,30, 12—14).

Stat år 1954. Utgifter: driftbudgeten 427,434 kr. (däruv engångs 5,865 kr.); inkomster: driftbudgeten 438,325 kr.

Direktör (B 19).

Forssell, E. E. (förordn. t. o. m. ³⁰/₆ 1960); t. 52 03 40 (även direkt 50 23 97); mottagnings-tid: tisdagar, torsdagar och fredagar 13—14.

Notarie (26).

Nyström, G.

¹⁾ T. v. fullgör expeditionen även vissa göromål som eljest skulle tillhöra särskild rektors-expedition för skolorna för industri och hantverk.

Förste kontorsskrivare (16).

Lundgren, Helga Ch. M.

Kamerala avdelningen.

Kamrerare (31).

Sunesson, S.; t. 52 03 40 (även direkt 50 23 49).

Förste kammarskrivare (23).

Jäderlund, G. E.

Kontorsassistent (18).

Lannert, E. G.

Förste kontorsskrivare (kassör) (16)

(därjämte felräkningspengar 450 kr.).

Ljungh, A. V. (Astrid); kassakontoret hålles öppet 9,30—11,30 och 12,30—15 (lördagar 12—14).

Inskrivningsavdelningen.

Kammarskrivare (21).

Hellner, K. G. A.

Två kontorsskrivare, sex kanslibiträden, fyra kontorsbiträden, två telefonister, tre expeditionsvakter.

Lärlings- och yrkesskolorna.

Huvudexpedition: Polhemsgatan 35 (post-adress: Stockholm 18); t. 52 03 40. Beträffande de särskilda skolexpeditioner-nas förläggning, se nedan.

I en till stadsfullmäktige ingiven skrivelse hemställde Stockholms arbetareförening år 1900, att stadsfullmäktige måtte utreda frågan om inrättandet av yrkesskolor. Denna framställning avslogs, men em samtidigt av folkskolinspektören C. G. Bergman väckt motion om frågans utredande genom en kommitté vann 1901 fullmäktiges bifall. Kommittén avgav sitt betänkande år 1906. I yttrande över detta anslöt sig folkskoledirektionen till ett av förste folkskolinspektören F. von Schéele avgivet förslag till lösning av yrkesskolefrågan, som i mycket avvek från kommitterades och vari organisationen av yrkesskolorna i München begagnats som förebild. Detta förslag följdes i allt väsentligt i stadsfullmäktiges beslut år 1911, enligt vilket yrkesskolor med kostnadsfri undervisning upprättades fr. o. m. hösten 1912. Till och med 1917 voro skolorna underställda folkskoledirektionen, som för handläggning av hithörande ärenden inom sig utsåg en yrkesskolnämnd. Därjämte tillsattes för varje skola en särskild styrelse. Till en början inrättades mekanisk-verkstadsskola, möbelsnickarskola och klädsöm-

nadsskola; sedermera tillkommo successivt skolor för elmontörer, smeder, rörläggare samt bleck- och plåtslagare. Undervisningen i dessa skolor, som voro treåriga, meddelades en dag i veckan, under det att eleverna övriga dagar arbetade som lärlingar hos enskilda mästare. Förutom yrkesutbildning omfattade dessa skolor även undervisning i modersmålet, räkning, varu- och verktygskännedom, hälso- och samhällslära m. m. År 1913 anordnades en tvåårig sexdagarskola för hemsömmerskor. År 1915 inrättades en tvåårig endagsskola i husligt arbete för ur folkskolan avgångna elever, vilken dock 1920 överflyttades till fortsättningsskolorna. År 1917 anordnades en murarskola med aftonskoleundervisning. År 1919 upprättades en urnmakarskola, bestående av en ettårig femdagarskola samt en därpå följande treårig endagsskola. För att bereda även äldre yrkesanställda tillfälle till yrkesutbildning inrättades år 1916 aftonkurser för elmontörer, svagströmstekniker och sömmerskor.

I anslutning till 1918 års lagstiftning angående den kommunala yrkesundervisningen genomfördes enligt stadsfullmäktiges beslut den 15 mars 1920 fr. o. m. samma år en omläggning av yrkes- skolväsendet i Stockholm. Därvid infördes ny ämnesfördelning och utvidgades verksamheten väsentligt. Dessutom företogs en uppdelning av de olika skolformerna, varvid tre olika skoltyper inrättades, nämligen verkstadsskolor, lärlingsskolor och yrkesskolor.

Verkstadsskolorna, som äro avsedda för nybörjare, meddela eleverna den grundläggande utbildningen i resp. yrken. I samband med ovan nämnda omläggning av yrkesskolväsendet upprättades verkstadsskolor för 13 olika yrken, nämligen för smeder, mekaniker, möbelsnickare, sadelmakare, elmontörer, elektromekaniker, kopparslagare (upphörde 1939), bleck- och plåtslagare, tapetserare, vagnmakare (upphörde 1930), instrumentmakare, guldsmeder och skomakare (upphörde 1946). Senare tillkommo skolor för slaktare och charkuterister år 1924, bokbindare 1924, körsnärer 1930, inredningssnickare 1931, fotografer 1938, värme- och sanitetsmontörer 1939 (upphörde 1948), flygmekaniker 1944 och motormekaniker 1950. Inträdesåldern är, där ej annat stipulerats, lägst 14 år. Undervisningen pågår 6 dagar i veckan under en tid, som allt efter de olika yrkena varierar mellan 45 veckor och 4 år. Jämsides med den praktiska utbildningen meddelas undervisning 6—9 timmar per vecka i teoretiska ämnen. Undantag härifrån utgör verkstadsskolan för murare, där undervisning meddelas endast i yrkesarbete. Dessa senare elever erhålla nämligen undervisning i yrkes-teoretiska ämnen i lärlingsskolans yrkesavdelning.

Sedan stadsfullmäktige anvisat medel till uppförande av lokaler till bl. a. en verkstadsskola för byggnadssnickare, har fr. o. m. år 1953 en nämnd för skolan tillsatts, som interimistiskt skall medverka vid lokalernas utformning.

Vid en del verkstadsskolor förekommer sedan 1925 i viss utsträckning s. k. växlingsundervisning fr. o. m. andra skolåret, d. v. s. eleverna undervisas växelvis, i regel under 3-månaders perioder, å skolan och någon lämplig verkstad ute i staden. För närvarande förekommer sådan undervisning vid skolorna för mekaniker, motor-mekaniker, bilmekaniker, flygmekaniker, smeder, plåtslagare, svetsare och elektriker. Sedan 1926 kunna eleverna i flertalet hantverksavdelningar avlägga gesällprov inför granskningsmän, utsedda av Hantverksföreningen.

Lärlingsskolorna hava till ändamål att bereda yrkesanställda tillfälle att, samtidigt med förvärvande av praktisk yrkesfärdighet genom arbete i yrket, inhämta sådana praktiska och teoretiska kunskaper, som kunna anses nödvändiga för att nå ökad yrkesskicklighet. Lärlingsskolorna omfatta tre skolformer, dels lärlingsskolans yrkesavdelningar för elever i åldern 15—18 år, dels lärlingskurser för lärlingar fr. o. m. 15 års ålder, dels lärlingsskolans kurser för äldre (yrkesmän fr. o. m. 18 års ålder).

I yrkesavdelningarna erhålla eleverna undervisning 9 timmar förlagda till 3 kvällar varje vecka under 2 års tid. Läroämnen äro yrkeslära (yrkesarbete med material och verktygslära, maskinlära, yrkesritning, teknologi, räkning, skrivning, yrkeshygien m. m.), yrkesekonomi (affärsräkning, affärsskrivning, kalkylation och bokföring) samt yrkes- och arbetarlagstiftning. Yrkesavdelningar vid lärlingsskolorna äro inrättade för mekaniker, möbelsnickare, elektriker och murare. År 1927 infördes s. k. lärlingskurser, omfattande ett huvudämne och i anslutning därtill biämnen av mera allmän natur med minst 4 timmar i veckan under ett eller två arbetsår för huvudämne och under 1 eller 2 terminer för biämnen, undantagsvis under ända upp till 8 terminer. Sådana lärlingskurser äro anordnade för handel samt industri och hantverk. Inträdesfordringar för lärlingskurs äro att ha fyllt 15 år samt att ha fullgjort skolplikten.

Sedan stadsfullmäktige den 15 september 1952 åtagit sig de med en sjömansskolas upprättande och uppehållande förenade kostnaderna samt anvisat medel till uppförande av lokaler härför, har fr. o. m. år 1953 en nämnd för skolan tillsatts, som interimistiskt skall medverka vid lokalernas utformning.

Lärlingsskolans kurser för äldre äro avsedda för yrkesarbetare i åldern över 18 år, som ej haft tillfälle att bevista lärlingsskolans yrkesavdelningar, och som i dessa kurser beredas tillfälle att i vissa ämnen inhämta motsvarande kunskaper. Undervisningen är i regel förlagd till kvällarna.

Bland lärlingskurser med mera omfattande utbildning märkas hembiträdsskolan, inrättad 1938, frisörskolan 1938, pianoreparatörskolan

1946 och de grundläggande kurserna vid restaurangskolan 1947 samt bland kurser för äldre den år 1944 inrättade tvättskolan.

Yrkesskolorna, som äro en direkt påbyggnad på verkstads- och läringskolorna, omfatta dels ämneskurser, utgörande fristående lärokurser i olika läroämnen, dels yrkeskurser, utgörande sammanhängande utbildning i ett flertal för visst yrke behövlige läroämnen. Kurserna anordnas under olika former med längre eller kortare lärotid allt efter förefintligha behov och arbetsförhållanden inom resp. yrken.

Styrelsen har år 1924 i enlighet med beslut av stadsfullmäktige jämväl övertagit ledningen och förvaltningen av Stockholms borgarskolas handelslinje. Denna för utbildning i handelsyrket m. m. avsedda gren av lärings- och yrkesskolans verksamhet omfattar dels dagkolor, bestående av Stockholms stads handelskolors allmänna handelsavdelning (en treårig kurs utgörande en fullständig lägre handelsskola) samt sekreterarekurs (ettårig), företagsekonomisk kurs (ettårig), kurs i utländsk affärskorrespondens (ettårig), kurs i svensk affärskorrespondens (omfattande 17 veckor med början varje termin) och förberedande kurs i svensk affärskorrespondens (ettårig), dels yrkesskolans ämneskurser och yrkeskurser å aftontid med undervisning i olika handelsämnen (omfattande en å fyra terminer), dels kurser i maskinskrivning samt svensk och utländsk stenografi, dels ock tvååriga läringskurser och ettåriga yrkeskurser med kvällsundervisning för kontorsanställda och butiksbiträden.

Vidare hava år 1938 upprättats dagkolor för blivande biträden inom manufakturmetervaru- och speceri(livsmedels)handelsbranscherna samt dylika inom dambeklädnads-, herrbeklädnads-, färghandels- och järnhandelsbranscherna. Vid dessa skolor, som äro organiserade efter ungefär samma grunder som verkstadsskolorna, är undervisningen tvåårig (utom för dambeklädnads- och herrbeklädnadsbranscherna, där skolorna äro ettåriga), med undervisningen delvis förlagd till butiker i Stockholm.

Vid skolorna för handel har styrelsen vidare anordnat kortare utbildningskurser i samarbete med vissa sammanslutningar inom näringslivet.

Undervisningen i verkstadsskolorna är kostnadsfri för stockholmsundomar och i verkstadsskolan för flygmekaniker även för övriga elever. I läringskolors yrkesavdelningar är undervisningen kostnadsfri för samtliga elever. Ej heller utgår avgifter för i Stockholm hemmahörande elever i s. k. läringskurser och andra till läringskolors stadium hörande kurser, för vilka icke annat särskilt bestämmes. Undervisningen är även kostnadsfri för andra och tredje årskursens elever vid handelsskolans treåriga allmänna handelsavdelning samt andra till och med fjärde terminernas elever i handelsskolans gruppkurser om fem terminer i svenska och

främmande språk, ehuru dessa kurser utgöra yrkeskurser. I yrkesskolans ämneskurser och i handelsgruppens hämed jämställda skolor och kurser erlägga eleverna eljest elev- och materialavgifter. I verkstadsskolorna erhålla eleverna flitpengar, vilka för flertalet skolor per vecka utgöra högst 3 kr. under första året, 6 kr. under andra året, 15 kr. under tredje året samt 30 kr. under fjärde året, vartill kan komma extra flitpengar enligt särskilda bestämmelser. Elever vid verkstadsskolan för damskräddare klass IV erhålla flitpengar enligt visst ackordssystem. Vid vissa kurser vid läringskolan utgå flitpengar efter andra grunder, t. ex. vid kurs för tvättutbildning med upp till omkring 25 kr. och vid tvättföreståndarkurs med upp till omkring 55 kr. i månaden samt vid tvååriga pianoreparatörskolan 30 resp. 50 kr. i månaden under första och andra året. Vid konfektionssömnadsskolan utgå flitpengar med belopp motsvarande 75 % av sömlön för utförda plagg att utbetalas per vecka, dels med härutöver 10 procent å intjänade sömlöner för fyraveckorsperiod, vilket senare belopp disponeras för särskilda premier åt vissa elever för välgjort arbete. Flitpengarna i växlingsklasserna bliva i regel avsevärt högre än de ovan nämnda och komma även att i viss mån variera för skilda yrken.

Studiehjälp av statsmedel utgår under vissa förutsättningar i k. kung. den 5 juni 1953 ang. statlig studiehjälp åt elever vid statsunderstödda kommunala och enskilda anstalter för yrkesundervisning samt centrala verkstadsskolor. Sålunda är elev i skola eller kurs, som omfattar minst 4 månader, utan behovsprövning berättigad erhålla studiebidrag för inackordering å skolorten, resor mellan bostadsorten och skolorten och måltider utom hemmet. Ansökningar om studiebidrag prövas och avgöras av rektor. Vidare kan, oavsett kurslängd, efter behovsprövning utgå stipendium till obemedlad eller mindre bemedlad elev med i allmänhet högst 75 kr. för månad. Högre belopp kan i vissa fall utgå till elev i skola eller kurs, där undervisningen omfattar minst två arbetsår. Ansökningar om stipendium prövas och avgöras av överstyrelsen för yrkesutbildning.

Från och med år 1947 hava medel beviljats till fria läroböcker och undervisningsmateriel åt i Stockholm mantalskrivna elever i verkstadsskolor, läringskolors yrkesavdelningar, läringskurser med dagundervisning eller eljest närmast jämförbara med verkstadsskolor samt vissa skolor och kurser för handel, såsom biträdesskolorna, förberedande korrespondentkursen och allmänna handelsavdelningen (men ej kurser, som bygga på realexamen).

Med bidrag av statsmedel anordnas fr. o. m. år 1947 fria skolmåltider vid skolor med heldagsundervisning, d. v. s. närmast verkstadsskolorna och samtliga heldagskurser inom handelsavdelningen i den mån lokalförhållanden sådant medgiva.

Lys

Vid skolorna finnas fyra för såväl lärare som elever avsedda skolbibliotek, av vilka ett är beläget Polhemsgatan 35, ett Bolinders Plan 9, ett fördelat på de till skolorna för husligt arbete hörande skolköken samt ett på skolorna för handel, Kungsholmsgatan 75. Biblioteken innehålla teknisk facklitteratur, litteratur om samhällslivet samt i viss utsträckning även skönlitteratur.

Fr. o. m. år 1947 utgår anslag till lärares fortbildning, studieresor m. m. med syfte att bereda lärare tillfälle till deltagande i studiekurser, till praktikperioder vid verkstäder eller företag samt studieresor inom och utom landet.

Under oktober månad 1953 funnos vid stadens skolor för yrkesundervisning sammanlagt 1,855 heldagselever och 7,448 elever i deltidsskolor.

Författningar. Avlösningsreglemente för lärare vid Stockholms stads skolor för yrkesundervisning och vid Stockholms stads handelsgymnasium m. m., antaget av SF 21 dec. 1949, med ändr. (Kf 1949: nr 51, 1950: nr 57, 1951: nr 49, 1952: nr 90, 1953: nr 13). Reglering av lärtjänster vid Stockholms stads skolor för yrkesundervisning, fastställd av k. överstyrelsen för yrkesutbildning 23 mars 1945, med ändr. Bestämmelser ang. timarvoden m. m. för lärare vid Stockholms stads handelsskolor och Stockholms stads handelsgymnasium, antagna av tjänstenämnden 22 mars 1950. fr. o. m. 1 juli 1953 med vissa ändr. gällande även för lärare vid skolorna för industri och hantverk, sömnad och husligt arbete samt vid de av konsulenterna anordnade kurserna enligt beslut av tjänstenämnden 14 okt. 1953 (Kf 1950: nr 10, 1953: nr 51). K. mts reglemente för pensionering genom statens pensionsanstalt av vissa icke-statliga befattningshavare (SPA-reglementet) av 29 dec. 1949 (Svf 1949: nr 726), med ändr. Övergångsbestämmelser till SPA-reglementet 29 dec. 1949 (Svf 1949: nr 727). Tillämpningsföreskrifter till SPA-reglementet 9 juni 1950 (Svf 1950: nr 359), med ändr. Reglemente ang. tilläggs pension för ordinarie lärare och lärarinnor vid Stockholms stads skolor för yrkesundervisning, antaget av SF 19 dec. 1928 (Kf 1928: nr 65). Stadsfullmäktiges beslut 20 april 1953 om begränsad tillämpning av reglementet om tilläggs pension (Kf 1953: nr 21). K. kung. 14 juni 1946 ang. resestipendier åt lärare i främmande levande språk vid vissa till yrkesundervisningen hörande läroanstalter (Svf 1946: nr 312), med ändr. K. kung. 5 juni 1953 ang. statlig studehjälp åt elever vid statsunderstödda kommunala och enskilda anstalter för yrkesundervisning samt centrala verkstadsskolor (Svf 1953: nr 532). K. kung. 28 juni 1946 ang. statsbidrag till anordnande av skolmåltider (Svf 1946: nr 553), med ändr.

Avlöningar. (Beträffande skollärare, se under respektive skolor.) Lön utgår enligt ovan angivna avlösningsreglemente med belopp, som

framgå av löneplan 1 i statens löneplansförordning. Lönegradsplaceringen för de olika lärargrupperna har nedan angivits inom parentes.¹⁾

Ordinarie lärare. Inklusive skollärare sammanlagt 95 lärare, varav 9 lärare i teoretiska ämnen¹⁾ (Ca 25), 1 förste yrkeslärare¹⁾ (LXII + lönegrupp I), 52²⁾ yrkeslärare¹⁾ (Ca 23), 1 lärare i gymnastik (Ca 22), 1 lärare i yrkesritning (Ca 23), 10 lärare i husbehovssömnad (Ca 21), 12 lärare i hushållsgöromål (Ca 22), 4 lärare i handelsteknik (Ca 25, Ca 27, Ca 29), 3 lärare i svenska och främmande språk (Ca 25, Ca 27, Ca 29) samt 2 lärare i svensk stenografi, maskinskrivning och handelskorrespondens (Ca 20).

Extra ordinarie lärare. Sammanlagt 62 lärare, varav 6 lärare i teoretiska ämnen¹⁾ (Ce 23, 32³⁾ yrkeslärare¹⁾ (Ce 21), 5 lärare i husbehovssömnad (Ce 19), 8 lärare i hushållsgöromål (Ce 20), 4 lärare i handelsteknik (Ce 22, Ce 25), 2 lärare i svenska och främmande språk (Ce 22, Ce 25), 3 lärare i svensk stenografi, maskinskrivning och handelskorrespondens (Ce 19) samt 2 lärare i maskinskrivning (Ce 15).

Dessutom finnas extra lärare med läsårsdaglön enligt ovan angivna avlösningsreglemente samt timlärare, vilka senare uppbära arvode enligt ovan angivna särskilda bestämmelser.

Skolläkare: Arvode utgår med 3:45 kr. per skolar för varje under höstterminen närvarande elev i skolor med daglig undervisning.

Stat år 1954. Utgifter: driftbudgeten 8,984,537 kr. (därav engångs 462,340 kr.), dessutom förslagsmedel 320,000 kr., kapitalbudgeten, lånemedel, inom linjen 110,000 kr.; inkomster: driftbudgeten 3,250,450 kr.

Skolläkare.

Wide, P. Hj. E.; t. 21 59 23 (för manliga elever). Ekstrand, f. Kjellman, A. Rigmor V.; t. 53 80 43 (för kvinnliga elever).

En skolsköterska, en skolsköterska med halvtidstjänstgöring.

Skolorna för industri och hantverk.

Inspektor

(förordnad av överstyrelsen för yrkesutbildning).

Modig, J.-O., direktör i Svenska Tidningsutgivareföreningen.

¹⁾ Lärare i teoretiska ämnen och manliga yrkeslärare, som den 1 januari 1951 innehade ordinarie eller extra ordinarie anställning, bibehållas övergångsvis i de före nämnda dag tillämpliga lönegraderna L X—XIII.

²⁾ Därav 11 med förordnande som förste yrkeslärare (Ca 23 + lönegrupp I).

³⁾ Därav 1 med förordnande som förste yrkeslärare (Ce 21 + lönegrupp I).

Rektorsexpedition.

Polhemsgatan 35—39 (postadress: Stockholm 18); t. 52 03 40; expeditionstid: 8,30—11,30, 12,30—16,30 (lördagar och dag före helgdag 8,30—11,30, 12—14).

Rektor

(Ca 26 jämte tilläggslönen 4,824 kr.).

Lindström, M. S. (förordn. t. o. m. $\frac{30}{6}$ 1959); t. 52 03 40 (även direkt 52 50 13); mottagningstid: tisdagar, torsdagar och fredagar under den tid undervisningen pågår 10—11.

Överlärare

(L XIII jämte tilläggslönen 2,448 kr.).

Ekberg, O. V. (förordn. t. o. m. $\frac{30}{6}$ 1956).

En vakant (för byggnadsyrken).

Föreståndare för växlingsundervisningen (Ca 23).

Sjunnesson, G. E. H. (ord. yrkeslärare, L XII) (förordn. t. o. m. $\frac{30}{6}$ 1954).

Kontorsassistent (18).

Söderkvist, T. V. A.

Kurator (18).

Meurling, E. A.

Förste maskinist (17).

Hedberg, A. E. M.

En *kontorsskrivare*, ett *kanslibiträde*, ett *kontorsbiträde*, sex *förste vaktmästare*, fyra *verktygsutlämnare* (instrumentmakare, elektriker, bilmekaniker och motormekaniker), två *portvakter*.

Mekaniker, motormekaniker¹⁾, bilmekaniker och instrumentmakare¹⁾.

Nämnd.²⁾

Berthelius, F., f. d. överingenjör, ordf.; **direktören** (självskr.); **rektor** (självskr.); **Jonsson, J. E.**, överingenjör; **Jonsson, R. L.**, f. d. ombudsman; **Ahlrot, G. E.**, civilingenjör (adjungerad ledamot vid behandling av ärenden rörande bilmekanikerskolan).

¹⁾ Motormekanikerna och två avdelningar av instrumentmakarna äro förlagda till Hammarbyavdelningen, Virkesvägen 26, Johanneshov, t. 44 16 35 resp. 44 74 33.

²⁾ Ledamöterna i här nedan intagna nämnder, hörande till skolorna för industri och hantverk, äro uppförda i den ordning att, efter den av styrelsen utsedda ordföranden, först kommer direktören för skolorna och vederbörande skolans rektor, samt sedan de ledamöter, vilka äro utsedda av resp. arbetsgivar- och arbetsorganisation. Ledamöterna äro valda för åren 1953—1954.

Förste yrkeslärare

(L XII jämte tilläggslönen 624 kr.).

Hallström, E. G. (förordn. t. o. m. $\frac{30}{6}$ 1958) (för mekaniker och Hammarbyavd.); **Johansson, R. B.** (förordn. t. o. m. $\frac{30}{6}$ 1954) (för bilmekaniker); **Danielsson, P. A. K.** (förordn. t. o. m. $\frac{30}{6}$ 1954) (för instrumentmakare).

Flygmekaniker.**Nämnd.¹⁾**

Berthelius, F., f. d. överingenjör, ordf.; **direktören** (självskr.); **rektor** (självskr.); **Nilson, C.-A.**, flygdirektör vid flygvapnet; **Carlstein, O. W.**, överingenjör; **Backström, A. H.**, förbundsordförande; **Dabbert, M. W.**, flygmekaniker.

Smeder.**Nämnd.¹⁾**

Berthelius, F., f. d. överingenjör, ordf.; **direktören** (självskr.); **rektor** (självskr.); **Lundgren, J. A.**, fabrikör; **Lund, H.**, förman.

Rörläggare, värme- och sanitetsmontörer.

Nämnd.¹⁾

Elvin, N. H. S., ingenjör, ordf.; **direktören** (självskr.); **rektor** (självskr.); **Ekstrand, S.**, direktör; **van Zwoll, F. W.**, mätningssman.

Bleck- och plåtslagare.

Nämnd.¹⁾

Berthelius, F., f. d. överingenjör, ordf.; **direktören** (självskr.); **rektor** (självskr.); **Lindell, N. E. G.**, ombudsman; **Karlsson, K. G.**, ombudsman.

Svetsare.**Nämnd.¹⁾**

Åhrell, R. A., bergsingenjör, ordf.; **direktören** (självskr.); **rektor** (självskr.); **Hedlund, S. J.**, ingenjör; **Ekström, H.**, svetsare.

Elektriska montörer samt elektromekaniker.

Nämnd.¹⁾

Lundberg, T., förste ingenjör, ordf.; **direktören** (självskr.); **rektor** (självskr.); **Thunqvist, S. E.**, direktör; **Larsson, K. W.**, elektrisk montör.

Förste yrkeslärare

(L XII jämte tilläggslönen 624 kr.).

Englund, G. W. (förordn. t. o. m. $\frac{30}{6}$ 1958).

¹⁾ Se not 2 å vidst. spalt.

Urmakare.

Nämnd.¹⁾

Berthelius, F., f. d. överingenjör, ordf.; direktören (självskr.); rektor (självskr.); Zetterström, B. O., urmakarmästare; Andersson, J. I., urmakare.

Murare.

Svarvargatan 9, K.; t. 53 08 34.

Nämnd.¹⁾

Engkvist, O. T., byggmästare, ordf.; direktören (självskr.); rektor (självskr.); Rundlöf, E. V., byggmästare; Broman, J. A., ombudsman.

Förste yrkeslärare.

(L XII jämte tilläggslönen 612 kr.).

Linnér, N. I. (förordn. t. o. m. ³⁰/₆ 1954).

Betong- och cementarbetare.

Nämnd.¹⁾

Chatillon-Winbergh, G., f. d. överingenjör, ordf.; direktören (självskr.); rektor (självskr.); Georgii, H. P., överingenjör; Andersson, O. V., ombudsman.

Möbel- och inredningssnickare.

Nämnd.¹⁾

Berghagen, R., arkitekt, ordf.; direktören (självskr.); rektor (självskr.); Ryman, G. V., snickarmästare; Olsson, S. G. M., möbelsnickare; Schollin, K. T. A., snickarmästare (adjungerad ledamot vid behandling av frågor rörande verkstadsskolan för inredningssnickare).

Förste yrkeslärare

(L XII jämte tilläggslönen 624 kr.).

Lindstedt, H. F. (förordn. t. o. m. ³⁰/₆ 1954).

Byggnadsträarbetare.

Nämnd.¹⁾

Lif, A. G., ombudsman, ordf.; direktören (självskr.); rektor (självskr.); Danielsson, C. T. A., byggnadsingenjör; Johansson, K. B. M., förbundsordförande.

Tapetserare.

Nämnd.¹⁾

Berghagen, R., arkitekt, ordf.; direktören (självskr.); rektor (självskr.); Nylén, G., tapetserarmästare; Qvarnström, N. E., tapetserare.

Skräddare samt byx- och väst-sömmerskor.

Nämnd.¹⁾

Berglöw, R. W., skräddarmästare, ordf.; direktören (självskr.); rektor (självskr.); Lund, E. V., skrädderiidkare; Strömberg, A. G. Y., ombudsman.

Förste yrkeslärare

(L XII jämte tilläggslönen 624 kr.).

Bergsmark, N. L. (förordn. t. o. m. ³⁰/₆ 1954).

Körsnärer och sömmerskor inom körsnärsvrket.

Nämnd.¹⁾

Carlenius, G. W., f. d. verkstadschef, ordf.; direktören (självskr.); rektor (självskr.); Petersson, J. K. T., körsnärsmästare; Larsson, S. G. L., körsnär.

Målare och färghandelsbiträden.

Nämnd.¹⁾

Karlmann, K. O. S., målarmästare, ordf.; direktören (självskr.); rektor (självskr.); Ståhlhamn, A. R., målarmästare; Moberg, K. L., ombudsman; Norgren, K.-E., direktör (adjungerad ledamot vid behandling av ärenden rörande lärlingsskolorna för färghandelsbiträden).

Förste yrkeslärare

(L XII jämte tilläggslönen 564 kr.).

Svensson, E. O. (förordn. t. o. m. ³⁰/₆ 1954).

Bokbindare.

Nämnd.¹⁾

Ericson, K. R., direktör, ordf.; direktören (självskr.); rektor (självskr.); Frostell, H. F. A., bokbindarmästare; Sundberg, K. O. E., kassör.

Charkuterister.

Slakthuset, Johanneshov; t. 49 12 06.

Nämnd.¹⁾

Andersson, E., direktör, ordf.; direktören (självskr.); rektor (självskr.); Johansson, T., disponent; Nordh, H. V. F., livsmedelsarbetare.

Förste yrkeslärare

(L X jämte tilläggslönen 552 kr.).

Persson, B. F. (förordn. t. o. m. ³⁰/₆ 1954).

¹⁾ Se not 2 å sid. 397.

¹⁾ Se not 2 å sid. 397.

Konditorer.

Nämnd.¹⁾

Carlson, K. Sören, ombudsman, stadsfullm., ordf.; **direktören** (självskr.); **rektor** (självskr.); **Christenson, T.**, konditor; **Odvik, E. G.**, konditori-arbetare.

Restaurangpersonal.

(Kurser pågå oktober—mars månad varje arbetsår.)

Restaurang Hasselbacken, Djurgården, Ö. och Polhemsgatan 35, Stockholm 18; t. 62 49 45.

Nämnd.¹⁾

Garsten, B. C., direktör, ordf.; **direktören** (självskr.); **rektor** (självskr.); **Bergils, J. H.**, direktör; **Thorén, O. S. R.**, köllarmästare; **Röine, A.**, köksmästare; **Sjöh, H. T.**, förbunds-kassör.

Föreståndare.²⁾

Hildestrand, F.

Förste yrkeslärare

(Cg 20 jämte tilläggs-lön 540 kr.).

Carlström, J. E.

Frisörer.

Nämnd.¹⁾

Tottie, M. P. V., prakt. läkare, ordf.; **direktören** (självskr.); **rektor** (självskr.); **Stenbäck, G. K.**, frisörmästare; **Björk, S. J.**, förbundssekreterare; **Anco, A. A.**, f. d. förste yrkeslärare (sakkunnig i damfrisörfrågor).

Förste yrkeslärare

(L XII jämte tilläggs-lön 576 kr.).

Schön, S. H. E. (förordn. t. o. m. ³⁰/₁₀₀ 1954).

Fotografer.

Nämnd.¹⁾

Bäckström, K. G. H., professor, ordf.; **direktören** (självskr.); **rektor** (självskr.); **Welinder, N. E.**, fotograf; **Ohlsén, f. Runnquist, Inga E.**, fru.

Förste yrkeslärare

(L XII jämte tilläggs-lön 624 kr.).

Ekström, R. G.

Pianoreparatörer.

Nämnd.¹⁾

Steenberg, K. J. E., f. d. folkskolinspektör, ordf.; **direktören** (självskr.); **rektor** (självskr.);

¹⁾ Se not 2 å sid. 397.

²⁾ Arvodesanställd under månaderna sept.—april varje år med arvode per månad, motsvarande avlönning enligt löneklass 28.

Lundholm, G. W., direktör; **Blomqvist, R. A. F.**, hovpianostämmare.

Tvättpersonal.

Exp.: Svedenborgsgatan 15, Sö.; t. 42 03 92.

Nämnd.¹⁾

Köhler, S. ingenjör, ordf.; **direktören** (självskr.); **rektor** (självskr.); **Ekström, V.**, civilingenjör; **Lippman, L.**, förrädsarbetare; **Murman, f. Engström, Margit H. H.**, fru (sakkunnig i tvättfrågor).

Ett kanslibitråde.

Sjömän.

Nämnd.¹⁾

Öbrink, J. H., byrådirektör, ordf.; **direktören** (självskr.); **rektor** (självskr.); **Örre, O. S. W.**, direktör, stadsfullm.; **Stridsberg, H. A.**, ombudsman.

Skolorna för klänningssömmerskor, damskräddare, hattmodister, konfektionssömmerskor samt sömnadskurser för hemmets behov.

Inspektor

(se sid. 396).

Rektorsexpedition.

Bolinders Plan 9, K.; t. 50 11 25, 50 02 55; expeditionstid: 8,30—10,30 11,30—16,30 (lördagar och dag före helgdag 8,30—10,30, 11—14).

Rektor

(Ca 23 jämte tilläggs-lön 4,152 kr.).

Kjederqvist, Anna H. M. (förordn. t. o. m. ³⁰/₁₀₀ 1955); mottagningstid: onsdagar 14,30—16,30.

Förste yrkeslärare

(Ca 23 jämte tilläggs-lön 612 kr.).

Ekeröth, Rosa E. (förordn. t. o. m. ³⁰/₁₀₀ 1956).

Ett kanslibitråde, ett kontorsbiträde.

Klänningssömmerskor.

Bolinders Plan 9, K.; t. 50 02 55.

Nämnd.¹⁾

Björkman, R., civilingenjör, ordf.; **direktören** (självskr.); **rektor** (självskr.); **Hinders-Gareby, Elin**, fru; **Brandt, f. Jansson, Maria F.**, ombudsman; **Richard, E. R.**, direktör (adjungerad ledamot vid behandling av frågor rörande skolan för konfektionssömmerskor).

¹⁾ Se not 2 å sid. 397.

Konfektionssömmerskor.

Polhemsgatan 35, 1 tr., Stockholm 18; t. 52 25 48.

Nämnd¹⁾,

se ovan under Klänningssömmerskor.

Damskräddare.

Bolinders Plan 9, K.; t. 50 02 55.

Nämnd¹⁾

Gustafson, f. Pettersson, Ruth V. M., fru, ordf.; direktören (självskr.); rektor (självskr.); Hultner, C. W. L., skräddarmästare; Hofflin, P. E., ombudsman.

Hattmodister.

Bolinders Plan 9, K.; t. 50 02 55.

Nämnd¹⁾

Björkman, R., civilingenjör, ordf.; direktören (självskr.); rektor (självskr.); Anderson, Märta S., fröken; Andersson, f. Östling, Svea Ch., fru.

Sömnadskurser för hemmets behov.

Undervisningen bedrivs dels i de fasta lokalerna Stora Nygatan 40—42, t. 10 85 60, Timmermansgatan 19, t. 41 88 99, Kommunalhuset Alvik, Gustavslundsvägen 168 A—B, t. 25 33 55, 25 55 51 och dels i tillfälliga lokaler i Medborgarhuset, Medborgarplatsen 2—4, Eriksdals folkskola, Ringvägen 58, Engelbrekts folkskola, Valhallavägen 76, Gärdesskolan, Banérgatan 56, Kungsholms kommunala flickskola, Västerbroplan, Spånga samrealskola, Trädgårdsvägen 2, Spånga, Stora Mossens Backe 12, Bromma.

Nämnd¹⁾,

se ovan under Klänningssömmerskor.

Expedition: Stora Nygatan 40—42, C.; t. 10 85 60; expeditionstid: 8,30—12, 13—16,30 (lördagar och dag före helgdag 8,30—11, 11,30—14).

Föreståndare

(Ca 22 jämte tilläggszlön 1,752 kr.).

Molander, Tyra E. (förordn. t. o. m. ^{30/6} 1955); t. 11 19 94; mottagningstid: onsdagar 10—11,30 och 15—16.

Ett kanslibiträde.

Barnparkering, se sid. 404.

Skolorna för husligt arbete.

Inspektor

(förordnad av överstyrelsen för yrkesutbildning).

Lindström, f. Wohlin, Ulla G., redaktör.

¹⁾ Se not 2 å sid. 397.

Nämnd¹⁾

Gustafson, f. Pettersson, Ruth V. M., fru, ordf. (utsedd av lärings- och yrkesskolstyrelsen); direktören (självskr.); rektor (självskr.); Söderberg, Gertie, rektor (arbetsgivarerepr., utsedd av Fredrika Bremerförbundet); Johansson, f. Franzén, Astrid Ch., fru (arbetarrepr., utsedd av Stockholms allm. kvinnoklubb); en vakant (adjungerad ledamot vid behandling av ärenden rörande hembiträdesutbildning, utsedd av Stockholms hembiträdesförening).

Rektorsexpedition.

Kungsholmsgatan 16, K.; t. 50 88 23, 53 35 57, 52 38 58; expeditionstid: 8,30—12, 12,45—16,15 (lördagar och dag före helgdag 8,30—12, 12,30—14).

Rektor

(Ca 23 jämte tilläggszlön 4,152 kr.).

Göransson, f. Rylander, Inez O. (förordn. t. o. m. ^{30/6} 1955); t. 50 88 23; mottagningstid: måndagar och torsdagar 10—12.

Överlärare

(Ca 22 jämte tilläggszlön 1,800 kr.).

Adolfsson, S. Margareta (förordn. t. o. m. ^{31/12} 1955); t. 52 38 58; mottagningstid: tisdagar 10—12, onsdagar 14—16.

En kontorsskrivare, ett kontorsbiträde.

Skolan för husligt arbete.

Undervisningen bedrivs i skolköken Kungsholmsgatan 16, t. 52 48 36, Timmermansgatan 19, t. 40 30 74, Sveavägen 83, t. 31 58 64, Karlavägen 66, t. 60 05 80, Kommunalhuset i Alvik, t. 25 55 51, Scheelegatan 8, t. 53 93 35, 53 93 50, Johannesgatan 18, t. 10 52 65, Welanders Väg 8—10, t. 51 30 42, Klarabergsgatan 42, t. 10 20 35, Borgmästargatan 1, t. 40 42 02, Banérgatan 56, t. 60 13 14 och Nyårvägen 14, t. 19 88 05.

Vid skolköken anordnas även kortare kurser i olika grenar av husligt arbete.

Hembiträdesskolan.

Scheelegatan 8, K.; t. 53 93 35, 53 93 50.

Föreståndare

(Ca 22 jämte tilläggszlön).

Vakant, *tf. Widström, Karin*, t. 53 93 50; mottagningstid: måndagar 10—12, onsdagar 15—17.

Hembiträdesskolans elevhem.

Scheelegatan 8, K.; t. 51 60 25.

Jonsson, Mina (tillsyn över hemmet).

¹⁾ Se not 2 å sid. 397.

Skolorna för handel.*Kungsholmsgatan 75, K.**Inspektör*

(förordnad av överstyrelsen för yrkesutbildning).

Eckholm, O. G. A., manufakturhandlare.**Kontoristskolorna.***Nämnd.¹⁾***Jennel, C. A. W.**, prokurist, ordf.; **direktören** (självskr.); **rektor** (självskr.); **Alfort, A. M.**, direktör; **Carlsson, K. A.**, kamrerare; **Elghammar, f. Palin, Henny M.**, fru; **Lindforss, K. B. R.**, ombudsman.**Affärsbiträdesskolorna.***Nämnd.¹⁾***Rosenberg, H. E.**, direktör, ordf.; **direktören** (självskr.); **rektor** (självskr.); **Carlsson, A. A.**, ombudsman; **Högström, A. P. B.**, direktör; **Lundström, f. Frostenson, Karin E.**, fru; **Sjölund, A. K. G.**, försäljningschef.**Rektorsexpedition.***Kungsholmsgatan 75, K.; t. 52 25 10, 52 25 20, 52 25 25; expeditionstid: 8,30—16,30 (lördagar 8,30—14).**Rektor*

(Ca 29 jämte tilläggslönen 3,816 kr.).

Grip, K. Å. (förordn. t. o. m. ^{30/6} 1955; träffas under terminerna måndagar, onsdagar och fredagar 11,30—12 samt fredagar 18,40—19,45.*Överlärare*

(Ca 25 jämte tilläggslönen 2,472 kr.).

Karderud, A. H. (förordn. t. o. m. ^{31/12} 1956); träffas under terminerna tisdagar och fredagar 11,30—12 samt måndagar och onsdagar 18,40—19,45.*Föreståndare för kurser i stenografi och maskinskrivning*

(Ca 20 jämte tilläggslönen 1,116 kr.).

Askerberg, Elsa M. (förordn. t. o. m. ^{31/12} 1956); träffas under terminerna tisdagar och torsdagar 18,40—19,45.

¹⁾ Ledamöterna i här nedan intagna nämnder tillhörande skolorna för handel, äro uppförda i den ordning, att, efter den av styrelsen utsedda ordföranden, först kommer direktören, vederbörande skolors rektor samt sedan de ledamöter, som styrelsen utsett. Ledamöterna äro valda för åren 1953—1954.

Ett kanslibitråde, tre kontorsbiträden, en förste vaktmästare, en skolvaktmästare, en expeditionsvakt, två portvakter.

Yrkesskolavdelningarna i Spånga.

Kurser i industri och hantverk, handel och husligt arbete (sömnad och hushållsgöromål).

Expedition: Solhems skola, Spånga; t. 36 30 95; expeditionstid: torsdagar 18—19 under pågående arbetsår.

Verkstadsskolan i Solhem, Spånga; t. 36 22 36.

*Tillsynslärare (1,500 kr.).***Lagerquist, K. E. R.**, folkskollärare.**Tekniska aftonskolan.**

Lokaler: Drottningholmsvägen 82, K.; t. 52 04 60; Fridhemsgatan 17, K.; t. 51 17 03; Hornsgatan 93, Sv.; t. 42 12 49. Exp.: Drottningholmsvägen 82, K., vardagar utom lördagar 10—12, t. 52 04 60.

Stockholms stads tekniska aftonskola, som inrättades enligt stadsfullmäktiges beslut den 20 februari 1939, har till uppgift att bereda inom näringslivet sysselsatt ungdom tillfälle att vid sidan av sitt dagliga arbete erhålla en allmän intellektuell skolning och den tekniska utbildning, som förutom praktisk erfarenhet erfordras för tekniker i näringslivets tjänst. Skolan tog den 1 augusti 1946 i bruk den nybyggd med adress Drottningholmsvägen 82, som uppförts för den och för Högre tekniska läroverket i Stockholm. Den fullständiga utbildningen omfattar åtta terminsklasser. Under de fyra första terminsklasserna lämnas undervisning i grundläggande ämnen, såsom språk, matematik, fysik, kemi och teckning, och denna undervisning är även avsedd för sådana elever, som önska förbereda sig för inträde vid Högre tekniska läroverket. De två sista åren specialiseras utbildningen på olika facklinjer, för närvarande åtta till antalet. Under 1954 omfattar skolan 63 klassavdelningar. Antalet elever vårterminen 1954 är ca 1,500.

Terminsavgiften utgör 10 kr. Inskrivningsavgiften är 10 kr.

Under 1948 har avtal träffats mellan staten och Stockholms stad rörande fördelning av vissa kostnader avseende läroverket och aftonskolan.

I enlighet med k. brev den 1 december 1939 har styrelsen för Högre tekniska läroverket i Stockholm (se sid. 549) intill den 1 juli 1952 varit styrelse jämväl för aftonskolan och rektorn vid Högre tekniska läroverket rektor jämväl vid aftonskolan.

Lys

Sedan stadsfullmäktige den 18 februari 1952 för sin del beslutit (Utl. 1952: nr 48), att lärings- och yrkesskolstyrelsen fr. o. m. den 1 juli 1952 skall vara styrelse för aftonskolan med den komplettering av styrelsen, som föranledes av att skolans rektor såsom självskrivnen inträder som styrelseledamot har k. m:t återkallat sitt ovannämnda beslut av den 1 december 1939 och föreskrivit att vad stadsfullmäktige härom beslutit skall lända till efterrättelse.

Rektor förordnas enligt skolans reglemente av överstyrelsen för yrkesutbildning. Utöver rektorstjänsten och den därmed förenade ordinarie ämneslärartjänsten finnas inga heltidsanställda lärare vid skolan utan undervisningen bestrides i övrigt av timlärare.

Författningar. Reglemente för Stockholms stads tekniska aftonskola, fastställt av skolöverstyrelsen 20 mars 1940, med ändr. 29 aug. 1944, 23 dec. 1946 och 9 jan. 1953 (Kf 1953: nr 5). Avlöningsreglemente för lärare vid Stockholms stads skolor för yrkesundervisning och vid Stockholms stads handelsgymnasium m. m., antaget av SF 21 dec. 1949 (gäller för rektor vid tekniska aftonskolan enligt SF 19 dec. 1952), med ändr. (Kf 1949: nr 51, 1950: nr 57, 1951: nr 49, 1952: nr 90, 1953: nr 13). Bestämmelser ang. timarvoden, antagna av tjänstenämnden. **Stat år 1954.** Utgifter: driftbudgeten 913,139 kr. (därav engångs 13,700 kr.); inkomster: driftbudgeten 247,200 kr.

Styrelse.

*Bergström, E., byråsekreterare, stadsfullm.; *Carlson, K. Sören, ombudsman, stadsfullm.; Edstam, A. M. (Anna-Maja), extra folkskolinpektör, stadsfullm.; Elfman, N.-O. H:son, rektor (självskr.); Eriksson, Arthur W., metallarbetare, stadsfullm., vice ordf.; Forssell, E. E., direktör (självskr.); Hagström, f. Svensson, Anna M., studierektor, stadsfullm.; *Karls-son, Andreas, förbundsordförande, stadsfullm.; Lundgren, K. A., lönesekreterare; Tomson, R. V., borgarråd, stadsfullm., ordf.

Suppleanter¹⁾: Ahlm, J. A., metallarbetare; Andersson, Sten S., ombudsman, stadsfullm.; *Carlson, f. Olsson, Elna S. E., fru; *Hamrin, Bell I., kassörskat; Larsson, B. M., möbelsnicksare; Lysell, J. O. R., direktör; *Örnmarker, G. A. E., förste assistent.

Sekreterare.

Flodén, H. T., borgarrådssekreterare (se sid. 123).

Delegerade

för prövning av ansökningar till lediga befattningar, för inköps- och statfrågor, för prövning av ansökningar om befrielse från och nedsättning i terminsavgifter, se sid. 392—393.

¹⁾ Betr. ordningen för suppleanternas inträde vid förfall för ledamot, se sid. 392, not 1.

Revisorer.

Gemensamma med lärings- och yrkesskolstyrelsen (se sid. 393).

Inspektor.

Thorelli, H. W. R., direktör i Telefon AB. L. M. Ericsson.

Rektor tillika ord. ämneslärare

(Ca 29 jämte tilläggslönen 3,108 kr.).

Elfman, N.-O. H:son (förordn. t. o. m. ³⁰/s 1958), Drottningholmsvägen 82, K.; t. 52 04 60; mottagning: tisdagar och fredagar 10—11,30, 18—18,30.

Ämnes- och tillsynslärare (arvode motsvarande ²/s-delar av årslönen i Ce 22).

Ahnroth, K.; en vakant.

Kontorsskrivare (13).

Rabbinowitz, Katy M., tjl., tf. Grantelius, f. Ström, S. I.-B. (Britta).

Ett kanslibiträde, ett kontorsbiträde.

Stockholms stads handelsgymnasium

(Frans Schartaus handelsinstitut).

Stigbergsgatan 26, Sö.; t. 41 56 80, 44 73 75.

Den 19 juni 1944 beslöt stadsfullmäktige för sin del, att Stockholms stads handelsskolors högre handelsavdelning skulle fr. o. m. läsåret 1945—1946 omvandlas till ett 2-årigt handelsgymnasium på dagtid, byggt på realexamen eller motsvarande kunskapsmätt, samt att åtaga sig kostnaderna härför. Samtidigt beslöt stadsfullmäktige för sin del, att vid detta gymnasium, benämnt Stockholms stads handelsgymnasium, fr. o. m. läsåret 1945—1946 skulle upprättas ett 4-årigt handelsgymnasium på aftontid, byggt på realexamen eller motsvarande kunskapsmätt, samt att åtaga sig kostnaderna härför under förutsättning att statsunderstöd beviljades. K. m:t har sedermera beviljat sådant understöd.

Stadsfullmäktige beslöt den 19 juni 1952 (Utl. 1952: nr 201), sedan överenskommelse därom träffats med Stockholms grosshandels-societet, att ersätta den av grosshandels-societetens under namn av Stockholms handelsgymnasium, Frans Schartaus handelsinstitut bedrivna handelsundervisningen genom en utvidgning av stadens handelsgymnasium. Överenskommelsen innefattade även överlåtelse till staden av den av Stockholms handelsgymnasium disponerade skolfastigheten vid Stigbergsgatan 26. Stadsfullmäktiges beslut

fattades under förutsättning av medgivanden i erforderliga delar av vederbörande statliga myndigheter, vilka sedermera erhållits. Stockholms handelsgymnasium omfattade före överlåtelsen en tvåårig kurs på dagtid byggd på realexamen eller motsvarande kunskapsmätt samt en ettårig kurs för elever som avlagt studentexamen eller på annat sätt styrkt sig äga nöjaktig förutsättning att tillgodogöra sig ifrågakvarande undervisning. Dessa bägge kurser ha således nu införlivats med stadens handelsgymnasium. Fr. o. m. läsåret 1953/1954 har stadens handelsgymnasium, som tidigare var förlagt till Fridhems-gatan 25, helt överflyttats till lokalerna Stigbergsgatan 26.

Under läsåret 1953/1954 omfattar daggymnasiets tvååriga kurs sju parallellavdelningar i första årsklassen och sju i andra, daggymnasiets ettåriga kurs tre parallellavdelningar samt aftongymnaset två parallellavdelningar i vardera andra och fjärde klassen samt en avdelning i vardera första och tredje klassen. Sammanlagda antalet elever utgör i början av angivna läsår 587.

Handelsgymnaset står under uppsikt och ledning av en styrelse, som utgöres av ledamöterna av Stockholms stads lärings- och yrkesskolstyrelse (se sid. 392) samt handelsgymnasiets rektor.

Författningar. K. kung. 5 juni 1953 ang. statsunderstödda handelsgymnasier (Svf 1953: nr 528). Reglemente för Stockholms stads handelsgymnasium, fastställt av k. överstyrelsen för yrkesutbildning 5 febr. 1946 (Kf 1946: nr 25). 1949 års avlöningsreglemente för lärare vid Stockholms stads skolor för yrkesundervisning och vid Stockholms stads handelsgymnasium m. m., antaget av SF 21 dec. 1949, med ändr. (Kf 1949: nr 51, 1950: nr 57, 1951: nr 49, 1952: nr 90, 1953: nr 13). Reglemente för pensionering genom statens pensionsanstalt av vissa icke-statliga befattningshavare (SPA-reglementet) 29 dec. 1949 (Svf 1949: nr 726), med ändr. Övergångsbestämmelser till SPA-reglementet 29 dec. 1949 (Svf 1949: nr 727). Tillämpningsföreskrifter till SPA-reglementet 9 juni 1950 (Svf 1950: nr 359), med ändr. K. kung. 14 juni 1946 ang. resestipendier åt lärare i främmande levande språk vid vissa till yrkesundervisningen hörande läroanstalter (Svf 1946: nr 312), med ändr. K. kung. 5 juni 1953 ang. statlig studiehjälp åt elever vid vissa läroanstalter (Svf 1953: nr 530). K. kung. 28 juni 1946 ang. statsbidrag till skolmåltider (Svf 1946: nr 553), med ändr.

Avlöningar. Vid handelsgymnaset finnas 5 ordinarie och 2 extra ordinarie ämneslärare i moderna språk med handelskorrespondens samt 7 ordinarie och 1 extra ordinarie ämneslärare i företagsekonomi. Dessutom finnas lärare, anställda i reglerad befordringsgång, samt timlärare. För dessa lärare gälla bestämmelserna i ovannämnda kungörelse ang. statsunderstödda handelsgymnasier och ovannämnda avlöningsreglemente.

Stat år 1954. Utgifter: driftbudgeten 1,065,304 kr. (därav engångs 180,000 kr.), kapitalbudgeten, låneanbud i linjen 320,000 kr., inom linjen 250,000 kr.; inkomster: driftbudgeten 463,700 kr.

Styrelse.

*Bergström, E., byråsekreterare, stadsfullm.; *Carlson, K. Sören, ombudsman, stadsfullm.; Edstam, A. M. (Anna-Maja), extra folkskolinspektör, stadsfullm.; Eriksson, Arthur W., metallarbetare, stadsfullm., vice ordf.; Forssell, E. E., direktör (självskr.); Hagström, f. Svensson, Anna M., studierektor, stadsfullm.; *Karls-son, Andreas, förbundsordförande, stadsfullm.; Lundgren, K. A., lönesekreterare; Schött, P. A. R., rektor (självskr.); Tomson, R. V., borgarråd, stadsfullm., ordf.

Suppleanter¹⁾: Ahlm, J. A., metallarbetare; Andersson, Sten S., ombudsman, stadsfullm.; *Carlson, f. Olsson, Elna S. E., fru; *Hamrin, Bell I., kassörska; Larsson, B. M., möbelsnicker; Lysell, J. O. R., direktör; *Örnmar-ker, G. A. E., förste assistent.

Sekreterare.

Flodén, H. T., borgarrådssekreterare (se sid. 123).

Delegerade

för prövning av ansökningar till lediga befattningar, för inköps- och statfrågor, för prövning av ansökningar om befrielse från och nedsättning i terminsavgifter, se sid. 392—393.

Revisorer.

Gemensamma med lärings- och yrkesskolstyrelsen (se sid. 393).

Rektor

tillika ord. ämneslärare (Cb 10).²⁾

Schött, P. A. R.; träffas under terminerna säkrast måndagar 11,30—12 och 18,40—19,50, onsdagar och fredagar 10,30—11.

Ett kanslibiträde, två skolaktmästare.

Lärings- och yrkesskolstyrelsens övriga verksamhet.

Konsulentverksamhet.

Expedition: Bolinders Plan 9, K.; t. 52 65 37, 52 99 11; expeditionstid 8,30—12, 13—16,30, lördagar 8,30—10,30, 11—14.

Enligt stadsfullmäktiges beslut har fr. o. m. den 1 oktober 1944 anställts en konsulent

¹⁾ Betr. ordningen för suppleanternas inträde vid förfall för ledamot, se sid. 392, not 1.

²⁾ Preliminär lönegradsplacering.

Lys

för rådgivning och upplysningsverksamhet i frågor om bosättning och heminredning. Denna verksamhet, som är ett led i styrelsens upplysningsverksamhet på det husliga området, avser närmast att vara till hjälp för de unga, som skola bilda hem, att på förstärkt sätt planlägga och anskaffa hemmens inredning med möbler och annan utrustning, så att de ekonomiska synpunkterna tillgodoses, utan att de praktiska och estetiska kraven behöva eftersättas. Verksamheten utövas dels vid personlig rådgivning, dels i samband med kurser och föreläsningar, som hållas vid skolorna.

Likaledes hava stadsfullmäktige den 23 maj 1945 beviljat medel för anställande fr. o. m. den 1 oktober 1945 av två konsulenter, en i sömnad och en i husligt arbete, vilka skola genom föredrag, demonstrationer, studiecirklar, kurser o. dyl. söka väcka husmödrarnas intresse för hemarbetets rationalisering och organisation. Genom beslut av stadsfullmäktige den 20 december 1948 inrättades ytterligare en konsulenttjänst i husligt arbete fr. o. m. den 1 januari 1949.

Närmaste överinseendet över konsulentverksamheten utövas beträffande sömnadskonsulenten av rektor vid skolorna för sömnad (jfr sid. 399) och beträffande övriga konsulenter av rektor vid skolorna för husligt arbete (jfr sid. 400).

Författningar. Avlöningsreglemente för lärare vid Stockholms stads skolor för yrkesundervisning och vid Stockholms stads handelsgymnasium m. m., antaget av SF 21 dec. 1949, med ändr. (Kf 1949: nr 51, 1950: nr 57, 1951: nr 49, 1952: nr 90, 1953: nr 13). Bestämmer ang. timarvoden, antagna av tjänstenämnden 14 okt. 1953 (Kf 1953: nr 51).

Stat år 1954. Utgifter: driftbudgeten 234,025 kr. (därav engångs 3,582 kr.); inkomster: driftbudgeten 39,120 kr.

Hemkonsulent i sömnad (Ca 24).

Bruzelius, Ulla K.; Bolinders Plan 9, K.; t. 52 99 11; mottagningstid: alla vardagar 9—12 samt efter överenskommelse.

Hemkonsulenter i hemvård och kostfrågor (Ca 24).

Bellander, S. Greta; Swega, Birgit I.; Bolinders Plan 9, K.; t. 52 65 37; mottagningstid: alla vardagar 9—12 samt efter överenskommelse. Ett kanslibiträde.

Konsulent för bosättnings- och heminredningsfrågor (Ca 24).

Arrhenius Beyer, H. Lilly T.; Kungsgatan 78, K.; t. 50 98 11; mottagningstid: måndagar och torsdagar 13—15 och 17,30—19,30; telefonfönd: vardagar 10—15, lördagar 10—14.

En konsulentassistent.

Klädvårdsverksamhet.

Sedan den i Stockholm bildade samarbetskommittén för klädvård hemställt om anslag för klädvårdande verksamhet, beslöt stadsfullmäktige den 7 december 1942 att bevilja dylikt anslag för tiden intill den 1 juli 1943. Sedermera hava stadsfullmäktige beviljat förnyade anslag för fortsättande av verksamheten. Ändamålet med verksamheten är att på bästa sätt tillvarata det textilmaterial, som finnes i landet. Åt lärlings- och yrkesskolstyrelsen har uppdragits att handhåva ledningen och organisationen av verksamheten, som bedrivs i form av systugor. Under styrelsen har en särskild nämnd tillsyn över, att verksamheten bedrivs på lämpligt och effektivt sätt och lämnar förslag till styrelsen rörande verksamheten. Nämnden består av sju för två år utsedda ledamöter, av vilka fem utses av lärlings- och yrkesskolstyrelsen och två av Svenska beklädnadsarbetarförbundet. Därjämte är yrkesskoldirektören och rektor för sömnadsskolorna självskrivna ledamöter i nämnden. Närmaste överinseendet över verksamheten utövas av rektor vid sömnadsskolorna (jfr sid. 399). Angående barnparkering, se nedan.

Systugor äro anordnade vid Drottninggatan 23, öppen alla dagar utom lördagar, dessutom äro anordnade filialer i olika stadsdelar (jfr Utl. 1942: nr 384).

Stat år 1954. Utgifter: driftbudgeten 110,843 kr. (därav engångs 200 kr.); inkomster: driftbudgeten 8,000 kr.

Nämnd.¹⁾

Tomson, R. V., borgarråd, stadsfullm., ordf.; direktören (självskr.); rektor för sömnadsskolorna (självskr.); **Arrhenius Beyer, H. Lilly T.,** konsulent, **Frodell, f. Stenbeck, Signe A. M.,** fru, **Johnson, f. Karlsson, E. M. Viktoria,** fru (utsedda av lärlings- och yrkesskolstyrelsen); **Brandt, f. Jansson, Maria F.,** ombudsman, **Strömberg, A. G. Y.,** ombudsman (utsedda av Svenska beklädnadsarbetarförbundet).

Expediton: Drottninggatan 23, C.; t. 10 76 90.

Yrkeslärare (Ca 23).

Wikander, Ulla M.; t. 10 76 90.

Barnparkering.

I syfte att bereda möjlighet även för husmödrar med barn att besöka sömnadskurserna för hemmets behov (se sid. 400) och systugorna (se ovan) finnas under dagtid anordnade barnparkeringar, där särskilt anställda barnvakter hava uppsikt över barnen.

Stat år 1954. Utgifter: driftbudgeten 26,072 kr.; inkomster: driftbudgeten 3,500 kr.

¹⁾ Se not 2 å sid. 397.

Stockholms stads biblioteksnämnd.

Biblioteksnämnden.

Sveavägen 73, (postadress: Odengatan 53, Va.; postgirokonton nr 57800); t. 23 66 00 (växel).

Stadsfullmäktige beslöt den 23 april 1923 att inrätta Stockholms stads biblioteksstyrelse. Den trädde i verksamhet i juni s. å. I samband med omorganisationen av kommunalförvaltningen år 1940 ändrades styrelsens namn till *Stockholms stads biblioteksnämnd*.

Enligt sin instruktion skall biblioteksnämnden handhåva förvaltningen av stadsbiblioteket och därmed sammanhängande ärenden rörande stadens biblioteksväsen ävensom de övriga angelägenheter, vilkas vård av stadskollegiet åt nämnden överlämnas. Det åligger nämnden att inom sitt förvaltningsområde lämna stadsfullmäktige, stadskollegiet, vederbörande borgarråd, stadskansliet och stadens nämnder det biträde, som av dem åskas. Vidare har nämnden numera att avgiva yttranden över ansökningar om bidrag av stadens medel till enskilda biblioteks-, föreläsnings- och folkbildningsanstalter. Dyliga anslag uppföras å biblioteksnämndens stat. (Beträffande dessa institutioner, se avd. 4.)

Biblioteksnämnden består av, förutom ordförande, som utses av stadskollegiet bland borgarråden, fyra andra ledamöter, vilka jämte fyra suppleanter väljas av stadsfullmäktige för två år i sänder. Nämnden utser årligen inom sig en vice ordförande. Nämnden biträdes vid förvaltningen av stadens biblioteksväsen av stadsbibliotekarien, som är chef för stadsbiblioteket. Stadsbibliotekarien äger närvara vid nämndens sammanträden och deltaga i överläggningarna med rätt att därvid framställa förslag samt få sin mening antecknad till protokollet.

Instruktion. Instruktion för Stockholms stads biblioteksnämnd, fastställd av ÖA 20 nov. 1940 (Kf 1940: nr 57).

Stat år 1954. Utgifter: driftbudgeten 4,650,286 kr. (därav engångs 377,200 kr.); inkomster: driftbudgeten 287,900 kr.

Biblioteksnämndens ledamöter.

Ordförande

(utsedd av stadskollegiet).

Tomson, R. V., borgarråd, stadsfullm.; t. 540500 (växel); träffas i rådhuset alla vardagar efter överenskommelse.

Vice ordförande.

*Månsson, O. P., f. d. instruktör.

Övriga ledamöter.

Gullmar, Ebba, föreståndare.

Petersson, A. G., redaktör.

*Steenberg, K. J. E., f. d. folkskolinspektör.

Suppleanter.¹⁾

Andersson, Sten S., ombudsman, stadsfullm.

*Eeg-Olofsson, A. O. C., skolchef, stadsfullm.

Rosén, Ingrid M., folkskollärare.

*Wijk, Margit B., bibliotekarie.

Delegerade för bokinköpen.

Tomson, R. V.; Månsson, O. P.

Sekreterare.

Stadsbibliotekarien (se sid. 408).

Revisorer.

Gemensamma för folkskoledirektionen m. fl. (se sid. 363).

Stadsbiblioteket.

Adresser, telefoner och expeditionstider: se nedan.

Frågan om inrättande av ett stadsbibliotek i Stockholm framfördes första gången i en hos stadsfullmäktige år 1909 väckt motion om centralisering av huvudstadens biblioteksväsen genom upprättande av ett kommunalt centralbibliotek med filialer i olika delar av staden. En av

¹⁾ Enligt nämndens beslut skola vid förfall för nämndens ledamöter suppleanterna inträda i följande ordning: för ordföranden suppleanterna fröknar Rosén och Wijk, hrr Eeg-Olofsson och Andersson, för vice ordföranden suppleanterna hrr Eeg-Olofsson och Andersson, fröknar Rosén och Wijk, för ledamoten fröken Gullmar suppleanterna hrr Andersson och Eeg-Olofsson, fröknar Rosén och Wijk, för ledamoten hr Petersson suppleanterna fröknar Rosén och Wijk, hrr Eeg-Olofsson och Andersson samt för ledamoten hr Steenberg suppleanterna fröknar Rosén och Wijk, hrr Andersson och Eeg-Olofsson.

BiN

stadsfullmäktige år 1910 för frågans utredning tillsatt kommitté avgav år 1912 (Bih. 1912: nr 158) ett detaljerat förslag till upprättande av ett kommunalt centralbibliotek med filialbibliotek samt hemställde, att stadsfullmäktige ville anvisa den då förestående utdelningen ur Forsgrénka fonden till byggnad för ett stadsbibliotek i enlighet med förslaget. Sedan emellertid utdelningen ur Forsgrénka fonden disponerats på annat sätt och ett förslag att till hufvudstaden av minnet av stadsfullmäktigeinstitutionens i Stockholm 50-åriga tillvaro år 1913 anvisa 100,000 kr. till inrättande av ett centralbibliotek för hufvudstaden icke kunde förverkligas, låg frågan nere till år 1915, då, i samband med påtänkt nybyggnad för Stockholms borgarskola, förslag väcktes om att i en sådan byggnad, avsedd att uppföras för genom lotteri anskaffade medel, inrymma även kommunalt centralbibliotek och gymnastikhus. Med gillande av planen beslöt stadsfullmäktige år 1916 att för ändamålet upplåta tomt i kv. Träskfloden i hörnet av Karlavägen och Birger Jarlsgatan. År 1918 beslöt emellertid styrelsen för »Knut och Alice Wallenbergs stiftelse» att till uppförande av ett Stockholms stadsbibliotek bidraga med ett belopp av en miljon kr., under förutsättning bl. a. att till samma ändamål ansloges de för utdelning från Forsgrénka fonden tillgängliga medlen samt att stadsfullmäktige upplåte sådan tomt, att byggnaden kunde uppföras fristående och med utrymme för eventuellt behöfvig tillbyggnad. På grund av detta erbjudande uppdrogo stadsfullmäktige år 1918 åt en kommitté att uppgöra förslag till byggnad för ett stadsbibliotek samt att i övrigt förbereda ärendet. År 1920 beslöt stadsfullmäktige dels att mottaga den erbjudna donationen å en miljon kr., dels att för stadsbiblioteket upplåta tomtutrymme av angiven beskaffenhet, dels ock att till uppförande av stadsbiblioteket anslå den till utdelning disponibla avkastningen av Forsgrénka fonden (575,000 kr.) jämte därå sedan 1918 upplupna räntor. Stadsbibliotekskommittén avgav år 1922 (Bih. 1921: nr 51) ett förslag om upprättande av ett stadsbibliotek samt vissa andra anordningar i fråga om Stockholms biblioteksväsen. Sedan av ekonomiska skäl en avsevärd reduktion av kommitténs förslag företagits, framlade stadskollegiet för stadsfullmäktige det sålunda överarbetade förslaget och hemställde samtidigt, att en del av 1923 års utdelningar ur Forsgrénka fonden skulle anslås till stadsbibliotekets uppförande. Då emellertid detta förslag ej vann stadsfullmäktiges bifall, ställde »Knut och Alice Wallenbergs stiftelse» på vissa villkor till förfogande ett ytterligare belopp av intill 130,000 kr. för stadsbiblioteksbyggnadens uppförande enligt föreliggande förslag. I samband med mottagandet av den erbjudna donationen beslöt stadsfullmäktige den 23 april 1923 att tillsätta en särskild biblioteksstyrelse (se ovan). Den 17 december 1923 beslöt stadsfullmäktige dels att för det beslutade stadsbiblioteket ställa

till biblioteksstyrelsens förfogande erforderligt tomtutrymme i dåvarande kv. Bryggpannan i hörnet av Sveavägen och Odengatan, dels uppdraga åt biblioteksstyrelsen att, med användning av härför förut anvisade medel, å denna plats uppföra huvudbyggnad för stadsbiblioteket i enlighet med av biblioteksstyrelsen framlagt förslag (se Utl. 1923: nr 364 och 365).

Då de anvisade donationsmedlen sedermera på grund av stegrad byggnadskostnader visade sig ej förslå till täckande av kostnaderna för biblioteksbyggnadens uppförande, beslöt stadsfullmäktige den 4 maj 1925, att för ändamålet finge disponeras 1926 och 1927 års behållna avkastning av B. A. Danelii donationsfond till ett belopp av sammanlagt högst 250,000 kr.

Stadsbiblioteket öppnades för allmänheten den 2 april 1928.

Med hänsyn till biblioteksverksamhetens hastigt växande omfattning och därav framkallat ökat lokalbehov beslöt stadsfullmäktige den 16 mars 1931 anvisa 364,000 kr. till stadsbiblioteksbyggnadens tillbyggnad med en fjärde flygel. Tillbyggnaden har efter hand som lokalerna blevo färdiga tagits i bruk under senare delen av år 1932.

Enligt stadsbibliotekskommitténs förslag borde stadsbiblioteket övertaga hela folkbiblioteksverksamheten i staden. Därvid förutsattes, att från staden utgående bidrag till förutvarande folkbibliotek skulle indragas, i den mån den kommunala biblioteksverksamheten ingångsattes, ävensom att, därest överenskomelser därom kunde träffas, dessa bibliotek skulle överlämnas sina bokbestånd till stadsbiblioteket, vilket eventuellt även skulle övertaga vissa församlingsbibliotek. Säsom ersättning för de sålunda upphörda biblioteken skulle stadsbiblioteket i olika delar av staden inrätta filialer, varjämte dylika även skulle inrättas i sådana trakter av staden, där förut ingen biblioteksverksamhet bedrivits.

Denna plan har i huvudsak följts. Under åren 1927—1930 hava sålunda med stadsbiblioteket införlivats följande förut av staden understödda biblioteks boksamlingar (med det bokbestånd, som nedan för varje särskilt bibliotek angives) nämligen

folkbildningsförbundets bibliotek (ca 22,000 band), Stockholms arbetarbiblioteksförbunds bibliotek (ca 43,000 band), Stockholms läsesalong (ca 14,000 band), Stockholms barn- och ungdomsbibliotek (ca 8,500 band), arbetarnes bildningsförbunds Stockholmsavdelnings bibliotek (ca 1,800 band), Gustav Vasa församlingsbibliotek (ca 17,000 band), Katarina församlingslänbibliotek (ca 9,000 band), Bromma folkbibliotek (ca 4,000 band), Adolf Fredriks församlingsbibliotek (ca 12,200 band), Enskede biblioteksförnings bibliotek (ca 1,300 band) (vilket sistnämnda ej varit understött av staden), Östermalms församlings bibliotek (ca 15,500 band), Värtabiblioteket (ca 6,000 band), Kungsholmens församlings bibliotek (ca 22,300 band), Mälarhöjdens

folkbibliotek (ca 1,500 band) och Storkyrkoförsamlingens bibliotek (ca 5,400 band). Sammanlagt har alltså stadsbiblioteket från nämnda bibliotek övertagit ca 183,200 band. Av de angivna bokbestånden har emellertid vid revision i samband med överlåtelsen utgallrats ett mycket stort antal volymer.

I stället för dessa upphörda bibliotek (rörande vilkas tidigare verksamhet m. m. hänvisas till 1927—1930 års kommunalkalendrar) har stadsbiblioteket i olika stadsdelar inrättat filialer, en del öppna större delen av dagen och bestående av både utlånings- och läsrumsavdelningar såväl för vuxna som för barn och ungdom, andra åter öppna blott vissa timmar i veckan och i regel utan lärum. Å filialerna kunna böcker lånas ej endast ur deras eget bokbestånd utan även från huvudbiblioteket.

Under hösten 1927 och våren 1928 öppnades dels tvänne filialer å Södermalm, en Götgatan 48 (senare 68) och en Hornsgatan 110—112 (sedermera flyttad till Hornsgatan 78), samt en filial å Norrmalm, Barnhusgatan 18 (arbetarbibliotekets förutv. lokal), sedermera flyttad till Bryggargatan 12 B, dels även mindre filialer i Aspudden (arbetarbibliotekets förutv. filial), Älvsjö (arbetarnas bildningsförbunds förutv. filial; nya lokaler 1930 och 1936) och Enskede (nya lokaler 1934) samt i Älvik (nya lokaler 1940), Bällsta och vid Bromma kyrka (förutv. Bromma folkbiblioteks lokaler). Under år 1928 upprättades vidare en mindre filial i Örby. Den 1 januari 1929 öppnades en filial å Östermalm, Sturegatan 38 (Östermalms församlingars biblioteks förutv. lokal), och en vid Värtan (Värtabibliotekets förutv. lokal). I februari 1929 öppnades en mindre filial vid Liljeholmen och i maj samma år en filial på Lilla Essingen, sedermera flyttad till folkskolan på Stora Essingen. I början av år 1930 ha ytterligare upprättats en större filial, förlagd till Kungsholmen (Kungsholmens församlingars biblioteks förutv. lokal), år 1934 flyttad till Hantverkargatan 73, samt tre mindre filialer, förlagda till resp. Älsten, Sandvik och Mälärhöjden. Filialen vid Bryggargatan nedlades år 1934, då även den tillfälliga utlåningslokalen i Sandvik indrogs och under år 1935 nedlades filialen på Liljeholmen. I september 1935 öppnades en avdelning för vuxna och en för ungdom och barn vid Ängby folkskola, varvid filialen vid Bromma kyrka nedlades. Den 1 november 1937 öppnades en avdelning för vuxna i Gamla staden, Tyska Stallplan 2 samt den 6 december en filial i Örby (utlåningsstationen i Örby nedlades 1936). Den 4 december 1939 flyttades filialen Götgatan 68 till lokaler i Forsgrénas medborgarhuset. I Gröndal öppnades den 9 oktober 1944 en ny filial för vuxna låntagare och en för ungdom och barn. År 1945 upprättades filialer för ungdom och barn i Hammarby, Riksby och Hägerstensåsens folkskolor. År 1946 flyttades filialen på Östermalm till nya lokaler i Gärdesskolan, samt upprättades i Midsommarkransen en ny

filial för vuxna och i Skanskvarns folkskola en avdelning för ungdom och barn. År 1947 öppnades avdelningar för ungdom och barn i Årsta, Västberga och Abrahamsbergs folkskolor och år 1948 en filial i Gubbängen för vuxna och ungdom, samt en ungdoms- och barnavdelning i Långbrodals folkskola; Aspuddens ungdoms- och barnavdelning överflyttades samma år till nya lokaler i folkskolan. Den 1 januari 1949 övertogos vid inkorporeringen av Spånga biblioteken i Bromsten och Solhem, samt öppnades nya ungdomsavdelningar i Fredhälls och Björk Hagens folkskolor. Den 1 september 1950 öppnades i Kärrtorp en ny filial för vuxna låntagare. En filial för vuxna öppnades den 1 januari 1951 i Hässelby och en avdelning för ungdom och barn den 1 oktober samma år i Ulvsunda. Den 2 november 1953 öppnades en avdelning för vuxna i Årsta. Den 2 februari 1953 påbörjades en försöksverksamhet med bokbuss.

I de flesta av filialerna finnes utom avdelningen för vuxna en särskild ungdoms- och barnavdelning. Samarbeta med folkskolornas lärjungebibliotek påbörjades vid årsskiftet 1933/1934 då skol-, ungdoms- och barnbiblioteken i Älsten och Essingen erhöilo gemensamma lokaler och gemensamt bokbestånd i respektive folkskolebyggnader. Vid 1945 års slut voro åtta sådana bibliotek i verksamhet, nämligen utom i Älsten och Essingen i folkskolorna i Mälärhöjden, Enskede, Norra Ängby, Hammarby, Riksby och Hägerstensåsen. Då erfarenheterna av samarbetet inom dessa bibliotek voro gynnsamma och då dessutom det allt omfångsrikare skolbyggnadsprogrammet förverkligande skulle medföra att ytterligare ett stort antal skol- och ungdomsbibliotek komme att få gemensamma lokaler i de planerade skolorna, beslöte stadsfullmäktige på hemställan av folkskoledirektionen och biblioteksnämnden, att samarbete skulle fr. o. m. år 1946 utsträckas att omfatta samtliga befintliga och planerade skol- och ungdomsbibliotek. I sina huvuddrag innebär organisationen att i alla nya skolor upprättas skolbibliotek, som, om så anses behöfligt, utökas till barn- och ungdomsbibliotek. Äldre skolbibliotek ävensom barn- och ungdomsavdelningar fortbestå, men sammanslås om så av lokala och andra skäl låter sig göra. Bokbestånden i de äldre skolbiblioteken renoveras och omklassificeras. Folkskoledirektionen inreder och tillhandahåller hyresfritt lokaler i folkskolorna; bokansaffningen och det bibliotekstekniska arbetet ombesörjes av biblioteksnämnden. Biblioteken hållas öppna på särskilda för skolornas elever avsedda tider under ledning av skolbibliotekarierna, vilka utses och avlönas av folkskoledirektionen. År skolbiblioteket förenat med ett ungdomsbibliotek hålles det öppet även på kvällarna men då med personal från stadsbiblioteket. För bokurvalet svarar en bok i n ö p s k o m m i t t é, i vilken stadsbibliotekarierna är självskrivna ordförande. Folkskoledirektionen utser fyra ledamöter bland skol-

BIN

bibliotekarierna och biblioteksnämnden likaledes fyra, av vilka förste bibliotekarien för skol-, barn- och ungdomsbiblioteken är sekreterare.

För närvarande finnas 66 centrala skolbibliotek, av vilka 24 äro förenade skol-, barn- och ungdomsbibliotek (ett av de senare kan för närvarande på grund av lokalförhållandena dock icke hållas öppet på kvällarna).

Bokbeståndet i samtliga till stadsbiblioteket hörande bibliotek utgjorde den 1 januari 1953 sammanlagt 759,163 band (dessutom 697 hyllmeter okatalogiserade deponerade böcker). Accessionen under år 1952 uppgick till 31,572 band, medan 22,281 band utrangerades. Hela antalet inskrivna låntagare var vid 1952 års slut 136,852 (därunder året nyinskrivna 19,999, omskrivna 28,554). Under år 1952 uppgick antalet besök i biblioteken till 1,707,061, varav 264,000 i huvudbibliotekets tidnings- och tidskriftsrum, och antalet boklån till 2,692,742.

Bokbeståndet vid Stockholms folkskolors lärjungebibliotek utgjorde den 1 januari 1953 278,366 band. Accessionen under år 1952 uppgick till 37,061 band, medan 14,855 band utrangerades.

Stadsbiblioteket hålles kostnadsfritt öppet för alla, såväl vuxna som ungdom och barn. I huvudbiblioteket samt i de filialer, där särskild ungdoms- och barnavdelning finnes, är åldersgränsen för tillträde till vuxnas avdelning i regel 16 år. Rätt till avgiftsfria hemlån ha alla i staden mantalsskrivna personer och, oavsett mantalsskrivningsorten, dels personer, som äro anställda i Stockholms stads tjänst eller av staden uppbära pension, jämte hemmavarande familjemedlemmar, dels lärare och elever vid i Stockholm befintliga undervisningsanstalter. Personer i övrigt, som äro mantalsskrivna i Stockholms förortsområde (se kommunalkalendern 1933, sid. 484), kunna mot erläggande av en årsavgift av 3 kr. erhålla rätt till hemlån.

På sjukhusdirektionens förslag beslöt stadsfullmäktige den 14 december 1936 upprättandet av ett patientbibliotek fr. o. m. år 1937 vid S:t Eriks sjukhus, att skötas genom biblioteksnämndens förorg och utgörande det första ledet i en planerad organisation av sådana bibliotek vid vissa av stadens sjukhus. Under år 1938 upprättades ett liknande bibliotek vid S:t Görans sjukhus, med 1945 års ingång ett vid Södersjukhuset och fr. o. m. år 1952 ett vid Beckomberga och ett vid Långbro sjukhus.

Författningar. Reglemente för Stockholms stadsbibliotek, fastställt av biblioteksstyrelsen 18 jan. 1929 (Kf 1929: nr 32), med ändr. Instruktion för stadsbibliotekarierna, fastställd av biblioteksstyrelsen 24 nov. 1925.

Stadsbibliotekarie (B 16).

Gierow, K. A., (förordn. t. o. m. ^{31/10} 1959); t. 23 66 00; mottagningstid: 11—12 (utom lördagar).

Förste bibliotekarier (32).

Åkerman, O. B.; Löfgren, A. F.; Ahlstedt, V. G.; mottagningstider: 11—12 (utom lördagar).

Bibliotekarier (27).

Gavelius, G. L. Elisabet (se sid. 409); Berggren, A. K. Elisabeth (se sid. 409); Waldner, A. O. T. (se sid. 409); Ljungdal, A. G. (se sid. 409); Hede, A. Brita (se sid. 409); Hulth, C. J.; Edlund, G. E. J. G.; Ericsson, A. M. (Anna-Greta) (se sid. 409); en vakant, *tf.* Lindmark, M. Vera D.

Förste biblioteksamanuenser (25).

Tre vakanta, *tf.* Löfgren, f. Norinder, E. Elisabet, *tf.* Berthelson, S. H., *tf.* Hedlund, E. Brita.

Biblioteksamanuenser (23).

Löfgren, f. Norinder, E. Elisabet, *tjl.* (se ovan); Berthelson, S. H., *tjl.* (se ovan); Hedlund, E. Brita, *tjl.* (se ovan); Lundgren, I. M. S. (Maj); Olsson, Karin E.; Jonsson, J. P.; Mårtensson, Hanna E.; Wikström, K. G. F.; Bock, Elsa E. C.; Asplund, K. E. Marianne; Berglund, Ann-Marie E.

Förste kammarskrivare (23).

Hierta, B.

Förste biblioteksassistenter (21).

Bennet, G. Elisabeth; Ringenson, Eva A. E.; Artzell, f. Ohlson, Ola I. M.; Lychou, S. Gudrun; Setterwall, Sigrid B. H.; Olenius, f. Söderström, Elsa V.; Cronvall, f. Lindbom, Britta I.; Lindmark, M. Vera D., *tjl.* (se ovan); Nehrman, Elisabeth; Sjöberg, Signe A. B. (se sid. 410); Fried, Cecilia; Elgenstierna, U. S. (Ulla); Töngren, f. Lind, Disa E.; Berglund, A. L. (Nan); Bylund, Barbro A.; Tallmark, Gunhild E.

Biblioteksassistenter (19).

Johnsson, Lilly M. S.; Ullberg, Sigrid H.; Kraft, Greta M.; Enberg, Brita M.; Weclawicz, f. Berglöf, Birgitta; Lamm, Margit S.; Törnquist, f. Edman, Maj M.; Nyland, Ingrid; Ljungberg, Eva F.; Lagerkranz, Gertrud H. E.; Lundberg, f. Serboni, Else; Nyström, O. A. (se sid. 409, 412); Puke, H. E.; Södergren, H. Anne-Marie C. (se sid. 412); Wieselgren, Ingegerd; Banefelt, N. O. D. (se sid. 412); Sterner, F. O. R. (se sid. 411); Widner, L. N.-M.; Hagström, Margit G. E.; Åberg, f. Widell, Ulrika E. M.; Montgomery, E. Margareta; Thorén, Karin G.; Söderblom, f. Maniette, Harriette; Wirström, f. Stilow, Margit D. A. (se sid. 412); Hagar, f. Lehtman, Silva; Schönberg, f. Rudnicka, Ann-Marie; Lindstedt, G. T.; Kuick, f. Ahlberg, Anna-Carin; Örvig, f. Meirowitz, Mary R.; en vakant.

Fem kontorsskrivare, nio kanslibiträden, tjugu kontorsbiträden, timavlönad personal.

Övervaktmästare (16).**Kastling, S. O.**

En *förste maskinist*, en *förste bokbindare*, en *bokbindare*, en *hantverkare*, en *förste expeditionsvakt*, fem *expeditionsvakter*, en *telefonist*, tjugutre *biblioteksbiträden*, sex *bokbinderibiträden*, *timavlönad personal*.

Utlåningsexpeditioner.**Huvudbiblioteket.**

Sveavägen 73 (postadress: Odengatan 53, Va.); t. 23 66 00 (växel); tel. efter växels stängning kl. 16,30, se telefonkatalogen.

Biblioteket är öppet för allmänheten å följande tider:

avd. för vuxna: vardagar utom lördagar 10,30–20,30, lördagar 10,30–17;

ungdoms- och barnavd.: vardagar utom lördagar 14–20, lördagar 14–17.

Under sommaren har huvudbiblioteket öppet å tider, som där finnas anslagna.

I stadsbibliotekets huvudbyggnad inrymmas bl. a. en stor utlåningshall, som upptar större delen av byggnadens mittparti, fem andra utlånings- och läsesalar, tidskriftsrum, tidningsrum, en ungdoms- och barnavdelning med utlånings- och läsrum, »sagorum», bokmagasin, personalrum m. m.

Huvudbibliotekets bokbestånd uppgick vid 1953 års ingång till 262,823 band. Till denna siffra komma ytterligare från huvudbiblioteket till de olika filialerna utsända vandringssbibliotek.

Föreståndare.**Waldner, A. O. T.**, bibliotekarie (se sid. 408);**Ericsson, A. M.** (Anna-Greta), bibliotekarie (se sid. 408).**Filialer.**

Under sommaren ha filialerna öppet å tider, som där finnas anslagna.

Filial 1.

Forsgrénska medborgarhuset, Medborgarplatsen, Sö.; t. 40 04 93 (utlåningsexp. för vuxna), 40 04 83 (upplysningen), 41 19 70 (ungdoms- och barnavd.).

Filialen är öppen för allmänheten å följande tider:

avd. för vuxna: vardagar utom lördagar 10,30–20,30, lördagar 10,30–17;

ungdoms- och barnavd. å samma tider som huvudbibliotekets ungdoms- och barnavd. (se ovan).

Bokbestånd: c:a 75,900 band.

Föreståndare.**Ljungdal, A. G.**, bibliotekarie (se sid. 408); t. 42 55 13.**Filial 2.**

Hornsgatan 78, Sö.; t. 40 13 08 (utlåningsexp. för vuxna), 44 44 57 (ungdoms- och barnavd.).

Filialen är öppen för allmänheten vardagar utom lördagar 14–20,30, lördagar 13–17; ungdoms- och barnavd. å samma tider som huvudbibliotekets ungdoms- och barnavd. (se ovan).

Bokbestånd: c:a 41,850 band.

Föreståndarinna.**Hede, A. Brita**, bibliotekarie (se sid. 408).**Filial 4.**

Banérgatan 58 och 60, Ö.; t. 62 72 16 (avd. för vuxna), 62 72 26 (ungdoms- och barnavd.).

Filialen är öppen för allmänheten vardagar utom lördagar 13–20,30, lördagar 13–17; ungdoms- och barnavd. å samma tider som huvudbibliotekets ungdoms- och barnavd. (se ovan).

Bokbestånd: c:a 57,900 band.

Föreståndarinna.**Gavelius, G. L. Elisabet**, bibliotekarie (se sid. 408); t. 62 72 17.**Filial 6.**

Hantverkargatan 73, K.; t. 50 41 22 (utlåningsexp. för vuxna), 53 74 38 (ungdoms- och barnavd.).

Filialen är öppen för allmänheten vardagar utom lördagar 14–20,30, lördagar 13–17; ungdoms- och barnavd. å samma tider som huvudbibliotekets ungdoms- och barnavd. (se ovan).

Bokbestånd: c:a 47,600 band.

Föreståndarinna.**Berggren, A. K. Elisabeth**, bibliotekarie (se sid. 408); t. 53 74 24.**Filial 7.**

Tyska Stallplan 2, C.; t. 11 69 02; expeditionstid: måndagar, tisdagar, onsdagar och torsdagar 17,30–20,30, lördagar 14–17.

Bokbestånd: c:a 9,400 band.

Föreståndare.**Nyström, O. A.**, biblioteksassistent (se sid. 408 och 412).

BiN

Filial 9.

Fredhålls skola, Rålambsvägen 28, K.; t. 51 06 10; endast ungdoms- och barnavd.; filialen är öppen för allmänheten å samma tider som huvudbibliotekets ungdoms- och barnavd. (se ovan).

Bokbestånd: ca 8,200 band.

Föreståndarinna.

Sjöberg, Signe A. B., förste biblioteksassistent (se sid. 408).

Filial A 1.

Avdelningen för vuxna: Erik Segersällsvägen 1, Hägersten; t. 45 02 65; expeditionstid: vardagar utom lördagar 18—20,30, därjämte måndagar och lördagar 14—16.

Bokbestånd: ca 11,000 band.

Föreståndarinna.

Vakant.

Ungdoms- och barnavdelningen: Aspudens skola, Blommensbergsvägen 166, Hägersten; t. 45 00 63; expeditionstid: vardagar utom lördagar 18—20, lördagar 14—16.

Bokbestånd: ca 4,000 band.

Föreståndarinna.

Modin, f. Bagge, M. (Lillebil).

Filial A 2.

Telefonvägen 18, Hägersten, t. 45 85 20; endast avd. för vuxna; expeditionstid: vardagar utom lördagar 18—20,30, därjämte måndagar 12—14.

Bokbestånd: ca 11,400 band.

Föreståndarinna.

Mollstedt, f. More, Karin E.

Filial A 3.

Mälarhöjdens skola, Lugntorpsvägen 2, Hägersten; t. 46 10 70; expeditionstid: måndagar, onsdagar och fredagar 18.30—20.30, därjämte onsdagar 14—16; ungdoms- och barnavd. måndagar, onsdagar och fredagar 18—20, därjämte onsdagar 14—16.

Bokbestånd: ca 12,100 band.

Föreståndarinna.

Byström, f. Sirovitsch, Lise.

Filial A 4.

Avdelningen för vuxna: Gröndalsvägen 16, Sv.; t. 45 55 29; expeditionstid: måndagar, onsdagar och fredagar 18.30—20.30.

Bokbestånd: ca 5,300 band.

Föreståndarinna.

Almgrén, Ingrid B. K.

Ungdoms- och barnavdelningen: Lörholmsvägen 85, Sv.; t. 19 18 39; expeditionstid: måndagar, onsdagar och fredagar 17—20.

Bokbestånd: ca 3,300 band.

Föreståndarinna.

Wrenby, Lillemor.

Filial A 5.

Hägerstensåsens skola, Sedelvägen, Hägersten; t. 45 63 84; endast ungdoms- och barnavd.; expeditionstid: måndagar, onsdagar och fredagar 18—20.

Bokbestånd: ca 2,250 band.

Föreståndarinna.

von Zweigbergk, f. Lindblom, Brita M.

Filial A 6.

Avdelningen för vuxna: Årstaplan 5, Johanneshov; t. 18 29 03; expeditionstid: vardagar utom lördagar 18—20,30, därjämte onsdagar 14—16.

Bokbestånd: ca 6,200 band.

Föreståndarinna.

Carlsson, f. Moquist, Britta V.

Ungdoms- och barnavdelningen: Årsta skola, Hjälmarsvägen 16, Johanneshov; t. 45 85 30; endast ungdoms- och barnavd.; expeditionstid: måndagar, tisdagar, torsdagar och fredagar 18—20.

Bokbestånd: ca 3,150 band.

Föreståndarinna.

Sandström, f. Andersson, E. A. M. (Anna-Greta).

Filial A 7.

Västberga skola, Klensmedsvägen 2, Hägersten; t. 45 85 31; endast ungdoms- och barnavd.; expeditionstid: måndagar, onsdagar, torsdagar och fredagar 18—20.

Bokbestånd: ca 3,550 band.

Föreståndarinna.

Kvarnfors, Kerstin C.

Filial A 8.

Långbrodals skola, Västerängsvägen 19, Älvsjö; t. 47 32 01; endast ungdoms- och barnavd.; expeditionstid: måndagar, onsdagar, torsdagar och fredagar 18—20.

Bokbestånd: ca 3,900 band.

Föreståndarinna.

Biäre Roström, E. M. (Greta).

Filial B 1.

Kommunalhuset, Alvik, Bromma; t. 25 96 92; expeditionstid: vardagar utom lördagar 18—20,30, därjämte onsdagar 13—15 och lördagar 14—16; ungdoms- och barnavd. vardagar utom lördagar 18—20, därjämte onsdagar 13—15.

Bokbestånd: c:a 16,700 band.

Föreståndarinna.

Vakant.

Filial B 2.

Skolan, Bällstalund (postadress: Mariehäll); t. 28 30 22; expeditionstid: tisdagar och fredagar 18—20.

Bokbestånd: c:a 4,000 band.

Föreståndare.

Bergquist, J. A., f. d. folkskollärare.

Filial B 3.

Riksby skola, Riksbyvägen, Bromma; t. 25 02 45; endast ungdoms- och barnavd.; expeditionstid: måndagar, tisdagar och fredagar 18—20.

Bokbestånd: c:a 3,350 band.

Föreståndarinna.

Vakant.

Filial B 4.

Ålstens skola, Nyängsvägen 72—80 (mitt för Ålstensgatan), Bromma; t. 25 33 45; expeditionstid: vardagar utom lördagar 18—20,30, därjämte onsdagar och lördagar 14—16; ungdoms- och barnavd. vardagar utom lördagar 18—20, lördagar 14—16.

Bokbestånd: c:a 19,100 band.

Föreståndare.

Sterner, F. O. R., biblioteksassistent (se sid. 408).

Filial B 5.

Abrahamsbergs skola, Gustav III:s Väg, Bromma; t. 25 54 49; endast ungdoms- och barnavd.; expeditionstid: måndagar, tisdagar, torsdagar och fredagar 18—20.

Bokbestånd: c:a 3,600 band.

Föreståndarinna.

Larsson, f. Koraen, Ewa G.

Filial B 6.

Essingens skola, Essingestråket 24, K.; t. 53 28 33; expeditionstid: vardagar utom lördagar 18,30—20,30; ungdoms- och barnavd. måndagar, tisdagar, torsdagar och fredagar 18—20.

Bokbestånd: c:a 11,550 band.

Föreståndarinna.

Håkansson, f. Olsson, Irma V.

Filial B 7 och B 8.

Ängby norra skola, Vultejusvägen 20, Bromma; t. 37 07 50; expeditionstid: vardagar utom lördagar 18,30—20,30; ungdoms- och barnavd. vardagar utom lördagar 18—20.

Bokbestånd: c:a 15,000 band.

Föreståndarinna.

Nordenskjöld, f. Welander, Eva.

Filial B 9.

Ullsunda skola, Johannesfredsvägen, Bromma; t. 25 55 58; endast ungdoms- och barnavd.; expeditionstid: måndagar, torsdagar och fredagar 18—20.

Bokbestånd: c:a 2,050 band.

Föreståndarinna.

Wichman, f. Åkermark, Eva A. A.

Filial C 1.

Johan Skyttes Väg 202, Älvsjö; t. 47 18 61; expeditionstid: måndagar, tisdagar, onsdagar och fredagar 18—20,30; ungdoms- och barnavd. måndagar, onsdagar och fredagar 18—20.

Bokbestånd: c:a 12,600 band.

Föreståndarinna.

Tengbom, S. E. (Elsa), f. d. förste biblioteksassistent.

Filial C 3.

Örby skola, Älvsjö; t. 47 02 30; expeditionstid: måndagar, onsdagar och fredagar 18—20,30; ungdoms- och barnavd. tisdagar och fredagar 18—20.

Bokbestånd: c:a 9,650 band.

Föreståndarinna.

Björk, Maj-Britt L.

Filial E 1.

Enskede skola, Stockholmsvägen 30, Enskede; t. 49 24 11; expeditionstid: vardagar utom lördagar 18—20,30, därjämte

BiN

onsdagar och lördagar 14—16; ungdoms- och barnavd. vardagar utom lördagar 18—20, därjämte måndagar och lördagar 14—16.

Bokbestånd: c:a 19,700 band.

Föreståndarinna.

Södergren, H. Anne-Marie C., biblioteksassistent (se sid. 408).

Filial E 2.

Avd. för vuxna: Vikstensvägen 2, Johannesshov; t. 59 57 29; expeditionstid: måndagar, onsdagar och fredagar 18—20,30.

Bokbestånd: c:a 5,550 band.

Föreståndare.

Gunnarson, G. J., redaktör.

Ungdoms- och barnavd.: Hammarbyhöjdens skola, Finn Malmgrens Väg 9, Johannesshov; t. 48 23 41; expeditionstid: måndagar, tisdagar, torsdagar och fredagar 18—20.

Bokbestånd: c:a 3,550 band.

Föreståndarinna.

Wirström, f. Skilow, Margit D. A., biblioteksassistent (se sid. 408).

Filial E 3.

Skanskvarns skola, Gullmarsvägen 60, Johannesshov; t. 49 50 60; endast ungdoms- och barnavd.; expeditionstid: måndagar, onsdagar och fredagar 18—20.

Bokbestånd: c:a 2,150 band.

Föreståndarinna.

Bergendal, Lena A.

Filial E 4.

Björkhagens skola, Karlskronavägen 10, Johannesshov; t. 59 39 38; endast ungdoms- och barnavd.; expeditionstid: måndagar, onsdagar och fredagar 18—20.

Bokbestånd: c:a 2,050 band.

Föreståndarinna.

Loman, f. Bager, Anna J.

Filial E 5.

Gubbängens skola, Gubbängsvägen 61, Enske; t. 48 89 87; expeditionstid: vardagar utom lördagar 18—20,30 lördagar 14—16; ungdoms- och barnavd. vardagar utom lördagar 17—20, lördagar 14—16.

Bokbestånd: c:a 14,250 band.

Föreståndarinna.

Dyppel-Widner, Inga A.

Filial H 1.

Avd. för vuxna: Spångavägen 368, Spånga; t. 36 15 05; expeditionstid: måndagar, onsdagar och fredagar 18—20,30, därjämte måndagar 14—16.

Bokbestånd: c:a 6,200 band.

Föreståndarinna.

Moberg, f. Lindgren, Karin O.

Ungdoms- och barnavd.: Skolan, Hässelbyvägen 10, Spånga; expeditionstid: tisdagar och torsdagar 18—20.

Bokbestånd: c:a 1,950 band.

Föreståndare.

Werner, E., folkskollärare.

Filial H 2.

Duvbovägen 94, Spånga; expeditionstid: tisdagar och torsdagar 18—20; ungdoms- och barnavd. tisdagar 15—17.

Bokbestånd: c:a 3,050 band.

Föreståndare.

Bergström, I. J., f. d. biblioteksassistent.

Filial H 3.

Riddersviksvägen 2, Hässelby villastad; t. 38 09 89; expeditionstid: fredagar 18,30—20,30.

Bokbestånd: c:a 2,150 band.

Föreståndare.

Vakant.

Filial V 1.

Avd. för vuxna: Dianavägen 7, Värtan (postadress: Hjorthagen); t. 60 63 92; expeditionstid: vardagar utom lördagar 18—20,30, onsdagar 14—16.

Bokbestånd: c:a 11,600 band.

Föreståndare.

Nyström, O. A., biblioteksassistent (se sid. 408 och 409).

Ungdoms- och barnavd.: skolan, Jägmästargatan 2, Hjorthagen; expeditionstid: måndagar, onsdagar och fredagar 18—20.

Bokbestånd: c:a 4,350 band.

Föreståndare.

Banefelt, N. O. D., biblioteksassistent (se sid. 408).

Beträffande **Församlingsbiblioteken**, se sid. 623.

Stockholms stads arkivnämnd.

Arkivnämnden.

Stadsarkivets rådhusdepå; tel. se nedan.

I samband med godkännande i princip av ett av särskilda sakkunniga framlagt förslag till ordnande av huvudstadens arkivväsen (se nedan under stadsarkivet) beslöt stadsfullmäktige den 28 juni 1929 att för handläggning av hithörande frågor inrätta *Stockholms stads arkivnämnd*.

Enligt sin instruktion har arkivnämnden till uppgift att handhåva förvaltningen av stadsarkivet, att hava överinseende över stadens kommunala arkiv samt att omhänderväsa de övriga angelägenheter, vilkas vård av stadskollegiet åt nämnden överlämnas.

Nämnden består, förutom av ordförande, som utses av stadskollegiet bland borgarråden, av fyra andra ledamöter, vilka jämte fyra suppleanter för nämndens ledamöter väljas av stadsfullmäktige för två år i sänder. En ledamot och en suppleant skall äga arkivteknisk sakkunskap. Nämnden utser årligen inom sig en vice ordförande. Chef för stadsarkivet är stadsarkivarien.

Riksarkivarien eller den riksarkivet i hans ställe förordnad samt stadsarkivarien äga närvara vid nämndens sammanträden med rätt att deltaga i överläggningarna, men ej i besluten, ävensom att få sina meningar till protokollet antecknade.

Instruktion. Instruktion för Stockholms stads arkivnämnd, fastställd av ÖÅ 24 mars 1941 (Kf 1940: nr 74).

Stat år 1954. Utgifter: driftbudgeten 531,695 kr. (därav engångs 4,340 kr.); inkomster: driftbudgeten 130,180 kr.

Arkivnämndens ledamöter.

Ordförande

(utsedd av stadskollegiet).

Tomson, R. V., borgarråd, stadsfullm.; t. 54 05 00 (växel); träffas i stadshuset alla vardagar efter överenskommelse.

Vice ordförande.

***Nerman, T.,** skriftställare.

Övriga ledamöter.

Ahnlund, N. G., professor.

***Larsson, G. L. E.,** akademinarie.

Ronner, G. E., studierektor, stadsfullm.

Suppleanter.¹⁾

Lundqvist, Ernst J., redaktör.

Sköldenberg, B. G., redaktör.

***Svanberg, A. Lisa,** förbundssekreterare, stadsfullm.

***Wikström, f. Lundström, Birgit,** rektor.

Sekreterare.

Stadsarkivarien (se sid. 416).

Revisorer.

Gemensamma för folkskoledirektionen m. fl. (se sid. 363).

Stadsarkivet.

Rådhuset, 3 tr. (postadress: Stockholm 8); t. 50 01 45, 50 22 25 (kansliet öppet 9—16, lördagar 9—14).

Forskarexp. (Kungsklippan 6); t. 51 74 39; öppet 10—17 (expeditionstid 10—16), lördagar 9,30—14,30 (expeditionstid 9,30—13,30), lördagar 1 juni—24 aug. 9—13,30 (expeditionstid 9—12,30), måndagar—fredagar 25 juni—24 aug. 9,30—15,30 (expeditionstid 9,30—14,30), dessutom måndagar och torsdagar 15 jan.—15 juni, 15 sept.—15 dec. 19—21.

Biblioteket (Kungsklippan 6); t. 50 01 08.

Maskinrummet (Kungsklippan 6); t. 50 53 45.

Stockholms stads arkivalier förvarades av ålder av magistraten i Stockholms rådhus och omfattade företrädesvis magistratens och dess kollegiers samt rådhusrättens och kännärrätternas handlingar m. fl. äldre arkivalier. Vid sidan av detta äldre stadsarkiv, rådh us ark iv et, bildades under 1800-talets sista fjärdedel ett nytt,

¹⁾ Enligt nämndens beslut skall vid förfall vice ordföranden ersättas av suppleanten hr Sköldenberg, ledamoten hr Ahnlund av suppleanten fröken Svanberg, ledamoten hr Larsson av suppleanten fru Wikström samt ledamoten hr Ronner av suppleanten hr Lundqvist. Vid förfall för den sålunda bestämda suppleanten skall i hans ställe inträda suppleant tillhörande samma parti. Därest dessa regler icke kunna tillämpas, skola suppleanterna inträda i samma ordning de blivit valda.

under drätselnämndens förvaltning stående arkiv, i vilket sammanfördes handlingar från de kommunala kommissionerna, nämnderna och styrelserna; detta arkiv kom därjämte att fungera som stadens speciella räkenskapsarkiv. Även efter inrättandet av sistsnämnda arkiv, sedan år 1885 inrymt i en del av den forna pantlåneinrättningens lokaler å Riddarholmen och fr. o. m. år 1897 under benämningen »Stockholms stads arkiv» offentligt tillgängligt, förvarade emellertid flertalet av de kommunala myndigheterna sina arkivalier själva.

Med hänsyn till de olägenheter, som förorsakades av splittringen av huvudstadens arkivalier å olika arkiv, väcktes av drätselnämndens första avdelning år 1889 förslag om anordnande av ett för Stockholms stad gemensamt arkiv, i vilket borde sammanföras och ordnas på olika ställen förvarade äldre handlingar (drätselkommissionens, drätselnämndens och övriga under stadsfullmäktige lydande nämnders, magistratens och rådhusrättens, församlingarnas, m. fl. myndigheters). Sedan stadens arkiv å Riddarholmen erhållit utvidgade lokaler, överfördes på drätselnämndens initiativ till detta under de närmast följande åren vissa av polisverkets och uppboordsverkets arkivalier ävensom vissa handlingar från rådhusarkivet m. m. Med arkivet förenades år 1900 ett specialbibliotek för stadens historia och topografi m. m., även innehållande en omfattande samling Stockholmsbilder.

Då endast en ringa del av de i 1889 års plan angivna arkivalierna införlivats med stadens arkiv, upptogs frågan om ordnandet av stadens arkivväsen på nytt år 1902 genom en hos stadsfullmäktige väckt motion, vari föreslogs *dels* upprättandet av ett gemensamt stadens arkiv, organiserat i likhet med landsarkiven och förenat med ett stadens bibliotek, *dels ock* uppförandet av en tidsenlig ny byggnad för detta arkiv.

Kort tid dessförinnan hade samma fråga även upptagits av riksarkivarien, som i en skrivelse till k. mt. den 10 november 1902 hemställt om åtgärder för ordnande av huvudstadens arkivväsen på sådant sätt, att dess organisation så vitt möjligt bleve anpassad efter landsarkivorganisationen och kunde infogas i denna.

I anledning av ovannämnda motion utsågo överståthållarämbetet, magistraten, Stockholms stads konsistorium och drätselnämnden år 1904 särskilda kommitterade för arkivfrågans beredning. Dessa kommitterade avgåvo den 7 januari 1905 ett betänkande (Bih. 1905: nr 12) med förslag om inrättande av ett gemensamt, av kommunen bekostat stadsarkiv och ett därmed förenat bibliotek, inordnat i landsarkivorganisationen, med en stadsarkivarie som chef och i arkivtekniskt hänseende stående under riksarkivariens uppsikt. År 1907 framlades därefter av byggnadskontoret förslag till särskild byggnad för den nya institutionen (i kv. Bergsfallet å Kungsholmen).

Ifrågavarande förslag till lösning av huvudstadens arkivfråga blev emellertid ej realiserat. Beredningsutskottet och stadsfullmäktige ansågo nämligen, att kostnaden för den nya arkivorganisationen ej borde bäras av staden ensam, utan att kronan borde kunna förväntas vara villig att deltaga i densamma. I yttrande till k. mt. år 1911 över riksarkivariens ovannämnda skrivelse förklarade sig sålunda stadsfullmäktige anse, att någon skyldighet icke föreläge för staden att anordna ett gemensamt arkiv, men uttalade samtidigt sin villighet att med staten samverka till ordnande av arkivväsendet i Stockholm. K. mt. fann emellertid ej detta stadsfullmäktiges anbud antagligt utan anmodade år 1912 fullmäktige att taga frågan i förnyat övervägande. Under tiden närmast härefter och med hänsyn till av kristiden föranledda svårigheter vidtogos från stadens sida endast vissa provisoriska åtgärder i fråga om arkivväsendet.

Sedan det efter tillkomsten av stadens biblioteksstyrelse ifrågasatts att under denna styrelse inordna såväl stadens arkiv och bibliotek som rådhusarkivet, blev frågan om ordnandet av stadens arkivväsen år 1926 för ny utredning överlämnad till sakkunniga, som i sitt betänkande (Bih. 1928: nr 5) år 1928 framlade förslag till nyorganisation av huvudstadens arkivväsende. Detta förslag godkändes i princip av stadsfullmäktige den 28 juni 1929, som därvid för sin del antog av den nya organisationen påkallade författningar. Dessa författningar fastställdes av k. mt. den 26 september 1929 och trädde i kraft med ingången av år 1930.

Stadsarkivet förvaltas i ekonomiskt hänseende av arkivnämnden, men sorterar i fråga om de allmänna arkivförfattningarnas tillämpning under riksarkivet. Det utgör på en gång landsarkiv för Stockholm och centralarkiv för Stockholms kommunalförvaltning och har i båda dessa egenskaper att i enlighet med givna föreskrifter förrätta arkivinspektion. Därjämte ombesörjer stadsarkivet vetenskapligt utgivningsarbete (Stockholms stads tänkeböcker 1592—1636).

Inspektion av stadsarkivet skall årligen förrättas av riksarkivarien eller på hans uppdrag av arkivråd. Vederbörande nämnder och styrelser skola övervaka, att kommunala arkiv, som ej överlämnats till stadsarkivet, omsorgsfullt vårdas. Inspektion av dylika arkiv skall årligen förrättas av stadsarkivarien eller av annan tjänsteman vid stadsarkivet. Enligt särskilda uppdrag handläggjer stadsarkivet därjämte ärenden, som sammanhånga med rationaliseringen av pappersförbrukningen inom stadens förvaltning samt angående bindning av stadens arkivalier.

Den ursprungliga planen att uppföra en arkivbyggnad har i viss mån förverkligats. För tillgodoseendet av skyddsrum för kommunalförvaltningens behov uppfördes 1940—1943 i Kungsklippan en betongbyggnad, rymmande sju våningar, av vilka stadsarkivet hittills disponerat tre. I en av dessa finnes en provisorisk forskar-

sal. Men ännu återstår det att uppföra en administrationsbyggnad med tillhörande forskarsal och andra lokaliteter. Under tiden få lokaler för kansli, konservering och renovering av arkivalier m. m. alljämt disponeras i Rådhusstornet.

Av det rika beståndet bör i första hand nämnas stadens privilegiebrev sedan 1423, magistratens och rådhusrättens arkivalier 1420—1910 (lagfarts- och inteckningsprotokoll med handlingar t. o. m. 1850), justitiekollegii och förmyndarkammarens arkiv 1637—(1849) 1924, handelskollegii arkiv 1638—1849, byggnads- och ämbetskollegii arkiv 1643—1821, politiekollegii arkiv 1673—1821, politie-, ämbets- och byggnadskollegii arkiv 1822—1849, handels- och ekonomikollegii arkiv 1850—1880, Stockholms stads räkenskaper med verifikationer från 1430-talet (i obruten årsföljd från 1641), stadskamrerarens och kammarkontorets arkiv, Stockholms kammarrätters arkiv 1636—1849, Stockholms norra förstads arkiv 1614—1635, överståthållarämbetets första kansliavdelning (förutv. överståthållarämbetets kansli) t. o. m. 1930 (med vissa undantag), och dess andra kansliavd. (förutv. polissekretärarexpedition) t. o. m. 1920, skatteverkets arkiv t. o. m. 1936 (taxerings- och mantalslängder från 1600-talet, i början spridda år t. o. m. 1940; mantalsuppgifter fr. o. m. 1835), polisens arkivalier t. o. m. 1920 (poliskammarens arkiv fr. o. m. 1776), Stockholms domkapitels arkiv (t. o. m. 1920) och hovkonsistoriets arkiv (protokoll t. o. m. 1886, handlingar t. o. m. 1925), de kyrkliga församlingarnas arkiv, i regel till omkr. 1840, stadsnämndens och sockenstämmönämndens arkiv, fattigvårdens, asylernas och andra därmed besläktade sociala institutioners arkiv, hälsovårdens samt diverse äldre sjukhus' arkiv, direktions för Stockholms stads undervisningsverk arkiv, folkskoleledningsverks arkiv (protokoll och handlingar t. o. m. 1910, räkenskaper t. o. m. 1935), allmänna läroverks och folkskolors äldre arkiv samt högre lärarinneseminarier, statens normalskolas och statens skollöksseminariums arkiv (t. o. m. omkr. 1940) samt brand- och politikommissionens arkiv 1724—1777 (fr. o. m. 1772 kungl. politikommissionen). En viktig grupp bilda arkiv tillhörande företrädesvis äldre kommunala institutioner, såsom borgerskapets äldste (med grosshandels-societeten), inkvarteringskommissionen, bemedlingskommissionen samt börs-, bro- och hamnbyggnadsdirektionen, brandvaktskassadirektionen, drätselkommissionen, gatulägnings-, lys-hållnings- och vattenledningsstyrelserna (jämte gaslysningsaktiebolagets arkiv), samt stadsarkitekterna (handlingar, vissa ritningar till stadens m. fl. hus; jämte vissa andra byggnadsritningar) ävensom stadsfullmäktige och beredningsutskottet, dessutom vissa nyare kommunala nämnder m. m., såsom drätselnämnden jämte underlydande institutioner (med auktionsverkets och bokauktionskammarens handlingar), gatunämnden, vattenledningsverket, gasverket, hamnstyrelsen, frihamnsnämnden, kyrkogårdsnämnden,

pensionsnämndernas upplysnings- och registerbyrå, revisionskontoret, rättshjälpsanstalten, andre stadsläkaren, stadsplanenämnden, kommunala institutioner i Bromma, Brännkyrka och Spånga före inkorporeringen, livsmedelsnämnden och andra kristidsorganisationer från förra världskriget, Stockholms stads befattningshavares familjepensionskassa samt ett flertal kommunala kommittéarkiv. Bevarade societets- och skråarkiv äro i stort sett splittrade mellan stadsarkivet samt Nordiska museets arkiv, kungl. biblioteket och Westinska samlingen i Uppsala universitetsbibliotek. I stadsarkivet äro numera Allmänna barnhusets, sällskapet Fro Patrias (fr. o. m. 1774), Frimurarbarnhusets (fr. o. m. 1753) och Evangeliska fosterlandstiftelsens (fr. o. m. 1856) resp. arkiv deponerade. Dessutom finnes ett stort antal enskilda personers, föreningars och stiftelsers samt företags arkiv.

I stadsarkivet (rådhuset) har inrättats en konserveringsverkstad för arkivalier.

Till stadsarkivet hör ett specialbibliotek för stadens historia och topografi samt allmän stadshistoria jämte Wernerska boksamlingen. Dessa bibliotek omfatta sammanlagt c:a 50,000 band.

Författningar. Arkivstadga för Stockholm, fastställd av k. m:t 26 sept. 1929 (Kf 1929: nr 45), med ändr., bland vilka särskilt märkes Kf 1949: nr 47, 1951: nr 12. K. stadga ang. vissa offentliga arkiv 8 sept. 1924, med ändr. (tillämplig å bl. a. kyrkoarkiven och ÖÅ:s arkivalier). K. instruktion för landsarkiven 8 sept. 1924, med ändr. K. kung. 8 sept. 1924 ang. utgallring av arkivalier ur vissa offentliga arkiv samt ang. förvaring av förutvarande statsmyndigheters ävensom upplösta kommittéers m. fl. arkiv, med ändr. K. kung. 21 dec. 1945 ang. återställande eller utgallring av vissa ansökningshandlingar. K. kung. 22 febr. 1946 ang. utgallring av vissa handlingar i kyrkoarkiven. K. kung. 29 mars 1946 ang. gallring av verifikationerna till länsstyrelsernas räkenskaper. K. kung. 14 juni 1946 ang. inspektion av vissa offentliga arkiv. K. kung. 14 juni 1946 ang. överlämnande av arkivhandlingar till lands- och länsarkiven. K. kung. 15 nov. 1946 ang. inventering av kyrkoarkiv och kontraktsprostarkiv. Riksarkivets cirkulär til statsmyndigheterna 28 dec. 1948 angående användningen av kulspets- och reservoarpenor m. m. Bestämmelser om arkivaleveranser till stadsarkivet, antagna av SF 17 juni 1930. Bestämmelser rörande överlämnande till stadsarkivet av arkivhandlingar från kommunala kommittéer eller tillfälliga beredningar, antagna av arkivnämnden 22 dec. 1931. Bestämmelser rörande arkivrum för kommunala arkiv, antagna av arkivnämnden 13 maj 1932. Bestämmelser rörande användning av papper och viss skrivmateriel inom Stockholms stads förvaltning, fastställda av SF 20 febr. 1939. Stadskollegiets Cirkulär 28 febr. 1952 med råd och anvisningar vid bindning av Stockholms stads arkivalier m. m.

Arkn

Stadsarkivarie (B 16).

Staf, N. O. B. (förordn. t. o. m. $\frac{31}{1}$ 1958) (rådhuset); t. 50 23 30; mottagningstid: 10—11.

Förste arkivarie (32).

Corin, C.-F. L. (rådhuset); t. 51 67 85.

Arkivarier.

Sleman, F. V. (29) (rådhuset); t. 50 22 25; (Kungsklippan 6); t. 51 74 39; **Fahlström, J. M.** (27) (rådhuset); t. 50 22 25; (Kungsklippan 6); t. 51 74 39; tre vakanta (25), *tf.* **Norden, M.** (Kungsklippan 6), t. 51 74 39, *tf.* **Wilson, L.** (rådhuset), t. 50 22 25, *tf.* **Porsche, C. W.** (Kungsklippan 6), t. 51 74 39.

Förste kontorsskrivare (16).

Sjövall, f. Larsson, Märta (kansliet); t. 50 01 45; **Johnsson, J. E.** (vice värd i Kungsklippan 6 och i rådhuset); t. 51 74 39; **Pernemo, f. Nilson, Inez K. E.** (biblioteket); t. 50 01 08, 51 01 45.

TVÅ kanslibiträden, ett konserveringsbiträde.

Maskinist (17).

Jämtvik, G. L.; t. 50 53 45.

Förste expeditionsvakt (12).

Wahlberg, K. E. R.

Expeditionsvakter (10).

Larsson, G. H.; en vakant.

Ett expeditionsvaktsbiträde.

Stockholms stads museinämnd.

Museinämnden.

*Stadsmuseet, Götgatan 1, Sö., Peter Myn-
des Backe 6, Sö.; tel.: se nedan.*

För att utreda om icke Stockholm i likhet med flera andra europeiska huvudstäder borde inrätta ett stadsmuseum beslöt stadskollegiet den 17 september 1925 att tillsätta en kommitté av sju personer. Kommittén skulle kunna tillkalla sakkunniga biträden för erforderliga specialundersökningar.

I samband med begäran om anslag för kommitténs verksamhet framlade densamma förslag rörande organisation m. m. av ett stadsmuseum (Utl. 1930: nr 94 och 1931: nr 30). Dessa förslag lämnades utan erinran av stadsfullmäktige den 17 mars 1930 och den 2 februari 1931 och kommittén igångsatte år 1931 vissa undersöknings- och insamlingsarbeten med hjälp av härför anställd personal. Samtidigt erhöll kommittén vissa utrymmen i det s. k. Södra Stadshuset, vilket enligt kommittén skulle vara lämpligt såsom lokal för det blivande museet.

Stadsfullmäktige beslöto därefter den 23 september 1940 att inrätta *Stockholms stads museinämnd*, som trädde i verksamhet den 1 januari 1941 och då övertog den tidigare stadsmuseikommitténs funktioner.

Enligt sin instruktion har museinämnden till uppgift att handhava förvaltningen av stadsmuseet, att hava överinseende över stadens museiväsen och kulturminnesvård samt att handlägga de övriga angelägenheter, vilkas vård av stadskollegiet åt nämnden överlämnas.

Nämnden består, förutom av ordförande, som utses av stadskollegiet bland borgarråden, av fyra andra ledamöter, vilka jämte fyra suppleanter för nämndens ledamöter väljas av stadsfullmäktige för två år i sänder. En ledamot och en suppleant skall äga museal sakkunskap. Nämnden utser årligen inom sig en vice ordförande.

Riksantikvarien eller den han i sitt ställe förordnar, samt stadsantikvarien äga närvara vid nämndens sammanträden med rätt att delta i överläggningarna och därvid framställa förslag samt få sina meningar antecknade i protokollet.

Instruktion. Instruktion för Stockholms stads museinämnd, fastställd av ÖÅ 20 nov. 1940 (Kf 1940: nr 58).

Stat år 1954. Utgifter: driftbudgeten 529,509 kr. (därav engångs 15,800 kr.); inkomster: driftbudgeten 35,000 kr.

Museinämndens ledamöter.

Ordförande

(utsedd av stadskollegiet).

Tomson, R. V., borgarråd, stadsfullm.; t. 54 05 00 (växel); träffas i stadshuset alla vardagar efter överenskommelse.

Vice ordförande.

*Ek, V. E., f. d. sekreterare.

Övriga ledamöter.

*Ahlund, N. G., professor.

Larsson, I. S., f. d. förbundsordförande.

Steenberg, K. J. E., f. d. folkskolinspektör.

Suppleanter.¹⁾

*Arrhenius Beyer, H. Lilly T., konsulent.

Meyerson, C. Å. V., fil. lic.

Pravitz, f. Strömberg, Karin M., fru.

*Remens-Blomqvist, Eva F., läroverksadjunkt, stadsfullm.

Sekreterare.

Stadsantikvarien (se sid. 418).

Revisorer.

Gemensamma för folkskoledirektionen m. fl. (se sid. 363).

Stadsmuseet.

*Utställningslokaler: Götgatan 1, Sö.; ingången till bildarkiv, kansli och tjänstelokaler: Peter Myn-
des Backe 6, Sö.; t. 423236, 423237, 423238, (utställningslokalerna: t. 428138); expeditionstid: vardagar 9—16, lördagar och dag före helgdag 9—13.30. Bildarkivet öppet: vardagar 9—15, lördagar och dag före helgdag 9—12. Museets permanenta utställning öppen:*

¹⁾ Enligt nämndens beslut skola vid förfall ordföranden och hr Steenberg ersättas av suppleanterna fruar Remens-Blomqvist och Pravitz, vice ordföranden av suppleanterna fru Arrhenius Beyer och hr Meyerson, ledamoten hr Ahlund av suppleanterna fruar Pravitz och Remens-Blomqvist samt ledamoten hr Larsson av suppleanterna hr Meyerson och fru Arrhenius Beyer.

vardagar (utom lördagar) 12—16 (onsdagar och fredagar sept.—maj även 19—21), söndagar 13—17. Entré 75 öre, onsdags- och fredagskvällar fritt. Tillfälliga utställningar. Svartbrödraklostrets källare, Södra Benickebrinken: söndagar 13—17. Entré 25 öre.

Stadsmuseet har till uppgift att belysa stadens uppkomst och utveckling genom tiderna, invånarnas liv och levnadsvillkor samt styrelsens och de kommunala institutionernas utveckling. Museet handhar också stadens kulturminnsvård genom att verkställa undersöknings- och restaureringsarbeten av arkeologiskt, konst- eller kulturhistoriskt slag i samband med ombyggnads-, rivnings- och grävningsarbeten m. m. Ävensom genom att därvid tillvarata föremål av historiskt värde. Chef för stadsmuseet är stadsantikvarien.

För museet uppläts år 1931, som ovan under museinämnden nämnts, provisoriska lokaler i det s. k. Södra Stadshuset, Götgatan 1. Sedan dessa lokaler utvidgats, kunde museet 1935 börja anordna tillfälliga utställningar, belysande olika grenar av museets verksamhet. Den personal, som stadsmuseikommitén anställt 1931, utökades i samband med löneregleringen 1937 väsentligt och erhöi samtidigt sin nuvarande organisation. Efter år 1939 disponerar stadsmuseet hela Södra Stadshuset. Efter successiva reparationer mellan åren 1939 och 1942 har större delen av fastigheten kunnat tagas i anspråk för museets olika ändamål. Byggnadens södra flygel inrymmer kansli- och tjänstelokaler, lokaler för bildarkivet, magasin, fotografiateljé och verkstadslokaler. I den norra flygeln ligga utställningslokalerna, i bottenvåningen och våningen en trappa upp den permanenta utställningen och i våningen två trappor upp lokaler för tillfälliga utställningar. Den permanenta utställningen öppnades under år 1942. Med föremål, bilder, kartor och modeller skildras här Stockholms uppkomst och utveckling fram till våra dagar, varjämte en del minnen från Stockholms förvaltning i gamla tider äro utställda. År 1950 tillkom en Bellmansavdelning. Tillfälliga utställningar berörande olika sidor av stadens liv ordnas årligen. Museet anordnar även föreläsningsserier, studiecirklar, visningar för skolklasser och studiegrupper samt visningar i det fria. Bildarkivet hålles tillgängligt för studiebesök, beställningar av fotografiska kopior samt lån av skioptikonbilder och filmer.

År 1936 träffades avtal med ägaren av fastigheten i kv. Venus om upplåtelse på 25 år av den i denna fastighet befintliga, i så gott som orört skick bevarade källarvåningen från det i mitten på 1300-talet uppförda dominikanerklostret. Sedan medel härtill av stadsfullmäktige beviljats, restaurerades och iordningställdes lo-

kalen. Svartbrödraklostrets källare, som i sitt nuvarande skick utgör ett av de märkligaste medeltida byggnadsminnena i Staden Mellan Broarna, har sedan år 1937 hållits öppen för allmänheten.

Enligt stadsfullmäktiges beslut den 29 juni 1942 har museinämnden övertagit förvaltningen av egendomen kv. Paris nr 16, det s. k. van der Nootska huset, ett av de bäst bevarade stockholmspalatsen från stormaktstiden. En omfattande restaurering av byggnaden har utförts under år 1943, varefter byggnaden nu är uthyrd till Riksförbundet Sveriges lottakärer. Vissa lokaler äro enligt avtal möblerade av museinämnden och kunna disponeras av staden för sammanträden och liknande ändamål.

Genom hänvändelse till stadsmuseet kan även den till staden överlämnade minneshallen över den svenska telefonindustriens grundare L. M. Ericsson och H. T. Cedergren, Thulegatan 17, göras tillgänglig för visningar och studiebesök (se vidare sid. 159).

Stadsantikvarie (B 16)

(nuv. inneh. g B).

Selling, C. G. A. (förordn. t. o. m. ³¹/s 1955);
mottagningstid: 10—11.

Förste antikvarie (32).

Nordberg, T. K. G. O:son.

Museilektor (29).

Byström, O.

Antikvarier.

Hansson, H. V. (29); Ohlsson, M. A. O. (29);
Söderberg, J. (25), tjf. (se sid. 142), tf.
Nordström, A. O. A.

Fotograf (19).

af Petersens, L. C.

Assistenten.

Larcke, F. H. G. (19); Lang, f. Södersteen
Signe M. V. (17); Thoresen, H. C. (17).

Förste kontorsskrivare (16).

Koffman, f. Günther, A. E. M. (Anna-Lisa).

Rustmästare (14).

Johnsson, O. H.

Förste expeditionsvakt (12).

Hellestedt, A. E.

Ett biträde vid visningar, ett kansli-
biträde, två expeditionsvakter.

Styrelsen för Liljevalchs konsthall.

Liljevalchs konsthall.

Djurgårdsvägen 60, Ö.; (postgirokonto nr 197512); t. 60 04 40 (tamburen), 62 27 75 (kansliet), 60 07 08 (kommissariet), 62 94 20 (förste expeditionsvaktens bostad, efter expeditionstid); 62 27 75 (intendenten, ankn.); expeditionstid: 9,30—17 (lördagar och dag före helgdag, då utställning icke pågår, 9,30—15).

Grosshandlaren C. F. Liljevalch tillerkände i testamente utredningsmännen i sitt bo befogenhet att bestämma om användningen av boets överskottsmedel, sedan av testator gjorda donationer utgått. Med stöd härav förklarade utredningsmännen i skrivelse till stadsfullmäktige den 20 december 1912 sig villiga att använda intill 500,000 kr. för att i Stockholm få till stånd en byggnad, huvudsakligen avsedd för konstatställningar. Donationen gjordes under förutsättning, att stadsfullmäktige till byggnadstomt upplåte ett område i kv. Fyrkanten (numera kv. Konsthallen) å Djurgården. Den 31 mars 1913 upplåte stadsfullmäktige tomten i fråga samt uppdrogo åt drätsel-nämndens första avdelning att med utredningsmännen träffa avtal om byggnadens förvaltning. Enligt avtal mellan staden och utredningsmännen skall konsthallen förvaltas av en styrelse kallad *Styrelsen för Liljevalchs konsthall* och bestående av det antal ledamöter, som drätsel-nämnden bestämmer (f. n. nio ledamöter). Styrelsen utses av drätsel-nämnden för en tid av två år i sänder. Av ledamöterna skall minst en vara konstnär. Styrelsen utser inom sig ordförande och vice ordförande.

Konsthallen togs i bruk våren 1916. Den 31 mars 1938 fastställde k. m:t i överensstämmelse med stadsfullmäktiges beslut den 17 december 1937 reglemente för särskild fond för överskott på Liljevalchs konsthalls verksamhet (Kf 1938: nr 55: II). Till fonden avsattes belopp, motsvarande överskott å konsthallens verksamhet. Fonden må tagas i anspråk för täckande av förlust å verksamheten. Fondens medel förvaltas av drätsel-nämnden, som har att för ovan angivet ändamål tillhandahålla styrelsen för Liljevalchs konsthall de redovisade överskottsmedlen.

Intendenten, som även är styrelsens sekreterare, utses av styrelsen inom eller utom dess krets. Honom åligger att handhåva utställ-

ningsbyggnadens skötsel, uppgöra planer för utställningsverksamhetens ordnande samt för sådant ändamål underhandla med såväl in- som utländska konstnärer och i övrigt med uppmärksamhet följa den konstnärliga utvecklingen. Han har därjämte bl. a. att medverka vid utställningars anordnande.

Reglemente. Avtal 26 maj 1914 mellan staden och utredningsmännen i grosshandlare C. F. Liljevalchs stärbhus rörande uppförande och förvaltande av »Liljevalchs konsthall», med ändr. (Kf 1914: nr 122).

Stat år 1954. Utgifter: driftbudgeten 214,083 kr. (därav engångs 78,290 kr.); inkomster: driftbudgeten 118,902 kr.

Styrelsens ledamöter

(för åren 1953—1954).

*Andersson, Sten S., ombudsman, stadsfullm.; *Branting, f. Lind, Rina E., fru; *Ebe, E. W., organisationschef; *Erman, A. J. F. I., redaktör, stadsfullm.; *Johnsson, I. V., skulptör; *Pers, S. G., konstnär; *Sköld, O. J. A. J., överintendent, f. d. professor; *Tomson, R. V., borgarråd, stadsfullm., ordf.; *Åkerman, O. M. J., civilingenjör.

Sekreterare.

Intendenten (se nedan).

Revisorer.

Gemensamma för stadskollegiet m. fl. (se sid. 121).

Liljevalchs konsthall.

Intendent (B 13).

Holmér, F. H. (förordn. t. o. m. 30/6 1956); mottagningstid: 11—12.

Förste kontorsskrivare (16).

Larsson, Märta K.

Förste expeditionsvakt (12).

Källman, K. G. A.

Två expeditionsvakter samt extra vakter.

Rådet till skydd för Stockholms skönhet.

Skönhetsrådet.

Stockholms högskola, Norrtullsgatan 2, Va.; t. 32 87 67 (jfr nedan, sekreteraren).

Expeditionstid (med undantag för sommarmånaderna): vardagar utom lördagar 11—12.

I en år 1915 hos stadsfullmäktige väckt motion föreslogs tillsättande av ett särskilt kommunalt råd för vård av Stockholms stads natur, dess estetiska intressen och kulturella minnesmärken m. m. Med anledning därav beslöto stadsfullmäktige den 19 mars 1917 att tillsätta en kommitté för frågans närmare utredning. Sedan denna kommitté i november 1917 avgivit sitt betänkande, beslöto stadsfullmäktige den 18 mars 1918 att tillsätta sju kommittéer jämte två suppleanter (ett naturskydds- och konstråd) med uppgift att som rådgivare åt under stadsfullmäktige lydande utskott, nämnder, styrelser och kommittéer utreda och avgiva förslag i hithörande frågor. Åt de kommitterade gavs tillika i uppdrag att framlägga förslag till reglemente för sin verksamhet efter den erfarenhet, som kunde vinnas under organisationens mer provisoriska fungerande. Rådet beslöt år 1919 att antaga namnet *Rådet till skydd för Stockholms skönhet*. Skönhetsrådet framlade år 1920 för stadsfullmäktige ett förslag till instruktion för rådet, men detta förslag föranledde ej någon stadsfullmäktiges åtgärd, då ytterligare erfarenhet rörande rådets verksamhet ansågs böra avvaktas. Efter det att rådet år 1928 framlagt nytt förslag i detta hänseende, beslöto stadsfullmäktige den 29 oktober 1928 att antaga ett reglemente för rådet, vilket trädde i kraft den 1 januari 1929.

Sedan Stockholms stadsmuseum upprättats 1931 har detta övertagit den tidigare av rådet bedrivna insamlings- och undersökningsverksamheten rörande kulturhistoriska föremål och byggnader, medan rådets sekreterare fortfarande står till förfogande som rådgivare vid restaurering av stadens byggnader. En gränsreglering har verkställts mellan skönhetsrådet och stadsmuseet, enligt vilken skönhetsrådets verksamhet skall vara rådgivande, medan museet har att utöva museal verksamhet genom att omhändertaga det som på grund av utvecklingen måste försvinna ur stadens levande liv. (Utl. 1931:

nr 30.) Genom stadsfullmäktiges beslut den 17 november 1941 (Utl. 1941: nr 309) erhöll skönhetsrådet den ställning och anförtröddes de uppgifter bl. a. i fråga om naturskyddet, vilka framgå av innehållet i nu gällande reglemente för rådet.

Rådet har till uppgift att i frågor, som beröra Stockholms stads offentliga konstverk, konstnärligt eller kulturhistoriskt värdefulla stadsbilder eller stadens och dess omgivningars övriga skönhets- och naturvärden, vara rådgivare åt stadens olika myndigheter, kommittéer, delegationer och utskott och att i sådan egenskap på anmodan avgiva yttranden i dylika frågor. Rådet må jämväl utan anmodan till stadens olika myndigheter avgiva de förslag och framställningar, som rådet kan finna påkallade. Det äger påräkna erforderliga upplysningar samt biträde i övrigt från vederbörande stadsmyndigheter. Rådets sekreterare står även å rådets vägnar stadens myndigheter till tjänst såsom expert vid restaurerings- och reparationsarbeten å stadens kulturhistoriska byggnader.

Rådet består av tolv för två år valda ledamöter, av vilka elva utses av stadsfullmäktige och en av de sålunda utsedda ledamöterna. Av de ledamöter, som utses av stadsfullmäktige, böra minst åtta vara särskilt sakkunniga inom rådets olika verksamhetsgrenar. Av dessa skola två vara representanter för kungl. akademien för de fria konsterna, därav en målare och en bildhuggare, samt de övriga sex representanter för en var av följande sex institutioner, nämligen kungl. vitterhets-, historie- och antikvitetsakademien, kungl. byggnadsstyrelsen, kungl. vetenskapsakademiens naturskyddskommitté, Svenska arkitektföreningen, samfundet S:t Eriks styrelse och Svenska naturskyddsföreningens styrelse. Senast sex veckor före val av ledamot, som i rådet skall representera någon av nämnda institutioner, skall stadskollegiet anmoda ifrågavarande institution att för varje representant avgiva förslag å minst två personer, lämpliga att vara ledamöter i rådet. Avgivas sådana förslag, hava stadsfullmäktige att välja bland de föreslagna personerna på sådant sätt, att samtliga förslagsgivande institutioner bliva representerade i rådet i enlighet med vad ovan sagts. Uraktlåter institution att avgiva dylikt förslag, välja stadsfullmäktige person med framtående sakkunskap inom ifrågavarande institutions verksamhetsområde.

Rådet utser vid början av varje tjänstgöringsår inom sig ordförande och vice ordförande. Rådets sekreterare, som även har till uppgift att bereda och föredraga å rådets prövning ankommande ärenden, äger, även om han icke är medlem av rådet, att vid rådets sammanträden deltaga i överläggningarna med rätt att därvid framställa förslag samt få sin mening antecknad till protokollet.

Rådets räkenskaper, vilka föras av stadens kammarkontor, granskas av de för stadskollegiet m. fl. gemensamma revisorerna.

Reglemente. Reglemente för rådet till skydd för Stockholms skönhet, antaget av SF 29 okt. 1928, med ändr. (Kf 1950: nr 49).

Stat år 1954. Utgifter: driftbudgeten 27,232 kr.

Skönhetsrådets ledamöter.

Ordförande.

Ek, V. E., f. d. sekreterare.

Vice ordförande.

***Hedqvist, P. G.,** arkitekt, professor (repr. för Svenska arkitektföreningen).

Övriga ledamöter.

Biörnstad, A., försäkringsdirektör (repr. för samfundet St Eriks styrelse).

***Brunnberg, H. A.,** byggnadsråd (repr. för k. byggnadsstyrelsen).

***Gustavson, Å. V. N.,** målarmästare, vice kassaförvaltare.

***Gustawsson, K. A.,** förste antikvarie (repr. för Svenska naturskyddsföreningens styrelse).

Johnsson, I. V., skulptör (repr. för k. Akademien för de fria konsterna).

Notini, C.-G., professor (repr. för k. Vetenskapsakademiens naturskyddskommitté).

Olsson, A. V. M., arkitekt, f. d. riksantikvarie (repr. för k. Vitterhets-, historie- och antikvitetsakademien).

***Ronner, G. E.,** studierektor, stadsfullm.

Sköld, O. J. A. J., överintendent, f. d. professor (repr. för k. Akademien för de fria konsterna).

***Steenberg, K. J. E.,** f. d. folkskolinspektör, kassaförvaltare (utsedd av övriga ledamöter).

Sekreterare (5,844 kr.).

Cornell, J. H., professor; Villagatan 12, Ö.; t. 10 00 37.

Amanuens (13).

Lundberg, Carine H., träffas säkrast 11—12.

Revisorer.

Gemensamma för stadskollegiet m. fl. (se sid. 121).

Styrelsen för Prins Eugens Waldemarsudde.

Prins Eugens Waldemarsudde.

Postadress: Stockholm Ö.; t. 62 18 32 (kansliet); 62 18 33 (tamburen).

Hans kungl. höghet prins Eugen, som avled den 17 augusti 1947, förordnade i testamente den 17 juni 1947, att egendomen Waldemarsudde jämte viss där befintlig konstsamling och övriga inventarier ävensom värdehandlingar till ett värde av omkring 850,000 kronor skulle tillfalla svenska staten. Egendomen med inventarier skall bibehållas i huvudsakligen det skick, vari den befann sig vid prins Eugens bortgång, samt hållas tillgänglig för allmänheten. Avkastningen av de i legatet ingående värdehandlingarna skall, sedan viss del avsatts till kapitalet, användas för egendomens och inventariernas vård och underhåll.

Prinsen uttalade tillika i testamentet såsom sin önskan och förhoppning, att staten måtte anförtro åt Stockholms stad att genom en särskild styrelse såsom verkställande organ administrera och sköta egendom och inventarier. Nämda styrelse skall enligt testamentsföreskrifterna utgöras av riksmarskalken, chefen för nationalmuseum, testamentets exekutor, en av k. m:t utsedd ledamot, fyra av stadskollegiet för en tid av två år i sänder utsedda ledamöter, ävensom nuvarande intendenten för konstsamlingen å Waldemarsudde samt efter hans avgång den person, som styrelsen utser i hans ställe. Då testamentsexekutor avgår, skall stadskollegiet äga utse ytterligare en ledamot. Sedan testamentsexekutorn avlidit, har stadskollegiet den 28 maj 1953 valt en femte ledamot av styrelsen.

K. m:t har den 24 oktober 1947 förklarat sig å k. m:ts och kronans vägnar mottaga ifrågasvarande donation. Tillika har k. m:t, under förutsättning att Stockholms stad under de i testamentet angivna villkoren åtager sig förvaltningen av legatet, uppdragit åt staden att genom en styrelse, sammansatt på sätt i testamentet anges, såsom verkställande organ administrera och sköta såväl byggnader och samlingar som trädgårds- och parkanläggningar.

Den 8 december 1947 beslöt stadsfullmäktige, att staden skulle åtaga sig förvaltningen av Waldemarsudde i enlighet med det i prins Eugens testamente meddelade förordnandet.

Enligt den av stadsfullmäktige den 20 september 1948 antagna och av k. m:t den 22 oktober 1948 fastställda instruktionen åligger det *styrelsen för Prins Eugens Waldemarsudde* att under iakttagande av vad i ovan nämnda testamente därom föreskrives å Stockholms stads vägnar handhåva förvaltningen av egendomen Waldemarsudde med där befintliga byggnader och samlingar samt trädgårds- och parkanläggningar ävensom av det kapitalbelopp, som avsetts för egendomens vård och underhåll, samt att handlägga övriga härmed sammanhängande frågor, vilkas vård av stadskollegiet åt styrelsen överlämnas. Det åligger styrelsen att inom sitt förvaltningsområde lämna stadsfullmäktige, stadskollegiet, vederbörande borgarråd, stadskansliet och stadens nämnder det biträde, som av dem åskas.

Styrelsen utser för varje kalenderår inom sig ordförande och vice ordförande. Åro både ordförande och vice ordförande förhindrade att beivsta sammanträde, utses ordförande för tillfället.

Under styrelsens inseende handhåves den anförtrodda egendomens skötsel och vård av intendenten, som jämväl är chef för styrelsens expedition.

Författning. Instruktion för styrelsen för Prins Eugens Waldemarsudde, fastställd av k. m:t 22 okt. 1948 (Kf 1948: nr 51).

Stat år 1954. Utgifter: driftbudgeten 326,953 kr. (därav engångs 7,270 kr.); inkomster: driftbudgeten 203,700 kr.

Styrelsens ledamöter.

Ekeberg, L. B., riksmarskalk, ordf., **Lindgren, G. H.**, intendent, **Sköld, O. J. A. J.**, överintendent, f. d. professor (självskrivna); **Häggqvist, L.**, kansliråd (utsedd av k. m:t); ***Anderson, Carl Albert**, direktör, stadsfullm:s ordf., ***Larsson, Yngve G. R.**, fil. d:r, stadskollegiets ordf., ***Tomson, R. V.**, borgarråd, stadsfullm., vice ordf. (för åren 1953—1954), **Eeg-Olofsson, A. O. C.**, skolchef, stadsfullm., **Hassler, N. H. A.**, professor, stadsfullm:s 1:e vice ordf. (för åren 1954—1955) (utsedda av stadskollegiet).

Arbetsutskott.

Anderson, Carl Albert; Ekeberg, L. B.; Lindgren, G. H., föredragande; Sköld, O. J. A. J.; Tomson, R. V.

Sekreterare (1,200 kr.).

Åkerberg, B., direktör (se sid. 142).

Revisorer

(utsedda av stadsfullmäktige).

Ek, V. E., f. d. sekreterare.
Härde, R. F., teckningslärare.

Suppleanter:

Jakobson, B. G., civilingenjör.
Vigedal, B. R., instruktör, stadsfullm.

Prins Eugens Waldemarsudde.*Intendent* (B 13).

Lindgren, G. H.; mottagningstid: 11—12.

Ett kanslibitråde, en *förste expeditiöns-vakt*, två *expeditiönsvakter*, en *portvakt*, en *trädgårdsmästare*, två *biträden*.